

YENİ ÇAĞ

- J. Koplenig: Leninist taktik ve strateji
- D. Ibarruri: İspanyanın geçirdiği tecrübeler
- J. Düelos: Demokrasinin sağlayacağı yeni zaferler
- D. Nemes: Halk cephesinden halk demokrasisine
- V. Kouskiy: Demokrasi ve sosyalizm savaşı
- E. Staykov: Kominternin VII. Kongresi ve BKP
- F. Dalem: Birlik fikri üstün geliyor

MILLİ KURTULUŞ HAREKETİ BUGÜN

Dominik Cumhuriyetinde devrimci savaş ve onun öğrettikleri

KOMÜNİST VE İŞÇİ PARTİLERİNDE

Avusturyada emekçilerin ekonomik hayata katılma savaşı

ÖZEL SAYFALARIMIZ

Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesine

1 (19)

Ocak

1966

B A R I Ş V E S O S Y A L I Z M P R O B L E M L E R İ

B u s a y ı d a :

J. Koplenig

Avusturya Komünist Partisi Fahri Başkanı

Dolores İbaruri

İspanya Komünist Partisi Başkanı

Vladimir Kouskiy

Çekoslovakya

Jacques Duclos

Fransız Komünist Par

Dozsö Nemes

Macar

Enço Staykov

Bulgar Komünist Partisi Merkez Komitesi Polit-Büro Üyesi

Franz Dalem

Alman Sosyalist

YENİ ÇAĞ

1
Ocak
1966

Komünist ve işçi partilerinin teori ve enformasyon dergisi

Leninist taktik ve stratejinin tipik bir özelliği

Johann Koplenig

Avusturya Komünist Partisi Fahri Başkanı

Komünist Enternasyonalinin VII-nci dünya Kongresine, çok doğru olarak, komünist hareketi tarihinde bir dönüm noktası, ve komünist partilerinin stratejisinde yeni bir yöneliş dönemi olarak bakılmaktadır. Bu Kongre büyük bir siyasi önem taşır: Seferber ettiği işçi sınıfı, bütün faşist aleyhtarı ve demokratik güçler, faşizme karşı direndi, savaşa girdi, ve harp tehlikesine karşı koydu. Komünist Enternasyonalinin VII-nci Kongresinde tesbit ve teklif edilen faşist aleyhtarı, demokratik ve yurtsever güçlerin birliği, faşist barbarların uğradığı yenilgiyi geniş bir ölçüde sağlamıştır. Bunu söylemekle Kongrenin önemini büyötmüş olmuyoruz.

İşçi sınıfının tek cephesi meselesiyle diğer siyasi eğilimler ve bütün emekçi tabakalarıyla birlik politikası meselesi, ilk defa günün konusu olmuyordu. Emekçilerin birliği ve çeşitli demokratik güçler arasında ittifak kurulması sorunları, Leninist stratejinin ve taktiğin bir özelliğidir. Ama VII-nci Kongrenin en büyük başarısı, Almanyada faşizmin iktidara gelmesi ve İkinci Dünya Şavaşının hazırlanmasıyla baştan aşağı değişen bir ortamda, tek cephenin ve halk cephesinin kurulması meselelerini ortaya koymasıdır.

Georgi Dimitrov'un dünya durumunu inceliyen raporu, VII-nci Kongrede yapılan bütün tartışmalara, verilen bütün kararlara temel olmuştur. Kongre şu gerçeği anlamıştır: Faşizm, tekelci kapitalizmin en gerici, en

saldırgan kesiminin, burjuva sınıfının ve burjuva demokrasisinin yerine geçmesi; egemenliği eline alması; politik ve ekonomik bakımdan işçi sınıfına karşı olduğu gibi, en geniş halk tabakalarının; hattâ bütün milletin menfaatlerine düşman olan bir diktatoryanın kurulması demektir.

Tek halk cephesi stratejisini dünya çapında genişleten VII-nci Kongre birçok ülkenin geçirdiği tecrübelerden faydalanabiliyordu. Fransada sosyalistlerle komünistler arasında işbirliği kurulmuştu: Halk cephesi meydana geliyordu. Avusturyada 1934 yılının Ocak ve Şubat aylarında komünistlerle sosyalistler, faşist gerici güçlerin saldırılarına karşı koymuşlardı. İspanyada Astorya madenlerindeki işçilerin ayaklanmaları, İtalyada komünist partisiyle sosyalistler arasında aktedilen işbirliği anlaşması, tek cepheye konkre şekiller vermişti. Çeşitli ülkelerde komünistler, sosyal-demokratlarla, çeşitli eğilimler ve görüşler taşıyan faşist aleyhtarı güçlerle, omuz omuza savaşıyor, demokratik özgürlükleri, demokrasi dâvasını savunuyorlardı.

Bu tecrübeleri genişleten Kongre, tek halk cephesinin genişlemesini, işbirliği ve birlik politikasını sağlayabilecek şartları yarattı. VII-nci Kongre, bu savaşların gelişmesini engelliyen hatalı ve eskimiş görüşleri aşmasını bildi. O günkü şartlar içinde bile devam eden, faşizm tehlikesini küçümseyen eğilimden başka; faşist aleyhtarı güçlerin gelişmesini engelliyen ikinci bir eğilim, burjuva demokrasisine karşı takınan anti-diyalektik tutumdur. Bu tutum yüzünden, komünist partileri, burjuva demokrasisinin o dönemde geçirdiği büyük buhranın sonuçlarını çıkaramıyordu. Örneğin, 1931 yılının Mart ayında toplanan Komünist Enternasyonalî İcra Komitesinin XI-nci Oturumunda, iktisadi buhranın günden güne derinleşmesi karşısında Komünist Enternasyonalinin şubelerine düşen ödevlerle ilgili tezlerde şöyle deniliyordu: «Faşizme karşı yürütülen savaşın başarıya ulaşması için komünist partileri, halk kitlelerini, tek bir cephe çerçevesi içinde seferber etmelidir. Bu cephe, temelde, burjuva diktatoryasının bütün şekillerine; açık faşist diktatoryaya yol açan bu burjuva diktatoryasının kabulettiği bütün gerici tedbirlere karşı koymalıdır. Faşizmle burjuva demokrasisi arasında olduğu gibi, burjuva diktatoryasının parlâmenter şekilleriyle açık faşist şekiller arasında bir fark görenlerin hatalarını bir an önce ve kesinlikle düzeltmek lâzım. Bu hatalar, sosyal-demokratların komünist partilerine yaptığı etkinin aksidir.» Gerçekte, bu yöneliş, burjuva demokrasisiyle faşizmi bir tutmak demektir. Oysa o dönemde, faşizm burjuva demokrasisini, onun kuruluşlarını yok etmek amacını gizlemiyordu, hattâ iktidara geldiği yerlerde bu kuruluşları yok etmişti bile.

Leninin belirttiği gibi: Belirli bir dönem için doğru ve faydalı olmuş taktikleri, şiarları, baştan aşağı değişmiş bir durumda devam ettirmek, proletarya hareketine büyük zararlar verir. Faşizmin yürüttüğü genel saldırı ve Almanya'da elde ettiği zafer karşısında, işçi sınıfının ödevi faşizme karşı halkın demokratik haklarını ve demokrasiyi savunmaktır. Ama devrimci işçi hareketi bu gerçeği hemen kavrayamadı.

VII-nci Kongrede varılan sonuçları özetleyen Dimitrov ise şu gerçeği belirtiyordu: Faşist saldırılara karşı yığınları seferber eden komünist partilerinden bazıları, demokratik istekleri konkreleştirmekten; böylece yığınlar arasında demokrasi hakkında hayaller yaratmaktan çekiniyorlardı. Dimitrov'a göre, bu korku, burjuva demokrasisi karşısında anti-diyalektik bir tutum takınmamızdan ileri geliyordu. Dimitrov şöyle diyordu: «Burjuva demokrasisine karşı takınacağımız tutum, şartlara göre değişir. Ekim Devriminde, Rus bolşevikleri, burjuva demokrasisi bahanesiyle, proletarya diktatoryasının kurulmasına engel olan bütün siyasi partilere karşı bir ölüm kalım savaşı yürüttüler. Bolşevikler bu partilere karşı savaştı; çünkü burjuva demokrasisinin bayrağı altında o dönemde bütün karşı-devrimci güçler, proletaryanın zaferini engellemek üzere seferber edilmişti. Bugün ise, kapitalist devletlerde, durum bambaşkadır. Bugün karşı-devrimci faşistler, burjuva demokrasisine saldırmakta; en korkunç zulüm ve istismar rejimini kurmaya çalışmaktadırlar. Bugün birçok kapitalist ülkede, emekçi kitlelerinin biran önce vereceği konkrut karar, proletarya diktatoryası ile burjuva demokrasisi arasında yapacakları bir seçme değil. Faşizm mi, yoksa burjuva demokrasisi mi? İşte, buna karar verecekler.»

Dimitrov sözlerini şöyle bitiriyordu: «Demokratik haklar uğruna yürütülen savaşı, işçi sınıfının sosyalizm uğruna yürüttüğü savaşa bağliyabilmemiz için, ilk şart, burjuva demokrasisinin savunmasını şematik bir şekilde ele alan görüşten kurtulmamızdır.»

İkinci Dünya Savaşı, harbe ve faşizme karşı yürütülen savaşta işçi sınıfının genel demokratik amaçlarını tesbit eden bu görüşün ve bu yönelişin doğruluğunu ispatlamıştır.

Faşizm yenilgiye uğradıktan sonra, bu yöneliş bir kat daha geliştirildi ve SBKP'nin XX-nci Kongresinde, milletlerarası konferanslarda, ve komünist partilerinin kararlarında belirtildi. Bugünkü şartlar, VII-nci Kongrenin tarihsel şartlarından bambaşka olduğu halde, bu görüş; kapitalist tekelere karşı ve barış uğrunda yürütülen savaşta, işçi sınıfı ile bütün demokratik güçlerin birliğini sağlamak üzere yürüttüğümüz savaşın başlıca hattıdır. Sağlam bir barış, demokrasi, toplumsal kalkınma ve sosyalizm uğruna yürüttüğümüz bu savaşa, şimdiye kadar meydana gelmiş ve gelecek bütün değişiklikleri, yani faşizmin yıkılmasıyla sosyalist güçlerin artmasını hesaba katarak, burjuva demokrasisinin gelişmesini sağlayacak bütün etkenlerin, bütün güçlerin kabul edilmesinden yanayız.

Tekelci sermaye ile gerici güçler demokrasiyi kısmak, sınırlandırmak, kitle hareketlerinin teşebbüs yetenğini güçsüzleştirmek amacı ile, anti-demokratik kanunlara, zecri tedbirlere baş vurduğu, radyoyu, televizyonu tekellerin eline teslim ettiği bu dönemde, burjuva demokrasilerinde işçi sınıfı ile emekçilerin, zorla elde ettikleri demokratik özgürlükleri savunmakla yetinmediklerini görüyoruz; bu unsurlar, demokrasiyi geliştirmek, ona yeni bir hayatıyet vermek, tekellerin gücünü sınırlandırmak için de savaşıyorlar.

Bugünkü şartlar içinde, demokrasinin korunması ve devamlı gelişmesi için yürütülen bilinçli savaş, yığınların barış, toplumsal kalkınma, toplumun sosyalist başkalaşması uğrunda seferber edilmesini sağlayacak çok önemli bir etken haline geldi.

Sosyalist demokrasinin burjuva demokrasisiyle bir tutulmıyacağını elbet biliyoruz. Burjuva demokrasisi üretim araçları alanında özel mülkiyetten, istismardan vaz geçemez; sınıf çelişmelerini yok edemez. Burjuva demokrasisi ile sosyalist demokrasi arasında varolan köklü farkları görmemek, sosyalizm uğruna savaş yürütmekten vazgeçme anlamına gelir. Ama öte yandan, şu gerçeği de göz önünde tutmalıyız: tekelci sermaye ile geniş halk yığınlarının menfaatleri arasındaki çelişmeler, dünya sosyalist sisteminin varlığı, işçi sınıfı ile bütün emekçilerin toplumsal ve siyasal kalkınma uğruna yürüttükleri savaş, burjuva demokrasisi içinde meydana gelen çelişmeler, büyük değişiklikler doğuran etkenlerdir. İşçi sınıfı, sosyalizm uğrunda savaş yürütürken, bütün bu etkenleri ve bu değişiklikleri hesaba katmak zorundadır.

Hiç şüphesiz, genel sonuçlar temeline dayanarak, bütün komünist partileri için muteber ve doğru sayılacak bir şema çıkarmak yanlış olur. Çeşitli ülkelerdeki burjuva demokrasisinin çeşitli görünüşü ve özellikleri vardır. Örneğin, Avrupanın birkaç ülkesinde, gericilerin tarihin gidişini durdurtmak için sarfettiği bütün çabalara rağmen, faşizm aleyhtarı savaş hiç şüphesiz çok derin izler bırakmıştır. Öte yandan, yeni yeni olaylar bize şu gerçeği göstermiştir: Sermaye de, militarist güçler de demokrasi ve hakların özgürlüğü için hâlâ büyük bir tehlikedir. Demokrasinin gelişmesini nihayet sağlayacak olan, halkın ilerici ve demokratik tabakalarıyla işbirliği yapan işçi sınıfının yürüttüğü savaştır.

Enternasyonalin VII-nci Dünya Kongresinde alınan kararlar, Partimiz için birçok yönden büyük önem taşıyan kararlardı. Bu kararların yardımı ile, faşist Almanyanın Avusturyayı ilhakına karşı milli mukavemet hareketini uyandırabildik. Bu yöneliş yurtsever ve demokratik güçlerin Hitlerci faşizme karşı birliğini; bağımsız ve demokratik bir Avusturyanın kuruluşunu sağlayacak şartlardan biriydi. Kurtuluştan sonra da, bağımsız ve demokratik ikinci Avusturya Cumhuriyetinin kurulmasına aktif olarak katılmamız, devamlı bir tarafsızlık uğruna savaş yürütmemiz, yine bu yönelişin sonuçlarıdır.

Milli bağımsızlık, halk çoğunluğunun bağımsızlığa ve tarafsızlık politikasına candan bağlılığı, Avusturyada varolan gerici ve Alman taraftarı güçleri zayıf düşürmüştür. Bu ise, siyasi güçlerin ve sınıf güçlerinin yapısında; hattâ belirli bir ölçüde, ülkenin iktisadi yapısında, değişikliklere sebep oldu. Bu değişikliğin en belirli ifadesi, eskiden Alman tekelci sermayesinin elinde bulunan ağır sanayiın geniş çapta millileştirilmesidir. Ülkemizde, millileştirme hareketi toplumsal ve siyasal bakımdan çok önemli olduğu gibi; Avusturyanın bağımsızlığını garanti altına alan bir harekettir. Oldukça önemli eksiklerine rağmen, Avusturyada millileştirme

hareketi, tekelci devlet kapitalizminden ayrı bir nitelik taşıyor. Kanaatımıza göre, millileştirme, demokrasinin ve toplumsal kalkınmanın devamlı gelişmesinde önemli bir etkidir. Millileştirme tekelci seymayeyi zayıf düşürdü; milletlerarası tekelleri, özellikle Avusturya iktisadını kontrol altında tutmakta direnen Alman tekelci sermayesini sınırlandırdı. Böylece millileştirmelerin korunması ve genişletilmesi uğrunda yürütülen savaş; bağımsızlığı ve tarafsızlığı garanti altına almak üzere yürütülen savaşa olduğu gibi, demokrasinin ve toplumsal kalkınmanın güçlenmesi uğrunda yürütülen savaşa da bağlıdır.

Avusturyanın durumunu değerlendirirken, şu nokta da göz önünde tutulmalıdır: Ülkenin sosyalist ülkelerle komşu oluşu; dünya sosyalist sisteminin gücü ve ayrı ayrı sosyal düzendeki devletlerin barış içinde yan yana yaşaması politikası, ülkenin siyasi gelişmesini, ilerici güçlerin, emekçilerin yürüttüğü savaş şiddetle etkiliyor. Sosyalist partisi yöneticilerinin uyguladığı ve yığınların faaliyetini frenliyen, kapitalist güçlerin politikasını kolaylaştıran «toplumsal uzlaşma» politikasına rağmen, işçi sınıfı, önemi günden güne artan bir rol oynuyor.

Sınıf güçleri dengesinde meydana gelen değişikliklerin sonucu olarak, emekçilerin yürüttüğü savaş bugün ekonomik alanı aşıyor; hayat ve iş şartlarını daha yüksek bir düzeye çıkartmak, daha adil bir toplumsal politika sağlamak üzere yürütülen bir savaş olmaktan çıkıyor. Emekçiler, günden güne artan bir enerji ile, genel iktisadi ve toplumsal hayatta daha etkili bir rol oynamak istiyorlar. Partimizin XIX-ncu Kongresinde, işçilerle memurların ülkenin ekonomik yönetimine katılmasını sağlamak üzere yürütülen savaşla ilgili kararlar alınmıştır. Partimizin belirttiği gibi: «Bu amacı sağlamak üzere savaş yürütmek demek, işçi sınıfının, bugüne dek işverenin veya temsilcisinin özel alanlarını etkiliyebilmesi demektir. Mesele böylece işverenin gerçek gücünü sınırlandırmaktır. Emekçilerin yönetime katılmalarını sağlamak üzere yürütülen savaşın özü, demokrasinin yeni bir öz kazanması için yürütülen savaşla, devlet ve iktisat alanlarında yeni ve demokratik metod ve şekiller uğrunda yürütülen savaşa sıkı sıkıya bağlıdır.»

Bu amaçları tesbit ederken, şu prensipten hareket ediyoruz: İşçilerle ücretliler toplumun en büyük gücünü teşkil etmektedir. Yönetime katılmak, kapitalizmle uzlaşmak demek değildir. Aksine. Mesele, sermayenin egemenliğini önlemek; işçi sınıfının, yönetime katıldığı gibi, bütün emekçilerle beraber, ekonomik ve toplumsal gelişmenin üzerinde kesin etkilerini sağlayacak iktisadi ve toplumsal bir içyapı kurmaktır.

Demokrasinin genişletilmesi, yeni bir özkazanması, emekçilerin iktisadi yönetime katılmaları gibi istekler, kapitalist tekellerin gücünü sınırlandırmak üzere yürüttüğümüz savaş; yeni bir nitelik taşıyan demokratik isteklerdir. Bu gibi istekler, kapitalizmin toplumsal yapısının çerçevesini aşıyor. Bu köklü dönüşümler uğrunda yürütülen savaş, yeni bir toplumsal yapı-sosyalist yapı-uğrunda yürütülen savaşa bağlıdır. Bu savaş şu sorunun ceva-

bıdır: Demokratik isteklerle demokrasi uğruna yürütülen savaş, proletaryayı sosyalizm uğrunda yürüttüğü savaştan olıkoyamaz mı? Komintern'in VII-nci Kongresinde Dimitrov bu soruyu Leninin bir sözü ile cevaplandırmıştı: «Demokrasi uğruna yürütülen savaşın proletaryayı sosyalist devrim yolundan alıkoyacağını, bu devrimi ikinci plâna atacağını, unutturacağını sanmak çok büyük bir hata olur. Aksine; eksiksiz bir demokrasi varolmadan, sosyalizm zafere ulaşamayacağı gibi, proletarya da, demokrasi uğrunda kararlı, genel, devrimci bir savaş yürütmeden burjuvaziye yenilgiye uğratamaz.»

Kanaatımıza göre, bugünkü şartlar içinde, emperyalist ve gerici çevrelerin günden güne ortan faaliyeti karşısında bulunduğumuz, bütün emperyalist aleyhtarı ve demokratik güçleri bir oraya getirecek tek bir cephenin gerçekleşmesi için yeni olanaklar, yeni yollar bulmak zorunda olduğumuz şu dönemde, demokrasi ile sosyalizm arasındaki karşılıklı bağların açıkca belirtilmesi, fevkalâde önemlidir.

Bugünkü şartlar içinde Avusturyado, demokrasinin korunması ve gelişmesi uğruna yürütülen savaş, bağımsızlığımızın ve tarafsızlığımızın Batı Alman militarizmine karşı korunmasına; yabancı ve özellikle Batı Alman tekellerinin, Ortak Pazar yolu ile, dolaylı veya dolaysız şekilde, iktisadımızı ve bütün ülkemizi ellerine geçirme plânlarına karşı yürütülen savaşa sıkı sıkıya bağlıdır.

Her komünist partisi, politikasını ve taktiğini tâyin ve tesbit ederken, ülkenin özel şartlarını göz önünde tutmalıdır. Ama bu amaca varabilmek için, şematik kopyacılığa düşmeden, başka ülkelerde komünistlerin elde ettiği tecrübelerden faydalanmak da şarttır. Kanaatımıza göre, tecrübelerin ve görüşlerin devamlı değiş tokuşu, barış, demokrasi ve sosyalizm uğrunda yürütülen savaşın gelişmesinde, karşılıklı anlayış ve işbirliğinin sağlanmasında, dünya komünist hareketin içinde şort olan birliğin tekrar kurulması ve güçlenmesi için sarfedilen ortak çabaların gerçekleşmesinde, başlıca şartlardan birdir.

Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresi ve İspanyanın geçirdiği tecrübeler

Dolores İbaruri

İspanya Komünist Partisi Başkanı

Komünist Enternasyonalın VII. Kongresinde incelenmesi gereken sorunlar: Dünya komünist hareketinde, Leninist prensiplerin tekrar uygulanması; sekterliğe ve oportünizme karşı savaş yürütülmesi; faşizme ve harp tehlikesine karşı yürütülen savaşta, komünist partilerinin uygulayacağı taktik ve stratejinin tesbiti sorunları ile bütün emperyalist aleyhtarı, faşist aleyhtarı ve demokratik güçlerle birleşebilmesi için, işçi sınıfının hareket birliği sorunu.

Çoğu bugünün de meseleleri olan bu sorunları saymakla, VII. Kongrede alınan, komünist partilerinin uygulayacağı taktik ve stratejiyle ilgili kararların ne kadar aktüel kaldığını belirtmiş oluyoruz. Ama aktüel oluşları bugün artık tamamlanmış, belirli bir dönemde, komünist hareketi tarafından kullanılmış savaş ve teşkilât metotlarının bugün çok farklı olan şartlarda da kullanılabileceği, otomatik şekilde tekrarlanabileceği anlamına gelmez.

Bu sorunları aktüel yapan etkenler çoktur: Bu meseleler, komünist partilerinin hayatında, siyasi faaliyetlerinde, faşizme karşı ve demokrasinin korunması uğrunda yürüttükleri savaşta bir dönüm noktası teşkil ediyordu. Kanaatıma göre, bu kararları hiç hesaba katmadan, sıfırdan başlamak siyasi bir hata olur. Çünkü bunlar, faşizme karşı yürütülen savaşta demokratik güçlerle komünistlerin birleşmesini imkânlaştırdı; halkların, saldırgan Nazi Almanyasını yenilgiye uğratmalarını kolaylaştırdı. Devrimci pratiğin gösterdiği gibi, etkisiz kalan; veya halkların şu veya bu demokrasi şekilleri uğrunda yürüttükleri savaşa zarar veren mücadele anlayış ve metotları varolduğuna göre; Komünist Enternasyonalinin VII-nci Kongresinde alınan kararların incelenmesi, bugünkü duruma uygulanması her halde faydalı olur.

Kongre toplandığı tarihte, milletlerarası durum tehlike doluydu, endişe vericiydi. Ama Avrupada oluşan olaylar bize şu gerçeği gösteriyordu: Bütün ülkelerde, gerici güçler faşizmin peşinden gitmeye hazır olduğu halde; demokratik burjuvazinin oldukça geniş kesimleriyle işçi sınıfı, halkların elde ettiği demokratik hakların yok edilmesine; faşizmin ifade ettiği tehlikeye göz yummak istemiyordu. Sosyal-demokrat yöneticilerin bunlara «sosyal-faşist» adını tokmak genellikle yanlıştı – üstelik birliğin gerçek-

leşmesine büyük engeller çıkarttığı için siyasi bir hata teşkil ediyordu – bir kısmı, sosyalist işçilerin çoğu ise, faşist gerici güçlere karşı savaşımaya hazırды.

Devrimci olanla olmıyanı karıştıran (maalesef bazı komünist yöneticilerin bugün hâlâ benimsediği) bir görüşten hareket ederek, bu gerçekleri hesaba katmamak büyük bir hata idi. Hiç şüphesiz (bu nokta da bugün fevkalâde aktüeldir), burjuva, küçük-burjuva demokratik güçlerden, sosyalistlerden tecrid edilen komünistler, bütün kahramanlıklarına, bütün fedakârlıklarına rağmen, iktidarı almak üzere bulunan faşizmi tek başlarına durdurtamazlardı; nasıl ki bugün, komünistler tek başlarına emperyalizme, tekellerin egemenliğine karşı etkili bir savaş yürütemez, demokrasinin gelişmesini ve yeni bir öz kazanmasını sağlayamazlar.

Komünist Enternasyonalin VII. Kongresini anarken, büyük devrimci komünist Georgi Dimitrov'un hatırasını saygı ile selâmlarım. Dimitrov kahramanlıklar, savaşlar içinde geçen bütün ömrünün prestijiyle, çeşitli Avrupa ülkelerinde edindiği büyük devrimci tecrübeyle bu Kongreye katılmıştı. Komünist partilerinin yürüttüğü faaliyetin sonuçlarını Leninist kritiği ile inceliyen ve değerlendiren Dimitrov, komünist partilerini güçsüzlendiren bütün nedenleri, matemetik bir açıklılık ve bellilikle inceledi ve belirtti. Vardığı sonuç şuydu: Komünist partilerinin taktiklerini ve stratejilerini düzeltmek, gerçeklere uydurmak; en nihayet devrimleri yapan ve sosyalizmi kuran halk kitlelerini ürküten, anlaşılmaması zor, dogmatik, ve müfrit bir lâfazanlıktan vazgeçmek bir zorunluluktur.

Komünist Enternasyonalinin VII-nci Kongresinde, anarşistler, sol sosyalistler arasında olduğu gibi, komünistler arasında da çok yaygın olan goşist hatalı eğilimler, tenkit edildi. Bu yanlış görüşleri benimsiyenler, siyasi veya devrimci bir buhran meydana çıktığı takdirde, solcu bir işçi örgütünün silâhlı ayaklanma şiarı ile ortaya çıkması üzerine, bütün halkın hemen bu şiarı uyuyacağını, savaşa girişeceğini sanıyorlardı. İspanyada, çeşitli dönemlerde, bu hatalar işlenmiştir.

Tarihin bize gösterdiği gibi: Belirli bir ülkede, belirli şartlar içinde doğru, lüzumlu, ve uygun olan karar veya hareket; o şartlara benzemiyen şartlar içinde bulunan bir ülkede uygulandığı takdirde, çok büyük felâketlerle sonuçlanır. Her komünist partisi politikasını, taktiğini, stratejisini tâyin ve tesbit ederken, kendi ülkesinin, kendi halkının özelliklerini hesaba katmak zorundadır.

Burada bu prensibin doğruluğunu ispat edecek konkre bir örnek; VII-nci Kongresinin ışığında, çok tipik, anlam dolu bir örnek olan İspanya deneyini incelemek istiyorum.

Jacques Duclos yoldaş 1935'de, Komünist Enternasyonalî İcra Komitesi ödevlisi olarak, sosyalist lider Largo Caballero ile görüşmek; İspanyada, bütün demokratik ve emekçi güçleri arasında bir cephe kurmak lüzumunu tartışmak üzere İspanyaya gittiğini hatırlattı.

O dönem içinde İspanyada neler olmuştu?

İspanyol halkı iki devrim yapmış bulunuyordu. 1931'de krallık rejimini barışçı yollarla devirmişti. 1934'de ise gerici ve faşist güçlerin iktidara gelmesini önlemek üzere, silâha sarılmıştı.

1933'de Almanyada Hitler iktidarı eline geçirince, bütün imtiyazlarını, servetini ve muazzam topraklarını elinde tutan İspanyol gerici güçleri, politik alanda uğradıkları zararları kapatabileceklerini, halkın isteği ile devrilmiş rejimi tekrar kurabileceklerini sandılar. Bütün güçsüzlüklerine rağmen, çok geniş işçi ve küçük-burjuva kesimlerini temsil eden Cumhuriyetçi sosyalist hükümetinin güçsüzlüğünden faydalanan gerici güçler, bu hükümeti istifaya zorladı. Eski hükümet kadar «proleter» olmıyan yeni hükümet, genel seçimlerin Kasım 1933'de yapılmasına karar verdi.

Birlik politikasını devam ettiren komünist partisi, sosyalist partisine, mümkün olduğu bölgelerde, ortak adaylar gösterme teklifinde bulundu. Sosyalist partisi bu teklifi reddetti, ama büyük bir yenilgiye uğradı. Sadece Malagada, komünist partisi kuvvetli olduğu için, sosyalistler, komünistler ve cumhuriyetçiler arasında bir halk koalisyonu kurulabildi, gerici adaya karşı başarı sağladı. İlk defa olarak komünist partisi parlâmentoya bir milletvekili gönderebildi: Dr Bolivar, gerici Corteslerde (Meclis), partisinin politikasını ve işçi sınıfının menfaatlerini büyük bir fedakârlıkla savundu.

Bu gibi koalisyonlara oportünist damgasını vuran Enternasyonalin İcra Komitesi, İspanyol Komünist Partisini, böyle bir teşebbüse girdiği için, şiddetle tenkit etti. Bu tenkide fazla aldırmadık. Ülkemizin şartları içinde, politikamızın doğru olduğunu, Enternasyonalin haksız olduğunu biliyorduk. Politikamızı izlemeye devam ettik.

Gerici güçlerin seçimlerde sağladığı zafer, İspanyada, gerici tehlikesini bir kat daha arttırdı. Halk kitleleri şiddetli bir tepki göstermeseydi, her halde, Avusturyada'ki Dolfuss rejimine benziyen bir faşist rejim bizde de kurulurdu. Ama Cumhuriyetçi hükümetin yaptığı bütün baskılara, sosyalist yöneticilerin komünist-aleyhtarlığına rağmen, komünist partisi, Sosyalist Partisine bir tek cephe kurma teklifinde bulundu; demokratik ve işçi güçlerine karşı savasa girişmiş bulunan faşist teşkilâtlarına engel olmak üzere de, işçileri ve köylüleri, faşist-aleyhtar savunma milisleri kurmaya çağırdı.

Sosyalist Partisi bu tek cephe tekliflerini evvelâ reddetti. Ama ok yayından çıkmıştı: hattâ hedefine varmıştı. Sosyalist Partisinin içinde, bir solcu eğilim meydana geldi. Komünistlerden daha da sekte davranan bu unsurlar, partimizin teklif ettiği tek cepheyi kabul etmiyor; kendi icadı «İşçi Birlikleri»nin kurulmasını, o dönemdeki sosyalist yöneticilerin kanaatine göre, devrimci bir güç teşkil etmiyen köylülerin bu birliklere sokulmamasını teklif ediyorlardı.

Komünist partisi, bugün olduğu gibi, o dönemde de demokratik devrimin itici güçlerinden biri diye kabul ettiği köylülerin, hareketten uzak tutulmasına razı olamazdı. Bu «Birlik»lerin prensipini kabul etmedi. Ama faşist tehlikesinin arttığını, yaklaştığını görünce, Partimiz, İşçi Birlikleri

ile – bu birliklere köylüleri sokmak üzere mücadele edeceğini belirterek – işbirliği yapmayı kabul etti.

Komünist partisinin kanaatine göre, bütün demokratik cumhuriyetçi partilerle, bir anlaşma aktetmek, bir zorunluluktur. Ama sosyalistler bu anlaşmaya karşı geldiler. Çocukça iddialarına göre, bütün mesele, hemen savaşa girişmektir; öteki güçler nasıl olsa peşimizden gelecekti.

4 Ekim 1934 akşamı, sağcı liderin hükümete girdiği haberi duyulunca, Eylül ayında toplanan İşçi Birlikleri Konferansında alınmış bir karara dayanarak, genel grev emri ortaya atıldı. Daha ilk gününden mücadele şiddetlendi, ve silâhlı ayaklanma şeklini aldı. (Özellikle Astorya bölgesinde: Burada komünistler, sosyalistler ve anarşistler arasında kurulan birliğin sonucu olarak, bu savaş onbeş günden fazla sürebildi.)

1934 yılı Ekiminde ülkemizin bütün işçi ve demokratik partileri, bu ilk savaş denemesine katıldı. Komünist partisi bu deneyden daha da kuvvetlenmiş çıktı. İspanyanın politik alanında, hesaba katılacak bir güç, önemli bir parti haline geldi.

•

VII-nci Kongrenin çalışmalarına katılan komünist partileri arasında, İspanya Komünist Partisi de bulunuyordu. Daha sonraki olayların gösterdiği gibi, İspanyanın özel durumu, Ekim ayaklanması etkisiyle İspanya Komünist Partisi, Kongrede alınan, faşist aleyhtarı demokratik bir halk cephesinin kurulmasıyla ilgili kararları daha kolay uygulayabilecek bir duruma gelmişti.

1935 yılında İspanyada son derece gergin bir devrimci durum yaratılmıştı. Astoryada öldürülen 2.000 kişi, hapisanelere tıkılan 3.000 vatandaş, emekçi yığınlarının savaşçı iradesini ezemedi. Bu özel durum, cumhuriyetçi ve solcu liderleri de etkiliyordu. Sonunda işçi partilerinin ve cumhuriyetçi güçlerin ilk ortak danışma toplantıları yapıldı. İspanya Komünist Partisi bu toplantılarda işçi ve köylü yığınlarının en önemli isteklerini dile getiren bir program hazırlanması teklifini ileri sürdü.

Bu program tasarısı kabul edilmedi. Devamlı tartışmalardan sonra İspanya devriminin temel sorunlarını cevaplandırmamasına, sağlam bir temel olmamasına rağmen, işçi ve küçük burjuva demokratik ve cumhuriyetçi partilerini birleştirmede temel olan demokratik bir program kabul edildi. Komünist partisi bu programı birçok yönlerinden eksik bulmasına rağmen kabul etti. Bu, halk cephesinin kurulması, İspanyada gericiliğin yenilgisi demektir. Fakat sağcı güçler tasarladıkları canî plânlarından vazgeçemediler. Daha ertesi günü halk cephesinin seçimlerde kazanmasından sonra, 16 Şubat 1936 da solcu güçlerin parlâmentoda çoğunluğu kazandıklarını görünce, iktidarı ele geçirmeğe hazırlanıyordu. Bu hususta faşist Almanya ve Musolini İtalyasına güveniyorlardı. Yalnız, komünistleri faşist tehlikesini büyütmeyle suçlayan cumhurbaşkanı gibi, cumhuriyetçi liderlerin duygusuzluğu, Alman ordusunun Afrikadan İspanyaya tahliye edilmesini ve ayaklanmanın bütün İspanyaya yayılmasını

sağladı. O zamana kadar görülmemiş, heyecan verici bir manzoroyla karşılaştık: Bütün bir halk, İspanya halkı, faşist ve gerici güçlerin saldırısına karşı koymak üzere, silâha sarıldı.

Üstün gerici güçlere karşı yürütülen bu savaşa Kahraman İspanyol silâhlı kuvvetlerinin yanı başında, Milletlerarası Tugaylar da katıldı. Bu savaşçılar bütün dünyaya en büyük enternasyonalizm dersini verdiler; Leninist prensiplerle, komünist prensipleriyle yoğrulmuş bu devrimciler, aksyon hareket insanları değerleri çabalarını esirgemediler.

İspanyol halkının yürüttüğü savaş, faşizme karşı yürütülen ilk büyük savaştı. Kahramanca direnen İspanyol halkı, İkinci Dünya Savaşını üç yıl erteledi.

Nazi Almanyasının, faşist İtalyanın açık müdahalesinden başka, sözde demokratik emperyalist devletlerin izlediği «müdahale etmeme» politikası İspanyol cumhuriyetçilerinin direnişini yenilgiye uğrattı. Ama bu yenilgi, izlenen yolun hatalı olduğu anlamına gelmez. Aksine. İspanyanın geçirdiği tecrübede görüldüğü gibi, tek cephe ve halk cephesi sayesinde, işçi sınıfının birliği gerçekleşti ve tamamlandı; komünist partisinin etkisi altında bulunan sendikalar, sosyalistlerin yönettiği sendikalarla birleşti; sosyalist ve komünist gençlik teşkilâtları, Marksist-Leninist prensipler temelinde, tek bir örgüt, «Birleşik Sosyalist Gençlik Teşkilâtı» olarak birleşti. Katalonya'da, Marksist ideolojili ve eğilimli dört parti birleşip «Katalonya Birleşik Sosyalist Partisi»ni kurdu. Sosyalist ve komünist partileri arasında kurulan «İrtibat Komitesi», iki partinin birleşmesini sağlayacak tedbirleri incelemekle ödevlendirildi.

İspanya harbi içinde gerçekleşen ekonomik ve politik dönüşümler, sosyalist nitelikte olmamakla beraber, tipik demokratik burjuva dönüşümler de değildi. Bu dönüşümleri uygulayan iktidara halk kitleleri, dolaysız ve aktif şekilde katılıyordu. Artık bu iktidar, burjuva sınıfının iktidarı değildi. Bir halk iktidarıydı. 1931 burjuva Anayasası çerçevesi içinde kalmakla beraber, Cumhuriyetin özü köklü değişikliklere uğramıştı. Cumhuriyet, yeni bir tip demokratik parlâmenter cumhuriyet haline gelmişti. Bu sistem, İkinci Dünya Savaşından sonra Avrupada kurulan halk demokrasilerinin ilk dönemini müjdeliyordu.

Böylelikle İspanya, faşizme karşı yürütülen savaş içinde, işçilerin, köylülerin, küçük ve orta burjuvaların demokratik diktatoryasını kuran ilk ülke olmuştur. Parlâmenter bir rejime dayanan bu diktatoryanın başında, komünistlerden katoliklere kadar, çeşitli siyasi güçlerin temsilcileri bulunuyordu.

Partimizin genel sekreteri, Carrillo yoldaşın geçenlerde belirttiği gibi, «İspanya harbinin teşkil ettiği tarihsel tecrübenin değeri şudur: Bir halkın, bu halktaki demokratik güçlerin, faşizme karşı veya tekelci sermayenin diğer egemenlik şekillerine karşı yürüttüğü savaş, sosyalizme giden yolda, işçi ve köylülerin yanında, en geniş toplumsal ve siyasi güçlerin katıldığı işbirliği şekilleri doğurabilir.»

Bugün ise, İspanyada faşist diktatoryanın hüküm sürdüğü bu dönemde, komünist partisinin izlediği politika nedir? Bu politikanın amacı, bugün de, Franko diktatoryasının devrilmesi; ülkedeki bütün siyasi güçlerin özgürlük içinde gelişmesini sağlayacak, toplumsal ve siyasal demokrasi rejiminin kurulmasıdır.

Bununla beraber, faşist diktatoryanın kurulduğu günden bu yana geçen yirmi beş yıl içinde, taktığımız değişikliklere uğramıştır.

İlk on yıl içinde; yani bütün demokratik güçlere en kanlı baskı ve terör uygulandığı dönemde, Gerilla hareketleri düzenledik ve destekledik. Bu savaşlarda yüzlerce yoldaşımız kahramanca öldü. Bu hareket, diktatoryaya karşı yürütülen savaşa, işçi ve köylü kitlelerini peşinden sürükleyemedi, desteklerini sağlayamadı, ama komünistlerin Franko'nun kanlı rejimine karşı her çeşit savaş şekli yürütme; köylüleri katleden cellâtları cezalandırma isteklerini dile getiriyordu. Öte yandan, Franko aleyhtarı bütün güçleri toplayacak bir milli birlik politikasının izlenmesini tavsiye ediyorduk.

Düzenlediğimiz Gerilla hareketi, bize başkalarına faydalı bir örnek teşkil edebilecek şu gerçeği göstermiştir: Kendini fedaya hazır, kahramanca dövüşen grupların yürüttüğü silâhlı savaşla (özellikle, büyük bir buhran, milli çapta yürütülen işçi savaşları, harp veya yabancı işgal şartları mevcut değilse) gerici rejimleri devirmek her zaman mümkün olmaz.

Daha sonraları, Franko aleyhtarı muhalefet güçlerinin birlik prensipine bağlı kalan; gerici çevrelerin burjuva cumhuriyetine karşı düzenlediği ayaklanmayı, din aşkına yürütülmüş kutsal bir savaş diye göstermeye çabalayan iğrenç resmi propagandaların yalanlarını açığa vuran komünist partisi, milli güçler arasında barışma politikasını savundu. Partimiz, faşist ayaklanmanın gerçek amacını açığa vurdu: Bu amaç, sadece oligarşinin, büyük toprak sahiplerinin menfaatlerini savunmaktır.

Franko'nun safında savaşmış olanlarla, cumhuriyeti savunmuş olanlar diye İspanyol halkını iki kampa ayıran Franko politikası, bu bölünmüş durumu devam ettirmeye çalışıyor. Komünist partisi ise, milli barışma şiarını ortaya attı, Franko'nun bayrağı altında savaşmış olanlara elini uzattı. Komünist partisinin belirttiği gibi, 1936–1939 Harbini kaybeden cumhuriyete karşı silâha sarılanlarda dahil bütün İspanyol halkıdır. Kazananlar ise, sadece tekelci çevrelerle Franko ailesidir.

Franko ordularının saflarında savaşıp sonradan hayal kırıklığına uğrayanlara karşı bu kadar açık ve samimi bir politika izliyen İspanyol komünistleri, komünist düşünelere yüzde yüz karşıt görüşler savunan siyasi güçlerin bile, diktatoryaya karşı yürütülen savaşa girmesini sağladı: bu unsurlara, komünistlerle açık ve olumlu tartışmalar yürütebileceklerini anlattı. Bugün İspanyada, diktatoryaya karşı muhalefet hareketi, faşist teşkilâtların içinde, klisenin önemli kesimlerinde bile gelişmektedir. Genç din adamları diktatoryaya açıkça cephe alıyor, içyapıda değişiklikler istiyorlar.

Bugün Franko'nun korporatif sendikalarına karşı, işçi sınıfı, yürüttüğü savaş içinde, kendi sınıf örgütlerini kurmaktadır. İşletmelerde kurulan İşçi Komisyonları, faşist kanunlarına rağmen, kendi kanunlarına hüküm sürdürüyor. İşçi sınıfının yürüttüğü savaşın sonucu olarak, diktatorya rejimi, grevleri, devletin güvenliğine karşı işlenmiş, en ağır cezalara çarptırılacak bir suç saymaktan vazgeçti.

Protesto gösterileri yapan üniversite öğrencileri, profesörleri İspanya Üniversite sendikasının dağılmasını sağladılar; üniversiteleri, enstitüleri, özgürlük ve demokrasi uğrunda yürütülen savaşın merkezleri haline getirdiler.

Diktatorya, bazı baskı tedbirlerinden vazgeçmek; bütün ülkeyi muazzam bir darağacı haline getiren, Franko aleyhtarlığı şüphesi altında bulunanların; masonlarla komünistlerin idamını isteyen kanunları kaldırmak zorunda kaldı.

Bugün komünist partisi, her vatandaşın insan ve vatandaş haklarını garanti altına alacak; halkın, ülkenin kalkınmasına, güvenliğine zarar vermiyen bütün siyasal, toplumsal ve dinsel görüşlerin hareket özgürlüğünü sağlayacak bir siyasal ve toplumsal demokrasi uğrunda savaşmaktadır.

Temel hattını – sosyalizm ve komünizm uğrunda yürütülen savaş hattını – izliyen partimiz, politikasını ülkede oluşan durum ve dönüşümlere uyduruyor; bu dönüşümlerin gerçekleşmesine faaliyetiyle katılıyor; Marksist-Leninist prensiplere göre, materyalist tarih anlayışının diyalektik özüne aykırı olan; daima değişen daima canlı gerçeklerden uzak, dogmatik olsun, oportünist olsun, klişeleşmiş formülleri kullanmıyor.

Çok çetin illegal şartlar içinde çalışan İspanya Komünist Partisi işçi sınıfının, köylülerin büyük partisi; tekellere karşı, işçi sınıfının menfaatlerini koruduğu gibi, burjuva ve küçük-burjuva geniş kesimlerinin menfaatlerini koruyan; diktatoryadan, tekelci çevrelerden zarar gören bütün halkın menfaatlerini savunan parti haline gelmektedir.

Komünist Enternasyonalin VII. Kongresinden bu yana geçen otuz yıl içinde, İspanya Komünist Partisinin yürüttüğü siyasi faaliyeti böylece, geniş hatlarıyla belirtmiş olduk.

Geçirdiğimiz savaş tecrübeleri başka komünist partilerine faydalı olabilecekse, bundan mutluluk duyarız.

İspanya Komünist Partisi, bu kadar üstün düşmanlara karşı, bu kadar uzun süre nasıl savaşabildi? Bugün Franko rejimine karşı yürütülen muhalefetin içinde en önemli, en iyi örgütlenmiş siyasal güç haline nasıl gelebildi? Bunun nedenleri açıktır. İspanya Komünist Partisi savaşını hiç durdurmadi, işçi sınıfına karşı duyduğu güveni hiç kaybetmedi, dünya komünist hareketinin, ilk sosyalist ülke, Sovyetler Birliğinin, ve diğer sosyalist ülkelerin desteğinden daima faydalandı. Bu ülkeler bize daima yardım etti, haklı dâvamızda bizi destekledi.

Franko diktatoryasına karşı yürüttüğümüz savaşta yalnız olmadığımızı, bütün dünyada, demokratik güçlerin bizim safımızda bulunduğunu biliyoruz. Bu güven, bütün yoldaşlarımızın yıllardır savaşıyor, bugün hâlâ savaşmakta olan, yıllarca hapislerde yatıp, çıktıkları gün partimizin yöneticilerine: «İşte geldik, bize iş verin, savaş yürütelim» diyen kahraman yoldaşlarımızın cesaretini arttırmaktadır.

En büyük desteğimiz, dâvaların en büyüğü – halkımızın kurtuluşu – uğrunda savaştığımızı bilmemizdir. İspanya Komünist Partisi, İspanya halkının ayrılmaz bir parçasıdır.

Geleceğe güvenle bakarak, Leninin ışık, umut ve zafer bayrağı altında, yolumuza devam ediyoruz.

Yaşasın dünya komünist hareketinin ideolojik ve siyasal birliği!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Demokrasinin sağlıyacağı yeni zaferler

Jacques Duclos

Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi Polit-Büro Uyesi

Yoldaşlar,

Halkın elde ettiği demokratik hakların korunması ve demokrasinin emekçilerin lehine genişletilmesi uğrunda yürütölen savaş sorunu gibi önemli meseleler, Komünist Enternasyonalin VII-nci Kongresinde incelenen sorunlarla ilgili olarak ele alınmalıdır.

Bu Kongrenin toplandığı tarihte, yani 1935 yılında, Sovyetler Birliğinde ilk beş yıllık plânın sonucu olarak, sanayileşme gerçekleşmişti. Geri kalmış, harpte tamamiyle çökmüş iktisadiyle Çarlık Rusya, artık tarihe karışmıştı.

Tarım alanında sosyalist metotlar zafere ulaşmıştı; kolektifleşmede çok önemli sonuçlar elde edilmişti. Sovyet halkının geniş kitleleri için, maddi ve kültürel bakımdan hayat şartları oldukça yükselmişti.

Yüzyıllar boyunca çarlık rejiminin boyunduruğu altında yaşamış olan halklar, tekrar milli hayata kavuşuyor, sosyalist devlet çerçevesi içinde milli kültürlerini geliştirebiliyorlardı. Öte yandan, sosyalist demokrasi çok önemli başarılar elde ediyordu.

Sovyetler Birliği bütün emekçilerin umudunu, dünya barışının garantisini, faşizme karşı yürütölen savaşta demokrasinin en emin desteğini temsil ediyordu.

İşte Komünist Enternasyonalin VII-nci Kongresi toplandığı dönemde, milletlerarası durumun başlıca özelliği buydu.

1935'te, yani VII-nci Kongrenin toplandığı yılda, Georgi Dimitrov'un kahramanca savaşıyla karşılaşan faşizm, birkaç emperyalist ülkede saldırılarına devam ediyordu. Italyadan sonra Almanyada da zafere ulaşan faşizm, Fransada, Avusturyada, İspanyada karışıklıklara yol açıyordu.

Köhne kapitalist dünyayı sarsan iktisadi buhranın sonuçları işçilerin, bütün emekçi kitlelerinin omuzlarında ağır bir yükü.

Büyük işçi kitleleri işsizdi, köylü sınıfı parasızlık, sefalet çekiyordu, topraklarından oluyordu.

İktisadi buhranın yükünü emekçi kitlelerin üstüne atmağa çalışan burjuva sınıfı emekçilerin direnişiyile karşılaşyordu.

Örneğin, 1934 Şubatında, Fransada, birleşen emekçilerle demokratik güçler, Nazi metotlarından ilham alan, Cumhuriyeti devirmeğe, faşist bir rejim kurmağa çabalayan faşist partilere karşı şiddetle koymuştu.

İşçi hareketlerinin ve faşist aleyhtarı savaşın gelişmesiyle, işçi sınıfının birliği gerçekleşmiş, güçlenmişti; sosyalistlerle komünistler arasında kuru-

lan tek cephe, komünist partisiyle sosyalist partisi arasında aktedilen bir işbirliği anlaşmasıyla konkreleşmişti.

Fransız Komünist Partisi, bu anlaşmaya, bir sonuç değil, bir başlangıç diye bakıyordu. İşçi sınıfının yürüttüğü savaşta işbirliğinin temelleri atılmıştı. Gerçekleşen birliği daha de genişletmek, orta sınıfları da bu birliğin içine alıp, faşizmi yenilgiye uğratmak bir zorunluluktur.

24 Ekim 1934'te, Nantes'ta, Radikal Partisinin Kongresinden birkaç gün önce, Maurice Thorez, Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi adına, «ekmek, özgürlük ve barış için bir halk cephesi»nin kurulmasını teklif etti. Thorez'in ısrarla belirttiği gibi: «Fransanın, Milli Birlik Politikası adı verilen politika ile Sovyet rejimi arasında, bir seçim yapmak zorunda kaldığını söylemek gerçeklere uymaz. Demokrasiyi başkalaştıracak, ona itibarını iade edecek halkçı bir politika yürütmek mümkündür.»

Böylece, Kominternin VII-nci Kongresinden bir yıl önce, tekellerin iktidarı ve proletarya diktatoryası arasında, ortalama bir çözüm yolu sorunu ortaya atılmıştı. Fransız Komünist Partisinin teklifini uygun görmeyen Komünist Enternasyonalinin yöneticileri, Maurice Thorez'den bu halk cephesi teklifinden vaz geçmesini istediler.

Faşizme karşı geniş halk kitlelerini seferber etmek üzere tesbit ettiği siyasi hattın doğruluğuna inanan Partimiz, kararlaştırdığı teklifte ısrar etmeyi kendisine ödev bildi.

Halk Cephesi Fransada gerçekleşti, 1935 ilkbaharında yapılan seçimlerde elde ettiği başarılarından, Kominternin VII-nci Kongresinde faşizm aleyhtarı savaşın gelişmesini sağlayacak yararlı sonuçlar çıkarılabildi.

Çeşitli ülkelerde yürütülen faşizm aleyhtarı savaşları inceliyen VII-nci Kongre, bu savaşlardan önemli sonuçlar çıkarttı: faşizmin zaferi kaçınılmaz bir zafer değildi: ama bölündüğü için zayıf düşmüş işçi sınıfının durumu, bu zaferi kolaylaştırıyordu.

Bu şartlar içinde işçi güçlerinin birliğini gerçekleştirmeğe çalışmak, bir zorunluluktur; bu amaçla da, faşizmin sınıf niteliğini tesbit etmek, milli ve toplumsal demagojinin maskesini düşürmek, işçi sınıfının ve demokratik güçlerin uygulayacağı taktiği tesbit etmek ödevimizdi.

Emekçileri, halk yığınlarını faşizm tehlikesine karşı savaşmağa çağırmak yetersizdi; emekçi kitlelerinin isteklerini gerçekleştirmek üzere, faşizmin yolunu açan burjuva hükümetlerinin gerici tedbirlerine karşı yürütülecek günlük savaş da düzenlemek gerekti.

Faşizme teslim politikasını, demokratik özgürlükleri kısıtlayan, ikinci bir dünya savaşına yol açan tedbirleri durmadan dinlenmeden açığa vuran partimiz, bir yandan da, emekçi kitlelerine, isteklerinin savunulması için birlik halinde savaşmalarını ısrarla tavsiye ediyordu.

Bugün ise, demokratik özgürlükler sorunu bambaşka şartlar içinde karşımıza çıkmaktadır.

Hitlerle Mussolini'nin uğradığı yenilgiden sonra, gerici güçler, bugün, demokratik özgürlükleri yok etmek, teröre dayanan bir rejim kurmak üzere

faşist metotlara açıktan açığa baş vuramaz. Ama gerçekler bize şunu gösteriyor: İktidarın demokratik müesseseleri gitgide daha önemsiz bir rol oynamaktadır.

Örneğin Fransada Parlâmentonun pratikte hiç bir rolü kalmadı. Millet Meclisi, kanunları kayıt eden bir makam haline geldi; bölge ve illerde, belediye meclislerinin, genel il meclislerinin hak ve imtiyazları günden güne azaltılıyor.

«Daha etkili sonuçlar almak», «işleri merkezcilikten kurtarmak, bahaneleriyle, bölge ve il meclislerinin elindeki bütün imtiyazlar alınıyor, merkezi idare böylece halkın her çeşit kontrolünden kurtuluyordu.

İkinci bir eğilim de şudur: Tekellerin emrinde bulunan teknisyenler, halk tarafından seçilen temsilcilerin yerine getiriliyor.

Bu politika, seçilmiş temsilcilerin rolünü ve imtiyazlarını yok ettiği veya çok azalttığı gibi, tekellerin, bütün milli iktisadi ellerine geçirmesini; milli servetin tekellerin çıkarına kullanılmasını sağlıyor.

Komünistlerin nispeten az nüfuzlu olduğu ülkelerde iktidar, seçim sonuçlarına göre, muhafazakârlardan sosyal-demokratlara, sosyal-demokratlardan muhafazakârlara geçmektedir. Böylece ülkenin bütün sorunlarına, tekeli sermayenin lehine çözüm yolları bulunuyor. İktidarda bulunan takım hangisi olursa olsun, devlet mekanizması değişmiyor, ve sadece tekellerin çıkarına işlekmekte devam ediyor. Bu durum, özellikle İngilterede, İskandinavya ülkelerindeki durumdur. Aynı prensip Federal Almanya'da da kabul edilmiştir.

Zaten Federal Almanya Cumhuriyetinde yapılan son seçimlerde, artık Marksizmin lâfını etmiyen Sosyalist Partisinin programı ile Hristiyan-Demokrat Partisinin programı arasındaki farkın ne kadar önemsiz olduğunu gördük.

İngilterede, İşçi Partisinin iktidara geldiği günden beri, iç ve dış politikada genellikle – hele önemli sorunlarda – büyük değişiklikler olmadı.

Başka ülkelerde, iktidar, sosyal-demokratların gerici partilerle kurduğu birliğin elindedir. Bunu özellikle Belçikada, Hollandada görebiliyoruz.

Genellikle bütün bu ülkelerde aynı eğilimi görüyoruz: Hileli seçim kanunlarıyla meydana getirilen, gerçek siyasi akımları, gerçek toplumsal sınıfları dile getirmiyen parlâmentoların hakları her yerde kısılmakta, azaltılmaktadır.

Örneğin Fransada, hileli bir seçim kanunundan faydalanan De Gaulle'cu milletvekilleri, gerçekte oyların ancak % 35'ini temsil ettikleri halde, Millet Meclisinde mutlak çoğunluğu ellerinde tutuyorlar.

Bu hileli «milli temsil» den başka, her alanda, demokratik kontrol kaldırılıyor, otoriter bir idare, «milli şef» sistemi hüküm sürüyor.

Tekelci devlet kapitalizminin gerici ve otoriter eğilimleri bu şekilde belirlemektedir. İkinci Dünya Savaşından önce bütün faşist ülkelerde, kapitalist çevreler demokrasiyi açıktan açığa alaya alıyorlardı. Bugün en tipik otoriter rejimler bile demokratik görünmek zorundadırlar.

O kadar ki Franko ile şakşakçıları bile İspanyadaki rejimi demokratik ve «etkili» bir rejim diye göstermeğe çalışıyorlar. Karşı-devrimi zorla kabul ettirmek, halkın istemediği diktatorya rejimlerini desteklemek üzere, Viyetnama ve Dominika Cumhuriyetine saldıran Amerika, başka ülkelerin iç işlerine müdahale ederken bile, «Hür Dünya» adına hareket ettiğini iddia ediyor.

Demokratik özgürlüklere yapılan saldırılar, eskisi kadar açık değil. Bu şartlar içinde, demokratik özgürlükleri tehdit eden tehlike bazan açıkça görünmediği için, cumhuriyetçiler, demokratlar, ve sosyal-demokrat çevreleri o kadar endişe etmemektedir.

Fransada örneğin, 1931–1936 yılları arasında, faşizm korkusu, Italyada ve özellikle Nazi Almanyasında işlenen cinayetler, Sosyalist Partisinin davranışına büyük etki yaptı, bu partiyi hareket birliğine götürdü. Üstelik 6 şubat 1934 tarihli büyük faşist ayaklanması, tehlikenin büyüklüğünü ve yakınlığını belirtmişti.

Faşizmin sosyalistlerde uyandırdığı korkunun nedeni açıktır: Önce Italyada, sonra da Nazi Almanyasında, faşist terör ve baskısı sosyalistlerle komünistler arasında herhangi bir ayırım yapmamıştı.

Almanyada faşizmin zafere ulaşması sosyalist kitlelere şu iki gerçeği belirtiyordu: Bu zaferi büyük ölçüde kolaylaştıran işçi sınıfının içindeki bölünme olmuştu; faşizm, komünistlerle sosyalistler arasında herhangi bir fark gözetmiyordu, bütün bu unsurlara karşı aynı şekilde davranıyordu.

Bu şartlar içinde, Fransız Komünist Partisinin, birleştirme yolunda sarfettiği ısrarlı ve devamlı çabaların sonucu olarak, komünistlerle sosyalistler arasında birlik kurma; Leon Blum'un deyimiyle, kaçınılmaz bir zorunluluk haline geldi.

Partimizin birleştirici çabaları sayesinde, 1934 Şubatı gösterileri, hareket birliğini gerçekleştirme yolunda, birkaç aylık çabadan daha da etkili oldu.

Partimizin Milli Konferansı aynı yılın Haziranında toplandığı zaman, gündeminde şu şiarlar bulunuyordu: «Hareket birliği yolu ile faşizmi yeneceğiz.» «Emekçiler birlik istiyorlar.»

Yine bu Konferansta, Maurice Thorez yoldaş ortaya şu şiarı attı: «Faşizme karşı, ne pahasına olursa olsun, sosyalist işçilerle işbirliğini gerçekleştirmek istiyoruz.»

Bu Milli Konferansta yapılan incelemeler, alınan kararlar, Tek Cephe hareketine yeni bir hız verdi. 26 Temmuz 1934 tarihinde Sosyalist Partisiyle Komünist Partisi arasında «Hareket Birliği» Anlaşması imzalandı.

Birleşen işçi sınıfı, orta sınıfları da etkiledi, faşist aleyhtarı ittifaka, Ekmek, Özgürlük ve Barış için kurulan Halk Cephesine onları da çekti.

Böylece şu gerçekler ispatlanmış oldu: Faşizmin zaferi, toplumsal gelişmenin kaçınılmaz bir dönemi değildi. Aksine, faşizme karşı yürütülen başarılı savaş, demokrasinin yeni bir hamlesiyle sonuçlanıyordu. Fransanın

geçirdiği bu tecrübe bütün dünyada büyük yankılar uyandırdı, ve Komünist Enternasyonalinin VII.-nci Kongresinde önemli bir inceleme konusu oldu.

Faşizme karşı birlik uğrunda yürütülen savaş İspanyada da geliyordu.

1935 Aralığında, Komünist Enternasyonalinin İcra Komitesi üyesi sıfatıyla, Largo Caballero ile görüşmek üzere Madrیده gönderildim. Orada, üç gün sürece, Caballero ile başbaşa kalıp tartıştık. Fransadaki tecrübeleri örnek göstererek, 1936 şubatında yapılacak olan seçimler için, İspanya Komünist Partisiyle bir Halk Cephesi anlaşması aktetmesi için, Caballero'yu iknaya çalıştım.

1936'da, askeri komutanlar ayaklandıktan sonra, Largo Caballero komünistlerin hükümete iştirak meselesini ortaya attığı zaman, yine Madritte bulunuyordum.

Komünistlerin hükümete katılmalarını tavsiye ettim. Bu konu ile ilgili olarak, şu noktayı hatırlatmak isterim: Komünist Enternasyonalinin VII.-nci Kongresinde, Maurice Thorez, «Partimizin destekliyeceği, gerekirse katılabileceği bir Halk Cephesi hükümeti» lüzumunu, bir zorunluluk haline getiren geniş kitle hareketinin yakın bir olanak olduğunu söylemişti.

Bu gerçekleri hatırlattıktan sonra, şu noktayı da belirtmek isterim: İktisadi egemenliğin, sayısı günden güne azalan kapitalist tekellerin elinde toplanması; demokratik özgürlüklere karşı saldırıların artması ve büyük çoğunluğun çıkarlarına karşı gelen bir politikanın izlenmesiyle sonuçlanıyor.

Tekellerin eline geçen devlet, meşru kuvvet ve yetkilerinden, asayişin sağlama ödevinden başka, yeni zorunluluklardan doğan siyasi ve iktisadi ödevler yükleniyor.

Örneğin Fransada, 1966–1970 dönemi için hazırlanan V-nci plânın özelliği, içyapıları modernleştirme isteğidir.

Ama bu politikanın sonuçları, tüketimin sınırlanması, orta sınıflar ve tekelci olmıyan işletmeler üzerinde baskının artması; ücretlerin sınırlanması; sosyal sigortalarda artışın durması; kamu hizmetlerinde ve kiralarda, fiyatları arttırmak üzere girişilen «gerçek fiat» kampanyası; köylerini terk eden köylü sayısının hızla artması; ücretler kısılmadan, iş saatlerinin azaltılması vb. dır.

Devlet, ücretleri sınırlandırmak, artık-değeri yüksek bir düzeyde tutmak üzere, iktisada müdahale ediyor.

Sermayenin belirli ellerde toplanması, tekniğin ilerlemesiyle gitgide yükselmesi gereken yatırımlara da müdahale eden devlet, bu amaçla, tekellerin lehine olan, ama emekçilere çok ağır gelen vergiler koyuyor, tasarrufları tekellerin çıkarlarına ayırıyor, bütün milli işletmeleri yine tekellerin çıkarlarına uygun şekilde işletiyor.

Fransada kapitalist tekellerin günden güne kuvvetlenen egemenliği dile getirilen Milli Şef rejimi, kurulduğu zaman, Fransız Komünist Partisinden başka bütün siyasi kuruluşların desteğinden faydalanmıştı. Ama o dönemden bu yana, işçi sınıfına ve halkın tekelci olmıyan tabakalarına

karşı izlenen politika, bu rejimin etkilerini azaltmıştır. Burada Partimizin faaliyetlerinden söz etmek istiyorum.

Milli Şef politikasına karşı, bütün demokratlar arasında tartışmaya temel olabilecek konkre tekliflerde bulunan bir program hazırladık.

Partimiz, dengeli bir iktidar; gerici unsurlara karşı koyabilecek, halkın ve milletin çıkarlarını düşünebilecek, güçlü bir demokratik hükümet istemektedir.

Programımızın teklif ettiği çözüm yollarını burada uzun uzadıya anlatmıyacağım. Ama bütün bu çözüm yolları, kuruluşlar alanında, demokratik özgürlükleri gerçekten garanti altına alacak yollardır.

Programımız kapitalist tekellerin millileştirilmesini tavsiye ediyor. Gerçekten çağdaş bir iktisadın gelişmesini, emekçi yığınlarının şartlarını yükseltecek olanaklar teklif ediyor.

De Gaulle hükümetinin *dış politikasına gelince*, emperyalist ülkeler arasında varolan çelişmelerin gelişmesi karşısında De Gaulle'ün almak zorunda kaldığı bazı tedbirleri destekledik. Ama dış politikasının bu olumlu yönü, bize bu iktidarın kötü etkilerini unutturmuyor. Bu iktidara karşı işçi ve demokratik güçleri birleşmeğe çağırıyoruz.

Birkaç yıl önce *Batı Almanya ile ittifak kuran Şef* rejimi, bu birliğin içinde baş rolü oynayacağını umuyordu; ama umutları boşa çıktı.

Bugün ise intikam isteyen Bonn militaristleri nükleer silâhlar istemektedirler. Bu durumun barış için ne büyük bir tehlike teşkil ettiği meydandadır.

Bu şartlar içinde bugün barışın korunması – tıpkı Komünist Enternasyonalinin VII-nci Kongresi devrinde olduğu gibi – komünistlerin başlıca kaygularından biridir. Hiç şüphesiz barış uğrunda yürütülen savaş şartları, otuz yıl önceki şartlardan bambaşkadır.

1935 yılına oranla, çok köklü değişiklikler gerçekleşti. (Sosyalizm birçok ülkede zafere ulaştı; sayısız halklar sömürgeciliğin boyunduruğundan ve istismarından kurtuldu.)

Bu alanda Partimiz sömürgeciliğe karşı yürüttüğü savaşta çok önemli sorunlarla karşılaştı. Viyetnam harbi ve Cezayir harbi gibi. İki büyük sömürgeci harbe karşı savaşmak zorunda kaldı.

Bugün ise Viyetnam harbi devam ediyor; Amerikalı emperyalistler Fransız sömürgecilerinin yerine geçti.

Amerikalı emperyalistlerin *Viyetnam halkına karşı yürüttüğü savaşla* ilgili olarak, şunu hatırlatmak isterim: Partimizin daveti üzerine, Viyetnam Emekçiler Partisinden bir heyet Fransaya geldi.

Bu heyet Fransanın her bölgesinde hararetle karşılandı, Fransız halkı Viyetnam halkına dayanışma ve destekleme duygularını tekrarladı.

Bu karşılaş, Viyetnam savaşına karşı, Viyetnam halkının kendi kaderine karar verebilmesi için yürüttüğümüz aksyonlara *yeni bir hız verdi.*

Burada şu noktayı belirtmek isterim: *Ömrü boyunca* Partimiz, sömür-

geciliğe karşı çok çetin savaşlar yürütmek zorunda kaldı; ve bütün bu savaşları şerefle yürüttü.

İkinci Enternasyonalin oldukça az önem verdiği sömürgeciliğe karşı savaş sorununun birinci plâna çıkarılması, *Komünist Enternasyonalin yapmış olduğu en büyük işlerden biridir.*

Fransız Komünist Partisi çok haklı olarak şu iddiada bulunabilir: Sömürgeciliğin boyunduruğu altında bulunan halkların, emperyalizme karşı yürütülen savaşta, işçi sınıfının baş mütetefikleri olduğunu söyleyen Marksist-Leninist görüşten partimiz daima ilham almıştır.

1958 yılında, Komünist Partisi, Milli Şef rejimine karşı savaşan tek partiydi. Ama 1962'de De Gaulle'cu Anayasanın hükümlerini bir kat daha ağırlaştıran Referandomla ilgili kampanya boyunca, komünistlerle sosyalistler omuz omuza aynı düşmana karşı savaştı.

Referandomdan sonra yapılan genel seçimlerde, solcu adayların bir-birinin lehine seçimlerden çekilmesi sonucu olarak, 64 sosyalist milletvekili, 41 komünist milletvekili ve birçok cumhuriyetçi milletvekili seçilebildi.

İşçi sınıfının birliği son derece olumlu şekilde geliştiği sırada, Gaston Defferre'in Cumhurbaşkanlığına sosyalist aday olarak seçilmesi, güç bir durum yarattı.

Ama – Partimizin birlik uğrunda sarfettiği çabalar etkisiyle – Defferre'in bu teşebbüsü sonuçsuz kalınca, yeni bir durum meydana geldi.

Bugün sosyalistlerle komünistler omuz omuza savaşıyor, Şef rejimine karşı çoğunlukla ortak bir savaş yürütüyorlar. Demokratik parti ve teşkilâtlar için ortak bir politika tesbit eden ortak bir program teklif etmemiz, sosyalistlerin, emekçilerin, ve genellikle bütün demokratların bilincine etki yapmıştır ve yapacaktır.

Bu kadar önemli bir sonuç sağlayabilmemiz, partimiz direşken ama esnek bir politika yürüttüğü, birliğe elverişli eğilimleri görebildiği, şekilden çok öze önem verdiği içindir.

Kapitalist tekellerin politikası, çok büyük çoğunluğun çıkarlarına karşı olduğu için, bu politikadan zarar gören büyük halk kitlelerinin işçi sınıfı ile birleşmesine elverişli objektif şartlar yaratmıştır.

Demokrasi uğruna ve tekellerin egemenliğine karşı yürütülen savaş, çeşitli ülkelerde günün en önemli sorunudur. Bu savaşın başarıya ulaşması için gereken birliğin sağlanabilmesi için, komünistler, sosyalistlere şu gerçeği anlatmak zorundadırlar: Sosyalistlerin menfaati, geçmişin güçlerine karşı ve ortak geleceğimiz uğrunda, bizimle, omuz omuza savaşmalarını gerektiriyor.

Bu şartlar içinde, sosyalistlerle yürüteceğimiz açık ve olumlu tartışma, birliği sağlayabilecek bir ortam yaratabilir; özellikle ortak hareket aramızda bir savaş dostluğu kurabilir. Sosyalistler şunu bilmelidirler: kanaatımıza göre, sosyalizme gitmek için, tek parti, şart değildir.

Aksine, kanaatımıza göre, sosyalizmi kurmak üzere birkaç partinin işbirliği yapması mümkündür; arzu olunacak bir yoldur.

Hiç şüphesiz, bugün bölünmüş bulunan işçi sınıfının tek bir parti etrafında toplanması tercih edilir; birleşme süreci, tartışmalar gerektirdiği için, hızlı olmayacaktır. Çünkü komünistlerin, Marksist-Leninist prensiplerden vazgeçmeleri söz konusu olamaz.

Ama nasıl olsa, işçi sınıfının birliği konusunda, komünistlerle sosyalistler arasında varolan görüş farkları, ortak düşmanlara karşı ortak savaş yürütmelerine engel olamaz.

Partimiz sadece sorunun özüne önem verdiği için, şekille ilgili tutumlara takılmadan, bu hareket ve savaş birliğini gerçekleştirmek üzere, bütün gücü ile savaşıyor.

Konuşmama son vermeden, şunu belirtmek isterim: Komünist Enternasyonal, hareketi kuvvetlendirme yolunda, çok önemli başarılar elde etmiştir. Ama bu ödevini ancak Sovyetler Birliğinin kendisine sağladığı yardımla yerine getirebilmiştir.

Komünist Enternasyonal bize oportünizme, revizyonizme, sekterliğe; yani Marksist-Leninist prensiplerden vaz geçen bütün akımlara, ve konke gerçekleri hesaba katmayan dogmacılığa karşı mücadele zorunluluğunu öğretmiştir.

Partimiz Moskova Bildirilerine bağlıdır. Partimiz için, dünya işçi ve komünist hareketinin birliği bir zorunluluktur.

Bunun içindir ki Partimiz bu birlik ve beraberlik dâvasına hizmet edecek bütün teşebbüsleri olumlu karşılar. Hepimiz şu gerçeği biliyoruz: Bu birliğe zarar verecek her şey, büyük dâvamıza, yani Marks, Engels, ve Leninin dâvasına, zarar verecektir.

Komünist Enternasyonalinin prensipleriyle yetişen Partimiz, proletarya enternasyonalizmini bilinçle benimsemiştir: milli nihilizmden uzak, yurtsever bir partidir. Bu da milliyetçilikten bambaşka bir şeydir.

Hiç şüphesiz, biz komünistler, çeşitli ülkelerde, birbirinden çok farklı şartlar içinde savaşıyoruz. Ama ortak dâvamız, Marksizm-Leninizmdir.

Şu noktayı da unutmayalım: Komünist Enternasyonalini kuran Leninin amacı, işçi sınıfını, 11-nci Enternasyonalin saptığı şovenlik bataklığından kurtarmaktı.

Bugün, otuz yıl önce olduğu gibi, ama yepyeni şartlar içinde, barışı, demokrasiyi, sosyalizmi korumak için bize düşen ödev, hareket birliği uğrunda savaştır.

Bu hareket birliğini gerçekleştirmek üzere bütün çabalarımızı sorfederek, biz komünistler, sosyalistler, ve diğer demokratik güçler, sosyalizm uğrunda yürütülen savaşın ayrılmaz bir parçası olan, demokrasi uğrunda yürütülen savaş başarıya ve zafere götürebileceğiz.

Halk cephesinden halk demokrasisine geçiş

Dozsö Nemes

Macar Sosyalist İşçi Partisi Merkez Komitesi Polit-Büro Uyesi

Komünist Enternasyonalin VII.-nci Kongresinden sonra, Macaristan Komünist Partisi de stratejik hattını tekrar gözden geçirmişti. Komünist partisinin politikası, daha 1933–1934 yıllarında, değişmeğe başlamıştı, ama bu değişiklikler, oldukça önemli olmakla beraber, ancak taktik nitelikte yeniliklerdi. Bizim için en yakın stratejik amaç, eskisi gibi, yine sosyalist devrimin gerçekleşmesiydi. VII.-nci Kongre, Partimize şu gerçeği anlatabildi: O dönemin şartları içinde, bizim için yakın amaç, ancak ülkenin demokratik başkalaşması olabilirdi. Ancak bu yolla, proletaryanın faşizm aleyhtarı birliği uğrunda savaş yürütülebilir, bu savaş başarıya götürecektir kuvvetli bir halk cephesi kurulabilirdi.

Partimiz, Macaristanın Nazi Almanyası ile ittifak kurmasına, sonradan onunla beraber harbe girmesine karşı, hiç durmadan savaştı, faşizm-aleyhtarı bir milli cephenin kurulması için hiç durmadan çaba sarfetti. Halk cephesi politikası genişledi, milli cephe politikası haline geldi.

Partimizin yürüttüğü savaş, çetin bir savaştı. O tarihlerde, yani Münih Anlaşmasından sonra, Macar yönetici sınıfları Çekoslovakyanın bölünmesine alkış tuttular, hattâ bu bölünmeye katıldılar. Milliyetçiliğin verdiği sarhoşluk, liberal muhalefet partilerini, hattâ Sosyal-demokrat Partisinin yöneticilerini sardı. Bu şartlar içinde, işçi sınıfının birliğini sağlamak ve faşizm-aleyhtarı bir milli cephe kurmak, bir kat daha çetinleşti. Macaristan, faşistlerin safında harbe girdikten sonra, partimiz büsbütün güç şartlar içinde savaşmak zorunda kaldı. Ama politikasını sabır ve kararlılıkla izliyordu. Liberal muhalefet partileri nazilerin yenilgiye uğrayacağını anlayınca, İngiliz ve Amerikan ordularının gelmesini beklemeye başladılar.

1944 baharında, faşist Alman orduları Macaristanı işgal edince, ülkenin durumu fevkalâde güçleşti. Partimiz o dönemde Komünist Partisini, Sosyal-Demokrat Partisinin, Küçük Toprak Sahipleri Partisi adını taşıyan Liberal Partisini, ve Milli Köylü Partisi adı altında fakir köylüleri toplayan demokrat partisini bir araya getiren siyasi bir birliğin kurulmasını sağlayabildi. Bu siyasi ittifaka *Macaristan Cephesi* adı verildi.

Komünist Partisinin hazırladığı, demokratik bir Macaristan uğrunda yürütölen savaş programı, milli mukavemet hareketine belirli bir amaç, belirli bir yön sağladı. İşçilerin yönetiminde yürütölen bu savaş, komünistlerle sosyal-demokratlar arasındaki işbirliğini sıkıca perçinleştirdi. Sağcı sosyal-demokratlar her türlü savaştan çekilmeyi, beklemeyi tercih

ettiler. Sosyal-Demokrat Partisinin yönetimi ise, komünist partisiyle sıkı bir işbirliği politikası izliyen sol kanadın eline geçti.

1944 yılının Ekiminde, faşist işgalinin en karanlık günlerinde Macar, Komünist Partisiyle Sosyal-Demokrat Partisi arasında akdedilen birlik anlaşması şu noktaları belirtiyordu: Macar halkı ancak barış uğrunda, demokratik yeni bir Macaristan uğrunda yürüttüğü savaşta, «işçi sınıfının savaşçı ve devrimci birliği ve beraberliği, enerjisi ve hegemonyası sayesinde zafere ulaşabilecektir». Bu amaca varabilmek için: «İki partinin devrimci birliğini gerçekleştirmek», her şeyden önce, sıkı bir işbirliği sağlamak, bununla beraber «tenkit özgürlüğü»nü, yani iki parti arasında ideolojik ve politik tartışma özgürlüğünü korumak bir zorunluluktur. Anlaşma şu noktayı da belirtiyordu: İki parti demokratik bir Macaristan uğrunda savaşıyordu. Ama nihai amaçları sosyalizmdi; harp bittikten sonra, iki partinin birleşmesi, «devrimci bir sosyalist işçi partisinin kurulması» meselesi, ele alınacaktı. Bu anlaşmanın hükümlerine göre de, faaliyetleri tek elden yönetecek, iki partinin temsilcilerinden meydana getirilen bir «İrtibat Komitesi» kuruldu.

Bu anlaşma, Peşte'de imzalandığı tarihte, artık Sovyet ordusu Macar sınırını aşmış, ülkenin kurtuluşuna girişmişti. Macaristanın Doğu bölgelerinde yeni bir hayat başlıyordu, yeni, demokratik bir Macaristan doğuyordu. Bu değişiklikleri yöneten, kurtulan bölgelerde hemen faaliyete geçen Macar Komünist Partisiydi. Faşist iktidarın baskı ve zulmüne rağmen, fevkalâde çetin şartlar içinde, yirmi beş yıl boyunca savaş yürütmüş olan partimiz, bir milli ve demokratik kalkınma programı hazırlayabilen, bu programı halka teklif eden, halkın yürüttüğü savaşa devrimci bir nitelik veren, tek parti olmuştur.

Partimizi, şartların gerektirdiği politik hattı tespit edebilecek; binlerce güçlüğü aşabilecek, bu hattın uygulanması için yılmadan savaşabilecek hale getiren Komünist Enternasyonalin VII.-nci Kongresidir. Bu Kongrenin ışığı altında, partimiz işçi sınıfının siyasi yöneticisi, milletin yönetici partisi haline geldi.

Macaristanı faşist işgalinden kurtaran sosyalist ordulardı; İngiliz veya Amerikan orduları değildi. Bu özellik demokratik halk güçlerinin gelişmesini sağladı, ve komünist partisinin itibarını çok yükseltti. Sovyet ordusunun indirdiği darbeler, faşist işgal ordularını yok ettiği gibi, Macaristanı harbe, felâkete sürükliyen faşist Macar rejimini de ortadan kaldırıyordu.

1944 yılının Kasım ve Aralık aylarında, Doğu bölgelerimizde, yani yeni bir iktidarın meydana geldiği kesimlerde, faşizm-aleyhtar partiler ve siyasi çevreler arasında «Macar Milli Bağımsızlık Cephesi» adı ile bir birlik kuruldu. Bağımsızlık cephesine giren bütün unsurlar, komünistlerin teklif ettiği milli, demokratik kalkınma programını kabul ettiler.

Bu programdaki istekler arasında şunları sayabiliriz: Demokratik bir devletin kurulması; faşistlere karşı, hemen harbe girilmesi; vatan hainlerinin cezalandırılması; yarı-feodal latifundiya sisteminin kaldırılması;

çok geniş bir toprak reformunun uygulanması; bankaların ve tekellerin devlet kontrolü altına alınması; madenlerin millileştirilmesi; sekiz saatlik iş gününün ve diğer işçi isteklerinin kabul edilmesi.

Kurulan faşist-aleyhtarı milli cephe çok genişti. Başlıca gücünü işçi sınıfı ile köylüler teşkil ediyordu. Bu cephede şehir küçük-burjuvazisini ve burjuvazinin bir kısmını temsil eden, faşistlerle işbirliği yapmamış olan siyasi şahsiyetler bulunuyordu. Şehir burjuvazisini ve zengin köylüleri temsil edenlerle, muhafazakâr unsurlar, cephenin sağ kanadını teşkil ediyorlardı. Sonradan, bütün ters-devrimci güçler bu sağ kanadın etrafında toplandı. Ama milli ittifakın temel gücü, işçi sınıfı ile köy emekçileri arasında kurulan birlikti.

1944 Kasımından 1945 yazına kadar, Macaristanda demokratik devrimin bütün sorunlarına çözümyolları bulundu: Yeni bir demokratik devlet yaratıldı, bu devletin kurulmasını sağlayan işçi sınıfı, devletin yönetimini eline aldı. Hükümet koalisyonunun sağ kanadı, işten uzaklaştırıldı, Toprak reformunu engellemeğe çalışanlar, etkisiz bırakıldı. Yarı-feodal büyük topraklar dağıtıldı. Komünist partisinin teşebbüsü ile kurulan, yönetimi altında işliyen, ve hemen faaliyete geçen «Toprakların Dağıtılması İle İlgili Fakir Köylü Komiteleri» bütün bu dönüşümlerin gerçekleşmesini sağladı. Bu komiteler, işçilerle fakir köylülerin birliğini perçinleştirdi.

Ülkenin kurtuluşu ve devrimci toprak reformu gerçekleşince, işçi sınıfının yönetici rolü daha da büyük bir önem kazandı. Komünist partisi, Sosyal-Demokrat Partisiyle işbirliğini kuvvetlendiriyor, hızlandırıyor, öte yandan, do komünistler arasında beliren bazı sekter eğilimlerin sonucu olarak, bu partide tekrar kuvvetlenen sağ kanadın yıkıcı faaliyetlerine karşı, bu işbirliğini karumağa çalışıyordu. Proletaryanın büyük bir teşkilât gücü haline gelmesi, sanayi üretiminin tekrar sağlanmasında büyük rol oynaması, işçilerin üretim üzerinde genel bir kontrol kurması, emekçi kitlelerinin siyasi savaşa katılmaları, işçi sınıfının birliğini koruma ve geliştirme istekleri, bu iki parti arasındaki birliğe sağlam bir temel teşkil etti.

İşçilerle köylülerin birliğini perçinleştirmek amacıyla, Macar Komünist Partisi, Milli Köylü Partisi ve Küçük Toprak Sahipleri Partisinin demokratik kanadını temsil eden unsurlarla, işbirliğini arttırdı. Toprakların dağıtılması uğruna yürütülen savaşın başında bulunan, büyük latifundiya'ların bölünmesini düzenliyen siyasal örgüt olarsak, Macar Komünist Partisi köylüler arasında büyük etki ve nüfuz sağlayabildi.

Sendikalar aracılığıyla, işçi sınıfı, aydınlarla da birlik sağlayabildi. Komünist partisi ile Sosyal-Demokrat Partisi arasında kurulan işbirliğinin sonucu olarak, sendikalar, aydınların büyük bir kesimini toplayan güçlü kitle örgütleri haline gelmişti. İşçi sınıfının en önemli kitle örgütleri olan; şehir ve köy emekçileriyle aydınların birliğini sağlayan sendikalar, iktidar uğrunda yürütülen savaşta demokratik ve halkçı güçlerin en büyük desteklerinden birini teşkil ediyordu.

1944–1945 dönemindeki demokratik dönüşümleri gerçekleştiren Macar halkı, büyük toprak sahiplerinin iktisadi egemenliğini yıktı, iktidarı ellerinden aldı. Hiç şüphesiz, yeni iktidar burjuva demokrasisinin çerçevesini aşıyordu; ama yine de sosyalist bir iktidar değildi. Meydana gelen demokratik diktatorya şekli, demokratik devrimden sosyalist devrime nisbeten barışçı yollarla geçişi sağladı. Demokratik dönüşümlerin temel sorunlarına çözüm yolları bulunduktan sonra; ülkenin kalkınması için yürütülen savaş içinde, demokratik devrimden sosyalist devrime geçiş sorunu, birinci plâna geldi.

Bu gelişmeye paralel olarak, komünist partisi ile Sosyal-Demokrat Partisi arasındaki işbirliği kuvvetlendi sonunda bu iki parti birleşti. Bu olayların anlamını belirtecek bazı unsurları, bazı önemli olayları burada hatırlatmak istiyorum.

Ülkenin sosyalist başkalaşması uğrunda yürütülen savaş hızlandı, daha etkili bir hale geldi, geçiş, sanıldığından daha çabuk tamamlandı. Ters-devrimci unsurların teşkilâtlanması, saldırıya geçmesi, devrimci güçlerin bir karşı-saldırısına yol açtı. Bu karşı-saldırı da sosyalist devrimci geçişi hızlandırdı. 1945 yazında, gerici güçler, Milli Koalisyonun en büyük partisi olan Küçük Toprak Sahipleri Partisinde toplandı. Bu partinin sağcı yöneticileri bu gerici unsurlara yardımlarını sağladı, oynadıkları siyasi rolü kuvvetlendirmek amacı ile, bunların desteğinden faydalanmaya çalıştılar.

İktidar uğrunda savaş başladı. Sorun şu şekli almıştı. Zengin köylüler, toprakları ellerinden alınan büyük toprak sahipleri, ve klisenin en gerici unsurlarıyla birlikte, burjuvazi iktidarı alabilecek miydi? Köy emekçileriyle, ülkenin kalkınmasına katılmak isteyen aydınlarla işbirliği vapan işçi sınıfı, burjuvazi iktidardan kesin olarak uzaklaştırabilecek miydi? Macar Komünist Partisi gerici güçlerin teşebbüslerini yıkmak, büyük sermayenin elindeki bütün gücü yok etmek üzere, Sosyal-Demokrat Partisiyle anlaştı, onunla birlikte harekete geçti.

1946 yılının başlarında, ülkedeki bütün demokratik güçlerinin yardımı ve desteği ile, bütün madenler millileştirildi. 1946 baharında, komünist partisinin teşebbüsü üzerine ve Sosyal-Demokrat Partisi, Milli Köylü Partisi, ve sendikaların yardımı ile, Bağımsızlık Cephesi çerçevesi içinde Sol Güçler Birliği adını alan, yeni bir siyasi birlik kuruldu. Bu birlik, Küçük Toprak Sahipleri Partisinin sol kanadının desteklediği, emekçi sınıfları bir araya toplayan bir halk cephesiydi. Sol Güçler Birliği'nin amacı, gerici güçleri iktidardan uzaklaştırmaktır. 1946 baharında, Sol Güçler Birliği, en büyük demir-çelik ve makine fabrikalarının devlete devredilmesini sağladı.

Müttefiklerinin eksiksiz desteğinden yararlanan Macaristan Komünist Partisi, ülkenin milli ekonomisini kalkındırma amacını güden üç yıllık bir plân hazırladı. Parlâmentoda, ezici bir çoğunlukla kabul edilen bu plânı, 1947 Ağustosunda uygulamaya başladık. Plânlı bir iktisada geçiş, Macaristanın sosyalist başkalaşması uğrunda yürütülen savaşın bir kısmını; demokratik devrimden sosyalist devrime geçiş uğrunda yürütülen savaşta,

çok önemli bir araç teşkil ediyordu. 1947 yılının sonlarında, bütün bankalar; 1948 baharında da, yüzden fazla işçi kullanan sanayi işletmeleri millileştirildi. Demokratik devrimden sosyalist devrime geçiş, demokratik halk rejimi şeklinde gerçekleşiyordu, Demokratik diktatorya, proletarya diktatoryası şeklini aldı.

Bu savaşta, Sosyal-Demokrat Partisinin içinde bile, Marksın ve Leninin ideolojisi, reformist eğilimleri yenilgiye uğrattı. İki parti, Marksist-Leninist prensipler temelinde birleşebildi. Bu birleşme, Nisan ve Temmuz 1948 de gerçekleşti.

Kurtuluşanberi, komünist partisi, devletin yönetimine etkili şekilde katılıyor; yönetici siyasi rolünü kabul ettirmeğe, kuvvetlendirmeğe başarı ile çalışıyordu. Demokratik diktatoryayı, proletarya diktatoryası haline getirmek üzere yürütülen savaş partisi yönetiyordu; ama bununla beraber, proletarya diktatoryası kurma amacını güttüğünü açıklamıyordu. Bunun nedeni, sadece bir taktik meselesi değildi. O dönemde, teorik alanda, görüşler oldukça karışık. Yaptığı propagandalarda partimiz, halk demokrasisiyle proletarya diktatoryasını birbirinden tamamiyle ayırıyordu. Ülkenin, halk demokrasisi yolu ile, ve proletarya diktatoryası aşamasından geçmeden, sosyalizme gidebileceğini iddia ediyordu. Ama, propaganda-mızda proletarya diktatoryasını istemediğimizi, sadece bir halk demokrasisi kurmak istediğimizi iddia etmekle beraber, halk demokrasisini geliştirme yolu ile, gerçekte proletaryanın diktatoryasını kuruyorduk. Bu süreç sona erdikten sonra ancak Komünist partisi, halk demokrasisinin «proletarya diktatoryasının ödevlerini yerine getirebileceği»ni açıkladı; daha sonra da, ülkemizde kurulan rejimin, proletarya diktatoryası olduğunu açıktan açığa kabul etti.

Demokratik bir Macaristan uğrunda yürütülen savaş içinde, daha sonra da, sosyalizme geçiş döneminde, komünist partisi işçi sınıfı hegemonyasının önemini belirtmiştir. Partimiz, işçi sınıfının iktidarda en önemli rolü oynamasını sağlamak; bu iktidarın amaçlarını tesbit etmek üzere savaş yürütüyordu. İşçi sınıfının amacını – yani sosyalist toplumun kurulmasını – müttefiklerine kabul ettirmeyi, bu amacın gerçekleşmesine katılmalarını basardı. Ama Parti hâlâ, proletarya diktatoryasının lüzumunu açıklamıyordu. Bu açıklamaya çok daha sonra, bu diktatorya gerçekleştiği zaman yaptı.

Bu karışıklığa rağmen, sosyalist devrimin ülkemizde başarıya ulaştığına göre, siyasi durumun açıkca belirtilmemesinde mahzur olmadığı, hattâ bu belirsizliğin siyasi bakımdan faydalı olduğu sonucunu çıkarabilirmiyiz acaba? Gerçekte, demokratik ve halkçı devletin proletarya diktatoryası haline geldiği anlaşıncaya, partinin yöneticileri – başlarında Rakoşi – hemen sekterliğe, dogmacılığa, bütün zararlı sonuçlarıyla şahsa tapma metotlarına başladılar. Gelişmenin teorik bakımdan incelenmemesi, gereken derslerin, sonuçların çıkarılamaması, bu hatalarda her halde büyük rol oynamıştır.

1946–1948 yılları arasında gelişen olaylardan çok önemli sonuçlar çıkarabiliriz: Ülkemizde proletarya diktatoryasının gerçekleşmesini sağlayacak yeni olanaklar meydana çıkmıştı. Halk Cephesi politikası, sosyalist partiyle komünist partisi arasında yürütülen işbirliği, işçi sınıfının iktidara katılmasını, ve böylece sosyalist devrimin zafere ulaşmasını sağladı. İşçi sınıfı ülkemizde proletarya diktatoryasını kurarken, halkın büyük çoğunluğunu teşkil eden Halk Cephesi güçlerinin desteğinden faydalanabildi. Öte yandan, büyük halk kitlelerinin katıldığı, sosyalizme geçiş amacını güden savaş, kitleler üzerindeki etkilerinden yoksun kalan karşı-devrimci güçleri zayıf düşürüyordu. Böylece, işçi sınıfı ile diğer emekçi tabakaları arasında kurulan birliğin yeni bir gelişmesine, sosyalist demokrasinin gelişmesine geniş bir yol açıldı. Ama Rakoşi ile diğer yöneticilerin izlediği hat, bu olanağı çok darlaştırdı; ve nihayet gelişmeye olumsuz bir yön verdi. Bu tutumun siyasi sonuçları, fevkalâde kötü oldu. Bu hataların nedenleri arasında şunları sayabiliriz: Elde edilen başarılarla, yöneticilerin başları dönmüştü; proletarya diktatoryasının kuruluşunda, teorik hazırlık eksikti; bu diktatorya yeni şartlara göre yeni metotlarla yürütülmesi; dogma haline getirilen yanlış bir görüşe göre, proletarya diktatoryası rejiminde, sınıf savaşının mütemadiyen keskinleştiği sanılmaktaydı. vb.

1948 den itibaren, dogmacı politikanın kötü sonuçları, büyük toprak sahiplerinin ve büyük kapitalistlerin elinden iktidarı almak üzere yürütülen savaşta, faşist aleyhtarı, halkçı, milli cephe politikasıyla sağlanan başarıları; zafere ulaşmış demokratik devrimden, bu devrimin sosyalist devrim haline gelmesinden çıkarılacak bütün dersleri gölgelemeğe başladı. Kanaatımıza göre, bu meşum politikanın olumsuz etkilerini suçlamak; halk cephesi politikasının sonuçlarını ise, objektif olarak değerlendirmek, ödevimizdir. Komünist Enternasyonalin VII-nci Kongresinin 30-uncu yıldönümünü kutlamakla, Macar Komünist Partisinin, Macar işçi sınıfının, yürüttükleri savaşta, proletarya birliği ve halk cephesi politikası yolu ile, ülkede demokratik dönüşümleri nasıl sağladığını, sosyalist devrimi nasıl zafere ulaştırdığını belirtmiş oluyoruz. Yapılan işlerin bilançosu bize şu gerçeği ispatlıyor: Partimiz, 1956'daki karşı-devrimci ayaklanmayı yenilgiye uğratmış günden bu yana, halk cephesi politikasında, halkta milli ve sosyalist birliğin geliştirmesinde, bütün bu tecrübelerden yararlanmaktadır.

Demokrasi uğrunda yürütülen savaşla sosyalizm uğrunda yürütülen savaş arasındaki bağlar

Vladimir Kouskiy

Çekoslovakya Komünist Partisi Merkez Komitesi Sekreteri

1930 yıllarında, burjuva demokrasisini sarsan buhran; faşizmin açığa çıktığı saldırı; harp tehlikesinin artışı nedenleri ile, demokrasi uğrunda yürütülen savaşla, sosyalizm uğrunda yürütülen savaş arasındaki bağlar sorunu, bütün dünya komünist hareketi için, büyük bir önem kazanmıştı.

VII. Kongrenin en büyük başarısı, bu kadar önemli sorunlarla yüklü bir dönemde, kararlı hareket etmesi, dünya işçi hareketine «yeni bir demokrasi» görüşü getiren, faşist aleyhtarı cephede yeni bir gelişme sağlayan, yeni bir taktik tâyin ve tesbit edebilmesidir. Bu konu ile ilgili olarak, Wilhelm Pieck şöyle diyordu: Kongre, «faşizme karşı, harbe karşı, emekçi kitlelerini birleştiren, böylece faşizme karşı yürütülen savaştan sosyalizm uğruna yürütülen savaşa geçmelerini sağlayabilecek olanaklar yaratan» bir taktik ve bir strateji tâyin ve tesbit etmiştir.

Sorumluluklarını bilinçle anlayan partimiz, Komünist Enternasyonalinin kararlarını kabul etti; Most grevinde işsizlerin yürüttüğü savaşa katıldı ve faşistlerin saldırılarına karşı yürütülen savaşta edindiği tecrübelerle dayanarak, yeni hattın tesbitine çalıştı. Çekoslovakya komünistleri şu gerçeği hemen görebildiler: VII. Kongrede tesbit edilen hat, o dönemin en önemli, en çetin sorunlarına, emekçilerin kolayca kavrayabileceği; konkrete ve devrimci çözüm yollarının bulunmasını kolaylaştıracak şartlar yaratmıştı.

Bu tutum, Çekoslovakya için özel bir önem taşıyordu. Daha o dönemde, ülkemizde toplumsal ve siyasal hayat, çok gelişmiş demokratik – hiç şüphesiz burjuva anlamında demokratik – şekiller almıştı. Üstelik, 1930 yıllarında Çekoslovakya Cumhuriyeti, nazi tehlikesinin yakın tehdidi altında bulunuyordu. Bu durum, çok tabii olarak Çekoslovakya halkının siyasal fikirlerini, görüşlerini etkiledi, hattâ tâyin etti. Yüzyıllar boyunca milli ve toplumsal bakımdan, boyunduruk altında yaşamış olan Çek halkının özgürlük ve adalet aşkı, köklü demokratik inançları, çok eski geleneklerden doğuyordu. Geniş kitlelerde görülen, komünistlerin desteklediği ve yararlandığı bu demokratik düşünce gelenekleri, gerici güçlerin Çekoslovakya'yı Nazi Almanyasına benzetmelerine engel oldu.

Münihten önce, Çekoslovakya Cumhuriyetindeki sömürücü sınıfların siyasal temsilcileri, kitleler arasında etkilerini arttırmak amacıyla, halkın

demokratik düşünce tarzını, demokratik geleneklerini istismar ediyorlardı; kitlelere hayaller besletiyor; egemenlikleri altında bulunan Çekoslovakya'daki burjuva-demokratik şekillerinin, bütün kusurlarıyla beraber, demokratik idealleri gerçekleştirebilecek tek yol olduğunu iddia ediyorlardı.

Bununla beraber, yine o dönemde, geniş emekçi kitleleri, hayal kırıklığına uğruyordu. 1918'den sonra kurulan bağımsız demokratik devletten, burjuva niteliği nedeniyle verebileceğinden çok fazla ummuşlardı. Emekçilerin önemli bir kesimi, Çekoslovakya Komünist Partisinin yönettiği savaşa, çetin toplumsal mücadeleye ve sınıf kavgalarına katılmıştı. Ama halkın çoğunluğu devrimden yana değildi; dışta olduğu gibi içte de, Cumhuriyeti tehdit eden faşizm tehlikesi karşısında, varolan şartların devrimci yollarla değişmesinden korkuyodu.

Toplumumuzun nasıl gelişeceği sorununa çözüm yolu sağlayabilecek bir tek politika vardı: Sosyalizm uğrunda yürütülen savaşı, demokrasi yolunda yürütülen savaşla organik şekilde birleştirecek, bu birleşmeyi sadece bir şiar, sadece bir «taktik» saymıyacak bir politika.

Partimizin demokrasiyi korumak üzere yürüttüğü bu politikanın amaçları, sadece durumu devam ettirmek, sermayenin egemenliğini maskeleyerek, gerçek yüzünü göstermemek üzere kullanılan burjuva demokrasisini korumak değildi; amaçları, halkın demokratik özgürlüklerini, devletin cumhuriyetçi şekillerini, ülkenin milli bağımsızlığını, gerçek devrimci jakoben bir ruh içinde korumak; demokrasiye daha köklü bir öz kazandırmak, demokrasinin eksiksiz gelişmesini, gerçekten halkçı niteliğini sağlamaktı.

Bu şartlar içinde, faşizme karşı yürütülen savaşı, kitle hareketine, faaliyetine; mevcut durumda, halk kitleleri lehine olacak ileri dönüşümlere bağlamak, bir zorunluluktur. Devrimci güçlerin, burjuva demokrasisi şekillerine karşı takındığı tarihsel tenkitçi tutumu, faşizme karşı yürütülen savaşa engel değildi; öte yandan, öz ve sonuçları nedeniyle, faşist aleyhtarı savaşta varolan demokratik durumun yaratıcı tenkidine yaklaşıyor, bütün toplumun yararına demokratik iç yapıda değişiklikler gerektiriyordu.

Daha köklü, özü daha halktan yana bir demokrasi zorunluluğu, toplumun demokratikleşme ihtiyacı, bütün halkın menfaatlerine uygun düşüyordu. Büyük faşist saldırısına karşı, geniş bir demokratik hareket, Klement Gotwald'ın deyimiyle, «emek, özgürlük ve barış halk cephesi»ni kurabilmek için; bu harekete, kitlelerin hayat şartlarını yükseltebilecek, kitlelerin toplumda yeni bir rol oynamasını sağlayacak, aktif savaşçı bir nitelik vermek gerekiyordu.

Komünistler, faşist saldırılara karşı burjuva demokrasisini güçsüz bırakan bütün kusurları çok haklı olarak yermekle beraber, yine de bu demokrasiyi, sağcı güçlerin saldırılarına karşı korumak zorunda olduklarını biliyorlardı. Bu savunma ise, demokratik düşünceyi geliştiriyor, daha yüksek bir düzeye çıkartıyordu.

Sağcı sosyal-demokratlara gelince, bu unsurlar faşist aleyhtarı hare-

kete, varolan durumu koruyacak, bir savunma hareketi diye bakıyorlardı. Bu hareketi böylece «değerlendirdikten» sonra, benimsediğimiz taktiğe şu anlamı veriyor, komünist prensiplerden vaz geçtiğimizi, reformist bir platforma geçtiğimizi iddia ediyorlardı.

Bu hareketin ileride faşist aleyhtarı ve tekel aleyhtarı *saldırının* itici gücü haline geleceğini; varolan durumda demokratik iç yapıları değiştirecek en önemli güç olduğunu anlamıyorlardı. Bu hareketin hedefi, faşist ve gerici güçleri halktan tecrit etmek; faşizme temel olabilecek güçleri birbirinden ayırmaktı. Bu hareket, gerici ve faşist güçlerin siyasal yönetim mekanizmasında yer almasına karşı savaşıyor; bu mekanizmanın demokratikleşmesini ve temizlenmesini istiyordu. Mesele; temelden hareket ederek, bütün yönetim ve koalisyon sistemini çeşitli aşamalarla değiştirmek; bu işi görürken de, halk kitlelerinin yürüteceği hareket ve faaliyet temelinde, demokratik baskıdan yararlanmaktı. Devrimci güçlerin demok-rasi uğrunda yürüttüğü savaş, hakların genişletilmesi, daha köklü, daha zengin bir öz kazanması, halkın özgürlüğe ulaşması; toplumsal savaş yürütmesi ve devrimci örgütler halinde teşkilâtlanması uğrunda yürütülen bir savaştı.

Bu yeni hattın devrimci anlamı, uygulanma yolları, VII. Kongrede Klement Gotwald yoldaş tarafından tesbit edildi: «İsteğimiz, bugün burjuva sınıfının egemenliği altında bulunan bu cumhuriyetin, emekçi halkın *iktidarda* bulunduğu bir cumhuriyet haline gelmesidir... Ama kanlı faşizm bu *küçük-burjuva cumhuriyetini* tehdit ettiğine göre, bu cumhuriyeti faşizme karşı savunuyoruz.» Gotwald yoldaş şu noktayı da hatırlatıyordu: Cumhuriyeti koruma ve savunma *imkânlarını* vatandaşlara sağlayacak olan Cumhuriyetin kendisiydi. Cumhuriyet emekçi teşkilâtlarına, halka özgürlük tanımalıydı; işçileri baskı altında tutmaktan, komünistleri hapse atmaktan vazgeçmeliydi. Gotwald yoldaş bu gerçeği şöyle ifade ediyordu: «Cumhuriyet, bugünkü tutumundan vaz geçmezse, korunmasını imkânsızlaştırır.»

1930 yıllarında, partimizin VII. Kongresi, sağcı oportünist eğilimleri yenilgiye uğratmıştı. Öte yandan, partimiz içinde – ve özellikle dışında – oldukça önemsiz köşist eğilimler de görülüyordu. Bu unsurlar Partinin devrimci yollardan uzaklaştığını iddia ediyorlardı. Halkın bütün hayatına etki yapmış, köklü demokratik gelenekleri devam ettiren; üstelik faşizmin tehditi altında bulunan bir ülkede, demokrasi uğrunda yürütülen savaşın, sosyalizm uğrunda yürütülen savaşa engel olamayacağını anlamıyorlardı. Oysa demokrasi uğrunda yürütülen savaş, sosyalist devrimin bir parçası, bir şartı, onu yaklaştıran bir savaştı. Dogmatik eğilimlere karşıt olan tarihsel gelişmenin diyalektiği, şu sonucu doğurmuştu: Demokrasinin korunması, gelişmesi ve derinleşmesi için yürütülen savaş, o dönemde, toplumun devrimci dönüşümünü sağlayabilecek tek yol haline gelmişti. Bu gerçeği gören partimiz, milletlerarası büyük sorunlara çözüm yolları bulmağa çalışırken, faşist tehlikeye karşı savaşılan milletlerarası demok-

ratik ve ilerici güçlerin çok geniş birliğine dayanmak istiyordu. Partimizin, nazi polisinin baskısı altında bulunan Alman demokratlarını desteklemesi, İspanyol demokrasisini savunması, «Madridi koruyanlar, Prag uğrunda da savaşıyorlar» şiarını ortaya atması, Milletlerarası Tugaylarda üç bin Çekoslovak komünistinin savaşıması, bu politikanın sonuçlarıydı.

Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresi ile Münih olayları arasında geçen kısa süre içinde, komünist partisinin amaçlarına varmasını engelleyen şartları biliyoruz. Hitler faşizminin günden güne artan saldırgan baskısına karşı, halk kitlelerinin gösterdiği ve bu direnişe ilham veren Çekoslovakya komünist partisinin dile getirdiği muhakevemet isteği; en sonunda, gerici güçlerin Münih'te düzenlediği, sağcı güçlerin de hemen desteklediği komploya engel olamadı. Masaryk ve Beneş'in klasik demokrasisini temsil edenler ise, bu komploya pek çabuk teslim oldular.

Hitler faşizmi milli bağımsızlığı, devletin cumhuriyetçi şekillerini, demokratik özgürlükleri yoketti; Çekoslovak toplumunun büyük bir kesimi, burjuva demokrasisinin yetersizliği karşısında hayal kırıklığına uğradı, derin bir şüpheliğe düştü. Bununla beraber, öte yandan, demokratik haklara – vaatlerini yerine getirmiyen demokratik burjuvazi anlamında değil, gerici ve faşist güçleri yenilgiye uğratabilecek gerçek demokrasi anlamında – yeni bir öz kazandırma istekleri geliyordu. Halkta uyanan bu demokrasi istekleri, milli varlık ve devletin bağımsızlığı istekleriyle birleşiyordu.

Münih'ten sonraki dönem içinde, demokrasiyi ve cumhuriyeti bilinçle savunan tek güç, yani komünistler, Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresinde tesbit edilen plâtfoma uygun bir stratejik hat geliştirdiler. Böylelikle parti, yabancı işgal şartları içinde, milli kurtuluş uğrunda yürütülen savaş içinde, halkımızın bilincine şu gerçeklerin yerleşmesini sağlayabildi: Münih'ten önceki düzene dönülemeyeceğini, Çekoslovakya'da demokrasinin bir zorunluluk olduğunu, bu demokrasiye bilinçli ve halkçı bir temel şart olduğunu halkımız anladı. Ülke daha işgal altındayken partimiz, milli kurtuluş savaşının gelişmesine aktif olarak katılan bütün halk tabakalarını birleştiren çok geniş, milli ve demokratik bir cephenin düzenlenmesini tavsiye etti. Sovyetler Birliği faşist Almanyayı yenilgiye uğrattıktan; Çekoslovakya kurtulduktan sonra da, ülkemizde milli ve demokratik devrimin zaferini sağlayan, Çekoslovakya'da sosyalizm yönünde gelişmelerin temelini teşkil eden bu cephe dir.

VII. Kongrede tesbit edilen hat; özellikle yeni demokrasi ile ilgili kararlar, mayıs 1945 den sonra da halk demokrasisini geliştiren kitleleri bu yolda teşvik etmek üzere sarfettiği çabalarda, bir ilham kaynağı olmuştur.

Bu bilinçli ve kararlı demokrasi politikası sayesinde, Partimiz büyük başarılar sağlayabilmişti; yaklaşan seçimlerde teklif ettiği programın etrafında halkın çoğunluğunu, toplayabileceğine güveniyordu. Kendilerini tutamiyan gerici güçler, ülkenin gelişmesinde geriye bir dönüş gerçekleştirmeye çalıştılar, yürüttükleri obstrüksyon (savsaklama) politikasının,

demokrasi mekanizmasını bozacağını, böylece komünistlerin devlet içinde oynadığı role son verecek, devrim içinde, halkın elde ettiği bütün hakları, bütün kazançları yavaş yavaş kaldıracak bir memur hükümetinin kurulacağını umuyorlardı.

Böyle bir ortamda, gerici güçlerin 1948 Şubatında sebep olduğu buhrana, komünistlerin tamamiyle demokratik, parlâmenter, Anayasaya uygun bir çözüm yolu bulmaları, çok önemli bir olaydı. 1948'in Şubatında, çok yönlü siyasi sorunlara demokratik çözüm yolları bulundu; halk 1946'da seçilen parlâmentoda ezici çoğunluğun – burjuva-demokratik bir hükümetin kolay kolay sağlayamayacağı bir çoğunluğun – desteklediği prensiplere tamamiyle uygun düşen isteklerini kabul ettirmeyi başardı. Bu hareket, anti-demokratik veya askeri bir hükümet darbesi değildi; ülkenin daha önce, girmiş olduğu gelişme yolunu, sosyalizme yönelterek, devam ettirmek isteyen emekçilerin bu isteğini dile getiriyordu. «Çekoslovakya Şubat olayları» böylece Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresinde tâyin ve tesbit edilen stratejinin canlı ve uzak görüşlü bir strateji olduğunu ispatlayan tarihsel olaylardır.

1948 Şubatında, halkın gerici güçlere karşı sağladığı zafer, demokratik kitle hareketine sosyalist amaçlarını gerçekleştirme imkânlarını yarattı; toplumun sosyalist dönüşümleriyle ilgili en karışık, en çetin sorunlara, çeşitli çözüm yollarının bulunması için bir hareket noktası teşkil etti. 1948'den sonraki yıllarda, sosyalizmin kuruluş döneminde, demokratik prensipler defalarca ihlâl edildiği halde, devrimci demokrasinin niteliği değişmedi.

Ama öte yandan, şu gerçeğin doğruluğunu bir kere daha anladık: Demokratik prensiplerde beliren en ufak gevşeme, sosyalist demokrasiye yapılan en önemsiz tecavüz, sosyalizmi güçsüzlendirmektedir.

Hiç şüphesiz, ekonomik, siyasal, toplumsal ve kültürel alanlarda, Çekoslovakyanın İkinci Dünya Savaşından önceki gelişme şartlarından doğan; Partimizin VII. Kongrenin politik hattını konkreleştirirken göz önünde tuttuğu, hattâ faydalandığı birçok özellikler, sosyalizmin kuruluş döneminde de meydana çıktı. Yirmi yıl süren gelişmiş bir parlâmenter demokrasisinin varlığı; kanunu bir kitle partisi olan komünist partisi; sınıf savaşını yürütmesini bilen, yıllardan beri şehirlerde olduğu gibi köylerde de etkiler yapan kalabalık bir işçi sınıfı; çoğu solcu olan aydınlarımız; halkımızla Sovyetler Birliği arasındaki geleneksel dostluk bağları ve nihayet ülkenin yüksek iktisadi seviyesi gibi etkenler, sosyalizmin gelişmesini ve – özellikle Sovyetler Birliği Komünist Partisinin XX. Kongresinden sonra – sosyalist demokrasinin gelişmesini sağlayan olumlu şartlar yaratıyordu.

Partimizin XII. Kongresince ve son zamanlarda Merkez Komitesince alınan milli ekonomimizin yönetim sistemini daha mükemmel bir hale getirilmesiyle ilgili kararlar, bu olumlu etkenlere dayanmaktadır: bu yeni sistemin amacı, emekçilerin iktisadi yönetime daha geniş çapta katılma-

sını; emekçilerin ve kişilerin kollektif menfaatleriyle genel menfaatlerinin birleşmesini sağlayacak şartlar hazırlamaktır. Yeni prensiplerin kurulması, etki alanlarının genişletilmesi, sendikaların işletmelerde, fabrikalardaki faaliyetlere daha aktif olarak katılmasını sağlayacaktır.

Seçilmiş organların rolü genişlemektedir. Partimizin geçen yıl aldığı ve Milli Meclisin Slovakya Milli Konseyinin faaliyetleriyle ilgili kararlar, halkı doğrudan doğruya temsil eden Milli Komitelerin geliştirilmesiyle ilgili hazırlıklar, gerçek demokrasiyi derinleştirecek, halkın, devlet ve milli iktisatla ilgili sorunların çözümüne doğrudan doğruya katılmasını sağlayacak yeni araçlardır. Milli soruna, günden güne daha demokratik, daha enternasyonalist çözüm yolları bulunmaktadır.

Demokratik prensiplerin gelişmesinde, temel unsurlardan biri de, toplumsal hayatın çeşitli alanlarında halkın kontrolüne tanılan ve günden güne artan önemdir. Seçilmiş kontrol organlarının oynadığı rol gittikçe artıyor; bu organlar demokratik kuruluş sisteminin ayrılmaz bir parçası haline geliyor.

Vatandaşların demokratik hak ve özgürlüklerine devamlı bir gelişme sağlayacak; hukuk ve adli sistemimiz içinde bunları garanti altına alacak şartların yaratılmasına da büyük önem veriliyor. Biz, bu gelişmeyi devam ettirmek; dengeli bir hale getirmek; vatandaşların haklarına, hukuk sistemine; bir yandan kişilerin sosyalist düzen içinde serbestçe gelişmesini arttıracak, öte yandan da bütün toplumun menfaatlerine uygun düşecek garantiler sağlamak istiyoruz. Bu amaçla, toplumun menfaatlerine zarar veren, sosyalist demokrasiyi sınırlandıran, emekçilerin istelerine karşı gösterilen küçümseme veya ihmale, kitleleri felce uğratan, inisiyatiflerine engel olan bürokrasiye karşı savaşıyoruz. Buna paralel olarak ta, bugünkü şartlar içinde, Komünist Partisinin demokratik kuruluşlar sisteminde oynadığı yönetici rolü değerlendirme ve yorumlama sorunları; emekçi örgütleriyle, Milli Cepimizi teşkil eden diğer siyasi güçlerin, ülkemizin toplumsal ve demokratik hayatına aktif şekilde katılmaları sorunu gibi, önemli sorunlar, yeniden incelenmektedir.

Bu sorunlara bulunacak çözüm yolları, Leninin emekçi kitlelerin teşkilatlanma prensipini gerçekleştirecek; halkın egemenliğini kuvvetlendirecek, en yüksek demokrasi şeklini temsil edecek, «bütün halkın devleti»ne geçiş sorununu aşamalarla çözmek imkânını sağlayacaktır.

Gelecek yıl toplanacak olan Çekoslovakya Komünist Partisinin XIII. Kongresi, bütün bu sorunları inceleyecek, demokrasimizin gelişme yönünü tesbit edecektir. Bu yönün tâyini sosyalist toplumun gelişmesinde başlıca şarttır.

Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresinde tâyin ve tesbit edilen stratejik ve taktik hattın gerçekleşmesi için yürüttüğü savaşlar içinde, Çekoslovakya Komünist Partisinin elde ettiği bütün tecrübeler, bu kongrede tesbit edilen, dünya komünist hareketinin uyguladığı devrimci stratejinin, taktiğin fevkalâde büyük önemini ve canlılığını bir kere daha ispat etmiş-

tir. Bugün bile, aradan otuz yıl geçtiği halde, VII. Kongrede alınan kararlar – hiç şüphesiz yeni şartlar hesaba katılmak şartıyla – hâlâ aktüeldir, çağdaş dünya işçi hareketinin stratejik ve taktik prensipleri, hâlâ bu prensipleri aksettirmektedir.

Geçirdiğimiz devrimci tecrübelerle dayanarak, kanaatımızı şöylece özetliyebiliriz: Her ülkede, devrimci ve ilerici komünist hareketinin başarılı gelişmesi, doğrudan doğruya, emekçi kitlelerinin yürüttüğü siyasi faaliyete bağlıdır; bu faaliyet ancak, gerici güçlerin bütün çabalarına rağmen, toplumsal hayatın gerçek demokratik bir nitelik kazanmasını garanti edebilir. Milli kurtuluş hareketinin, sömürgecilere karşı devrimlerle sonuçlandığı az gelişmiş ülkelere gelince, kanaatımıza göre, bu ülkelerin geleceği ve olanakları, sömürgeciler aleyhine savaş yürüten güçlerin, halkın geniş kesimlerinden destek görmesine; demokratik hayatın gelişmesine, kamu örgütlerinin yürüttüğü siyasi faaliyetlerin garanti altına alınmasına bağlıdır. Kanaatımıza göre, bu prensipler hesaba katılmazsa, emperyalistlerin kurduğu entrikalar, yada sorumluluktan yoksun siyasi avantürizm, bu ülkelerin ilerici gelişmesini daima tehlikeye düşürecektir.

Bütün hareketimizin geçirdiği tecrübeler, bize şu gerçeği öğretti: Gerek gelişmiş kapitalist ülkelerde, gerekse gelişme yolunda bulunan ülkelerde, emperyalizme karşı savaşan geniş bir demokratik cephenin kurulması, toplumun ilerici ve sosyalist başkalaşmasında, başlıca şarttır. Kanaatımıza göre, bu şartlar içinde, bütün emperyalist aleyhtarı ve demokratik güçlerin dünya çapında birliğini sağlamak; bu cepheye giren çeşitli partiler arasında – özellikle bugün Viyetnamda olduğu gibi, emperyalizmin açık müdahalesine karşı yürütülecek genel savaş sorunları söz konusu olduğu zaman – birbirini suçlama, birbirinden şüpheye düşme, birbirine muhalefet etme eğilimlerine son vermek, kesin bir zorunluluktur.

Çeşitli ülkelerde, çeşitli komünist partilerinin başarıları: Bütün kardeş partilerin, bütün dünya komünist hareketinin yürüttüğü savaşa, çeşitli sorunlar karşısında, bütün dar görüşlerin, milli sınırları aşamayan görüşlerin yok edilmesine; proletarya enternasyonalizmi prensiplerinin bilinçli ve mantiksel uygulanışına bağlıdır. Başlıca gücünü Sovyetler Birliğinden alan sosyalist sistemin, milli kurtuluş hareketinin, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının sarfettiği ortak çabalar, sermayeye karşı, milli özgürlük, demokrasi ve sosyalizm uğrunda yürütülen savaşta birlik, ortak başarılarımızın en emin garantisini teşkil etmektedir. Bunun en güzel örneğini Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresinde varılan kararlar vermiştir.

Çekoslovakya Komünist Partisi, bu önemli toplantıdan faydalanarak, bütün kardeş partilerin temsilcilerine şunu söylemek ister. Partimiz, bütün amaçlarını daima ortak amaçlarımızın gerçekleşmesi uğrunda sarfedecektir; bu çabalar, bütün dünya komünistleri arasında hüküm süren sarsılmaz bağlılık ve yürüttükleri savaşta gösterdikleri dayanışma prensiplerine daima uygun düşecektir.

Komünist Enternasyonalizminin VII. Kongresi ve Bulgar Komünist Partisi

Enço Staykov

Bulgar Komünist Partisi Merkez Komitesi Polit-Büro Uyesi

Bütün komünist partileri ve dünya komünist hareketi için, Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresi, tarihsel diyebileceğimiz bir önem taşımıştır. Bu Kongrede alınan kararlar, bu partilerin, bu hareketin gelişmesinde, yeni bir aşama teşkil etmiştir. Kongrenin kararları, milletlerarası durumun; kapitalist dünyada oluşan süreçlerin Marksist-Leninist incelemesini yapıyordu. VII. Kongre, kapitalist gerici güçlere, faşizme, harbe karşı, barışın korunması uğrunda yürüttükleri savaşta, komünist partilerine doğru, Marksist-Leninist bir strateji, bir taktik sağladı.

Birçok temel soruna ışık tutan VII-nci Kongre, bugün bile, komünist partilerinin, dünya işçi hareketinin işlerini kolaylaştırıyor. Sosyal-demokratlara, «sosyal-faşist», «burjuvazinin başlıca toplumsal desteği» gibi damga vurulmasını tenkit eden VII. Kongre, tek cephenin kurulması; işçi sınıfının birleşmiş cephesi temelinde, geniş bir faşizm-aleyhtarı halk cephesi hükümetinin kurulması; işçi sınıfının burjuva demokrasisine karşı yeni bir tutum takınması; sendikalar arasında gerek ülke çapında, gerekse dünya çapında birliğin sağlanması; sömürgelerde emperyalist aleyhtarı milli cephenin kurulması sorunlarına, yepyeni bir ışık tuttu, hepsini yepyeni bir anlayışla inceledi.

Emperyalist komplolarının sonucu olarak beliren dünya savaşı olanağına karşı, barışın korunması uğrunda yürütülecek mücadele, VII-nci Kongrede, bütün çalışmaların temelini teşkil etti.

Kongrenin dokümanları, bize Marksist-Leninist prensiplerin nasıl yaratıcı bir şekilde uygulanabileceğini göstermektedir. Bütün raporlar, bütün kararlar, komünistleri kitlelerden uzak tutan, gerçek bir kitle hareketi haline gelmelerine engel olan doktrinciliğin, sekterliğin acı bir tenkidini yapıyor, bu eğilimlerin, tek cephenin, faşist-aleyhtarı bir halk cephesinin kurulmasına engel olduğunu şiddetle belirtiyordu. Öte yandan, VII. Kongre, tek cephenin ve faşist-aleyhtarı halk cephesinin kurulması ile, büyük bir tehlike haline gelebilecek sağcı oportünist eğilimlere karşı dikkatli davranmak, savaş yürütmek zorunluluğunu da belirtiyordu.

VII. Kongrede alınan kararları, geçirdikleri tecrübelerden bu kararların lüzumunu anlayan bütün komünist partileri onayladı.

VII. Kongreden önce, ve II. Enternasyonal yöneticilerinin muhalefetine

rağmen, komünist partileri ile sosyalist partiler arasında hareket birliği bir zorunluluk haline gelmişti. Örneğin, Fransada, komünistlerle sosyalistler arasında kurulan hareket birliği, faşistlerin 1934 Şubatında iktidarı ellerine geçirme teşebbüsünü başarısızlığa uğrattıktan sonra, aynı yılın temmuz ayında, iki parti arasında imzalanan anlaşma ile konke bir şekil almıştı.

Laypzig dâvasında, Dimitrov yoldaş, komünistlerin, sosyalistlerle olduğı gibi, bütün ilerici unsurlarla kuracakları hareket birliğine büyük adımlar attırmıştı. Bu dâvadaki cesur davranışıyla Dimitrov, Alman faşizminin maskesini alaşağı ettiğı gibi, faşizme karşı yürütölen savaşta, bütün demokratik güçlerin birliğini kuvvetlendirmişti.

VII. Kongreden önce, Komünist Enternasyonalinin dokümanlarından anlaşıldığı gibi, Kongreyi hazırlamakla ödevli komisyonda Dimitrov, komünist hareketinin uğradığı başarısızlıklara sebep olan, hatalı, veya artık dünya şartlarına uymayan siyasal yargıları tekrar gözden geçirme zorunluluğunu belirtmişti Örneğin, Dimitrov VII. Kongreye kadar hüküm süren, sosyal-demokrasinin «sosyal-faşizm» anlamına geldiğini soyliyen, sol kanadını «başlıca düşman» ilân eden görüşten vazgeçilmesini istedi. Dimitrov şu noktaları da belirtiyordu: Komünistler, reformist eğilimli sendikaları, sınıf savaşında işe yarıyacak araçlar haline getirmek zorundaydı. Tek cephe ise, sosyal-demokrasinin maskesini düşürecek bir taktik değil, faşizmin saldırılarına karşı, kitlelerin yürüttüğü savaşı kolaylaştıracak bir etken olarak kabul edilmeliydi.

Maurice Thorez, Palmiro Togliatti, Wilhelm Pieck, Dimitri Manuyilski, Otto Kuusinen, Klement Gottwald, Julian Lenski gibi tanınmış yöneticiler, Komünist Enternasyonalin yeni hattını tâyin ve tesbit işine aktif bir şekilde katıldılar. Hiç şüphesiz, Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi de, bu yeni stratejinin ve taktiğın hazırlanmasında büyük bir rol oynadı.

VII-nci Kongrenin kararları doğruydu, vaktinde alınıyordu. Bunu tarih ispatlamıştır. VII. Kongreden sonra, komünist partileri, bu kararların ışığında, bütün faaliyetlerini tekrar gözden geçirdiler, bu faaliyetin şekil ve metotlarını daha etkili bir hale getirmeğe çalıştılar, kitlelerle daha sıkı bağlar kurdular. Tek cepheyi, halk cephesini kurmak, emekçilerin, bütün ilerici güçlerin, faşizme ve saldırgan emperyalizme karşı yürüttüğü savaşı düzenlemek üzere, çabalarını bir kat daha arttırdılar.

İkinci Dünya Savaşı başladıktan sonra, Nazi Almanyasının kanlı politikasına karşı savaşmak üzere, komünist ve işçi partileri bütün demokratların, bütün ilerici güçlerin birliğini, büyük fedakârlıklarla gerçekleştirmeye çalıştıkları dönemde, VII. Kongrede alınan kararların doğruluğı bir kere daha kesinlikle belirdi.

VII. Kongrenin kararları, Bulgar Komünist Partisi için olağanüstü bir önem taşımıştır. nazi zindanlarından çıkar çıkmaz tekrar Partinin başına geçen Dimitrov'un yönetimi altında, Bulgar Komünist Partisi savaşa geçti. Parti bu savaşı, 1929'dan 1935'e kadar, yönetimi ellerine geçiren solcu

sekteklerin hatalı politikasının kötü sonuçlarına çare bulmak üzere yürütüyordu.

Komünist Enternasyonalin VII. Kongresinden sonra toplanan Merkez Komitemizin VI. Plenumu, bu bakımdan fevkalâde önemli bir rol oynadı. Plennmda tartışılan sorunlar arasında, ülkemizde kurulacak tek cephe ve halk cephesi sorunu, faşist terör şartları içinde, Partimizin kitleler arasında faaliyet yürütmesi sorunu, emekçilerle bağ kurarken faydalana-bileceğimiz kanuni imkânlar sorunu, emekçilerin hayati menfaatleri uğruna yürütecekleri savaş sorunu vb. gibi çok önemli meseleler yer almıştı.

1936 yılında, şoförler, tütün ve tekstil işçileri arasında düzenlenen grevler, partimiz hesabına büyük başarıları. Bunları, tarım işçileri, ürünlerini çok ucuza kapatan tüccarların elinde kalmış tütün, üzüm yetiştiricileri arasında düzenlenen çeşitli kitle hareketleri izledi.

Daha o dönemde, Bulgar Komünist Partisi, faşizme karşı savaşırken uyguladığı taktiği düzeltmek üzere, daha önce düştüğü hatalardan önemli sonuçlar çıkarmasını bilmişti: 1923'de Köylü Partisi başkanı Stambulski demokratik hükümetine karşı askeri hükümet darbesi düzenlendiği zaman, Merkez Komitesi tarafsız kalmağa karar vermişti; kanaatine göre, bu sadece, şehir ve köy burjuvaları arasında bir çatışmaydı. Bu büyük hata, partinin Leninist prensiplerini anlayamadığını, işçi-köylü ittifaklarını tavsiye eden Leninist anlayışı benimsemediğini, gerçek anlamıyla bolşevik bir parti haline gelemediğini gösterir.

Komünist Enternasyonalin sağladığı yardımlardan faydalanan Merkez Komitesi, bu hatasını çabuk anladı; olaylar karşısında hazırlıklı olmak için, Halkçı Köylü Birliği, Sosyal-Demokrat Partisi ve daha başka örgütlerle tek bir cephe kurmaya girişti. Böylece Halkçı Köylü Birliği, 1923 Eylülündeki faşist-aleyhtarı ayaklanmaya katıldı, bu ayaklanmayı hazırlayan ve yöneten komünist partisiyle omuz omuza savaştı. Ama daha sonraları, Komünist Enternasyonalinin yanlış direktifleri etkisiyle, tek cephe taktiğini uygularken, Partimiz sekteklikten gelen birçok hatalara düştü. Köylülerin kitle teşkilâtı olan Köylü Birliğine ve Sosyal-Demokrat Partisine cephe alan Bulgar Komünist Partisi, bu örgütlerle hareket birliğine imkân bırakmıyordu.

Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresinden sonra, Partimiz çabalarını daha çok tek cephe ve faşist-aleyhtarı halk cephesinin kurulmasına ayırdı. Tesbit edilen halk cephesi programında, ileri sürülen çeşitli demokratik istekler arasında şunları sayabiliriz: Eski Anayasanın tekrar uygulanması; bu Anayasanın hükümlerine göre yeni seçimlerin düzenlenmesi; Anayasaya karşıt olan bütün kanun ve hükümlerin yürürlükten kaldırılması; faşist teşkilâtların lağvedilmesi vb. Parti, bu programı, demokratik parti ve teşkilâtlara, demokratik subaylara sunuyor, bu unsurları faşizme ve harbe karşı, demokratik hak ve özgürlükler, barış, emek ve ekmek uğruna savaşmaya çağırıyordu.

Sektek eğilimlere son vermek, Komünist Enternasyonalinin VII. Kongre-

sinde alınan kararların uygulanmasını sağlamak üzere, Bulgar Komünist Partisi bütün üyeleri arasında, eğitim ve ideoloji alanlarında olduğu gibi, teşkilatlanma alanında da büyük çalışmalar yürüttü. Illegal şartların bütün zorluğuna rağmen, bulgarcaya çevrilen, binlerce nüsha basılarak dağıtılan karar ve bildiriler, derinlemesine tartışıldı, tetkik edildi, yorumlandı. Sekter nitelik taşıyan bütün şiarlar, bütün metotlar – özellikle partinin eski kadrolarıyla genç kadroları arasında ikilik yaratan hatalı politika – şiddetle tenkit edildi. Öte yandan, Partimiz, güçlerini bölen, faaliyetine set çeken fraksiyonlara son vermek zorundaydı. Dimitrov'un yönetimi altında, parti, saflarını sıklaştırdı, birliğini perçinleştirdi.

Israrlı çalışmalarını çevik ve esnek metotlarla yürüten Parti, karşılaştığı bütün zorluklara rağmen, ülkede bir halk cephesinin kurulması sorunu ile ilgili büyük başarılar sağladı. Kentlerde, köylerde, Halk Cephesi Komiteleri kuruldu. Sosyal-Demokrat Partisinin, Köylü Birliğinin sol kanatları ile'daha başka bazı kitle örgütleri ile hareket birliği gerçekleştirildi. Halk cephesi fikri bir yandan da gençler arasında hızla yayılıyordu: Komünist, sosyal-demokrat ve köylü gençlik teşkilatları ile, faşist olmayan başka gençlik teşkilatları, kültürel ve eğitici kitle örgütleri arasında faşist aleyhtar bir cephe kuruldu. Böylece parti, faşist krallık diktatoryasına karşı ortaklaşa yürütülen çeşitli hareketler sağlayabildi.

Harp tehlikesine karşı, barışın korunması için yürüttüğü savaşta, Bulgar Komünist Partisi başka bir alanda da küçümsenmeyecek başarılar sağladı: İkinci Dünya savaşı başlayınca, Partimiz, Sovyetler Birliğinin izlediği barışçı politikayı halk arasında yaydı: Sovyetler Birliği ile bir dostluk ve karşılıklı yardım anlaşması fikrini ileri sürdü. Partimizin bu teklifini desteklemek üzere gelişen hareket, 1940 da, yani Sovyet hükümeti böyle bir anlaşma teklifinde bulunduğu zaman, gerçekten bir kitle hareketi haline geldi.

İkinci Dünya Savaşı başladıktan sonra, satılmış Saray çevreleri ile faşist unsurlar Bulgaristanı Nazi Almanyasının safında harbe sürükleyince, İkinci Dünya Savaşı başlayınca, Partimiz, Sovyetler Birliğinin izlediği başarıların önemi, daha çok belirdi. Bulgar Komünist Partisinin karşısına çıkan olay ve sorunlar fevkalâde önemliydi; bunlar ileride halkımızın geleceğini tâyin edecekti. Ama komünist partisi hazırlıklı bulunuyordu.

Dimitrov'un teşebbüsü ile ve yönetimi altında 1942'de kurulan Vatan Cephesi, tek cephe ve halk cephesi şiarları altında yirmi yıldan beri yürütülen savaşın bir devamıydı. 1943 yazında, Vatan Cephesinin Milli Şurası kuruldu. Bu Şurayı teşkil eden unsurlar arasında, komünist partisinin, Halkçı Köylü Birliğinin, Sosyal-Demokrat Partisinin, «Zveno» Halk Birliğinin temsilcileriyle, herhangi bir siyasi örgüte dahil olmıyan tanınmış kişiler bulunuyordu.

- Vatan Cephesinin programında belirtildiği gibi halkımız bütün çabalarını Nazi Almanyasıyla kurulan askeri ittifaka son verilmesi, ülkenin yabancı işgalden kurtulması, Sovyetler Birliği ile sıkı dostluk bağları

kurulması, faşist krallık rejiminin devrilmesi, gerçekten halktan yana bir hükümetin kurulması için yürütülecek savaşa ayırmak zorundaydı. Partimiz, emekçilerin devrimci savaşını ve geniş Gerilla (partizan) hareketini, bu program temelinde düzenledi.

Kanuni faaliyet şekilleriyle illegal çalışmaları, silâhlı ve silâhsız savaş biçimlerini bir orada yürüten Partimiz, Vatan Cephesi bayrağı altında, günden güne daha geniş kitlelerin birleşmesini sağladı. Ülkemizde yürütülen büyük devrimci savaşlar, Sovyet ordusunun yardımı ile, Bulgar halkının tarihinde yeni bir devir – sosyalizmin kuruluşu devrini – açan 9 Eylül zaferiyle sonuçlandı.

Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresinde alınan kararların yerine getirilmesi, Bulgar Komünist Partisinin, VII-nci Kongrede tâyin edilen hattı başarı ile uygulaması, şu önemli sonuçları doğurdu: Bulgar halkının bütün ilerici ve demokratik güçlerini, faşist olmıyan bütün siyasi partilerini, bütün kitle örgütlerini İşçi-köylü ittifakı temelinde, işçi sınıfının siyasi öncü gücü, komünist partisini yönetimi altında, bir oraya toplayan Vatan Cephesi gerçekleştirildi; demokrasi uğrunda yürütülen savaşla, sosyalizm uğrunda yürütülen savaş arasında sıkı bağlar kuruldu.

Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresinden bu yana geçen otuz yıl içinde, dünya durumunu baştan aşağı değiştiren çok köklü devrimci dönüşümler gerçekleşti.

1956'da toplanan SBK Partisinin XX. Kongresinde, 1957 ve 1960 tarihli işçi ve komünist partilerinin temsilcileri konferanslarında, İkinci Dünya Savaşında doğan milletlerarası durum ve şartların Marksist-Leninist incelenmesi yapıldı.

Emperyalistlerin harp hazırlıklarına karşı ve barışın korunması uğrunda yürütülen savaşla ilgili VII. Kongrenin karar ve bildirileri, bugün hâlâ aktüeldir.

Palmiro Togliatti'nin raporu, G. Dimitrov'un kapanım söylevi, harp tehlikesine karşı yürütülecek savaş meselesini yepyeni bir şekilde koyuyordu: Kapitalist rejimde, harbin kaçınılmaz bir olanak olduğunu iddia eden dogmatik ve sekte görüşü şiddetle tenkit ediyordu. Dimitrov'un deyişiyle, Kongre, emperyalist harpleri, tevekkülle karşılayan bu kaderci görüşü şiddetle reddediyordu. Harplerin, kapitalizmin bir sonucu olduğu; kapitalizmin ortadan kaldırılmasıyla ancak savaşlara son verileceği bir gerçektir; ama emekçi kitlelerinin kararlı hareketleriyle bir emperyalist savaşın patlamasına engel olabileceği de bir gerçektir.

G. Dimitrov, daha sonra, dünya proletaryasının büyük ödevini şöyle belirtmiştir: Bütün dünyayı saracak barışçı örgütler kurmak, milletler arasında güçlü bir dayanışma hareketi düzenlemek, barışçı korumak, savaş çıkarmaya yeltenen güçleri etkisiz bırakmak üzere, dünya proletaryasının politikasını uygulayan faaliyetleri arttırmak.

O dönemde, burjuva basını ile reformist yöneticiler, komünistlerin, işçi sınıfına iktidarı sağlayacak şartların yaratılması için, harbe taraftar olduk-

larını iddia ediyorlardı. VII. Kongrenin, harbe karşı, barışın korunması uğrunda yürütülecek savaşla ilgili kararları, bu iddianın temelsizliğini ispatladı.

Dünya, güçleri, dengesinde, barış, demokrasi, milli kurtuluş ve sosyalizm lehine meydana gelen köklü değişiklikleri göz önünde tutan SBKP-nin XX. ve XXII. Kongreleri ve komünist ve işçi partilerinin 1957 ve 1960 Konferansları, yeni bir dünya savaşına engel olunabileceğini gösterdi; Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresinin, savaş ve barış meselesinde benimsediği yönelişe yeni bir gelişme, yeni bir önem kazandırdı.

Gerici güçlere karşı savaş yürütmek, barışı, emekçilerin hayati menfaatlerini, demokratik hak ve özgürlüklerini koruyabilmek üzere VII. Kongrede alınan ve işçi, köylü, bütün emekçi kitleleri arasında kurulacak hareket birliği ile ilgili kararlar, bugün de, fevkalâde büyük bir önem taşımaktadır. Tek cephe, faşizm aleyhtarı halk cephesi sorunları ile ilgili kararlardan; bu kararlar uygulanırken elde edilmiş tecrübelerden, komünist partileri bugün de önemli sonuçlar çıkarabilir. Bugünkü şartlar içinde de, bu partiler, emperyalizme karşı savaşmak, barışı ve demokrasiyi korumak, özgürlüğe kavuşmak üzere, demokratik güçlerin birliğini gerçekleştirmek istiyorlar.

VII. Kongre, dünya komünist hareketini, meydana gelebilecek bütün fraksyoncu hareket unsurlarına karşı koruma zorunluluğunu belirtmişti. 1957 ve 1960 Moskova Konferansları, bu prensipin üzerinde tekrar ısrarla durdu: Emperyalist gerici güçlerin komünizme karşı savaşmak üzere bütün çabalarını birleştirdiği bu dönemde, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi prensipleri temelinde dünya komünist hareketinin birliğini korumak ve güçlendirmek üzere, çabalarımızı esirgememek zorundayız.

Emperyalizme karşı yürütülen savaşın başarıya ulaşabilmesi için, çağımızın bütün devrimci güçleri – yani sosyalist ülkeler, milli kurtuluş hareketi ve dünya işçi sınıfı – arasında birlik şarttır. Bu birlik gerçekleşebilir; komünist ve işçi partilerinin temsilcilerini bir araya getiren 1965 Moskova Danışma Toplantısının bildirisinde belirtildiği gibi: «Komünist partilerini birleştiren unsurlar, hiç şüphesiz, bu anda, onları ayıran unsurlardan çok daha kuvvetlidir.»

Dimitrov yoldaşın deyimiyle, Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresi, Sovyet işçi sınıfı, kapitalist ülkelerde toplumsal kurtuluşu uğrunda savaşan proletarya ve milli kurtuluşları uğrunda savaş yürüten sömürge halkları arasında birliği sağlayan kongre olmuştur. VII. Kongre, Sovyetler Birliğinin; halkların özgürlüğünü ve dünya barışını koruyan bu kalenin rolünü belirtti; kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının, boyunduruk altında yaşayan halkların Sovyet halkı ile birlik kurmak şartıyla ancak, zafere ulaşabileceğini hatırlattı. Kongre bildirilerinde denildiği gibi: «Sovyetler Birliğinin kuvvetlenmesine, bütün gücümüzle, bütün çabalarımızla yardım etmek, Sovyetler Birliğinin düşmanlarına karşı savaşmak, bir zorunluluktur.» Bu

son otuz yıllık tarih, VII. Kongrenin, Sovyetler Birliğinin oynadığı tarihsel rolün önemini değerlendirirken vardığı sonuçların, verdiği hükümlerin doğruluğunu da ispatlamıştır.

Kurulduğu günden beri Sovyetler Birliği, dünya işçi hareketini, halkların emperyalizme karşı, barış, demokrasi, milli kurtuluş ve özgürlük uğunda yürüttüğu savaşı bütün gücü ile destekledi. İkinci Dünya Savaşında Sovyet ordusunun kazandığı zaferler Avrupanın ve Asyanın çeşitli ülkelerinde demokratik halk cumhuriyetlerinin kurulmasını imkânlaştırdı. Sovyetler Birliğinin kardeşçe sağladığı yardım, çok elverişli şartlarla açtığı büyük krediler, bu ülkelerin iktisadi gelişmesini kolaylaştırmaktadır.

Sovyetler Birliği ile sosyalist devletler, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerinde yürütölen milli kurtuluş hareketlerini bütün gücü ile destekliyor: Bu ülkelerin iktisadi gelişmesine yardım ediyor, onları yeni-sömürgecilerin oyunlarına karşı koruyor. Sovyetler Birliğinin izlediği barış politikasının, askeri üstünlüğünün sonunu olarak, barış büğüne kadar korunabildi, insanlık yeni bir kırımdan kurtuldu.

Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresinde alınan kararların temeli; durumun doğru, Marksist-Leninist incelenişi, Marksist-Leninist prensiplerin yaratıcı uygulanışı idi. Bütün bu kararlar şu gerçeği ışık tuttu: Komünist partilerine, toplumsal gelişmenin en çetin şartları içinde bile, doğru yönelme, doğru çözüm yolları bulma, bu çözüm yollarını gerçekleştirmek üzere başarı ile savaşma imkânlarını sağlıyan yalnız ve yalnız Marksizm-Leninizmdir.

Kurtarıcı işçi hareketini durdurtmak isteyen emperyalistler propagandalarında, Marksın, Engelsin, Leninin büyük doktrinine saldırıyorlar. Ama bu çabaları boşunadır, bu umutlar temelsizdir!

Toplumsal gelişmenin en emin rehberinden: Marksizm-Leninizmden yararlanan komünist partileri, birçok kaçınılmaz güçlüğe rağmen, bütün dünyada sosyalizmi ve komünizmi zafere ulaştırmak üzere savaşan işçileri, bütün emekçileri yeni yeni başarılarla götürüyor.

Birlik fikri üstün geliyor

Frantz Dalem

Alman Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi Uyesi

Komünist Enternasyonalinin VII-nci Kongresi, dünya komünist hareketinin faaliyetinde önemli bir dönüm noktası, gelişmesinde yeni bir aşama teşkil eder. Bu Kongrede, dünya işçi hareketinin, bütün ilerici güçlerin faşizme ve emperyalizme karşı savaş yürütmesini sağlayan, sosyalist devletlerin ortaya çıkmasıyla sonuçlanan stratejik ve taktik prensiplerin genel hatları tâyin ve tesbit edildi. VII-nci Kongrenin yönelişi, komünist ve işçi partilerinin yürüttüğü savaşta, sömürgeciliğin boyunduruğu altında bulunan halkların yürüttüğü kurtuluş savaşında olağanüstü bir gelişme sağladı. Kongre şu tarihsel gerçeği ispatladı: Komünist Enternasyonalî kurulduğu günden beri, dünyanın devrimci yönelişinde ve gelişmesinde, en önemli etken olmuştur.

VII-nci Kongrede yürütülen çalışmalar, Leninin yönetimi altında, Komünist Enternasyonalinin III-ncü ve IV-ncü Kongrelerinde tesbit edilen temel tezlerin, mantiki sonuçlarıdır.

Leninist prensipler temelinde, Alman Komünist Partisi 1920–1930 yıllarında devrimci bir kitle partisi haline gelmişti. Alman emperyalizmine karşı büyük başarılar sağlamış, kapitalist ülkelerdeki komünist partileri arasında en güçlü partilerden biri olmuştu. Bu gelişmesinde Alman Komünist Partisi, Komünist Enternasyonalinin, Sovyetler Birliğinin ve Leninin şahsi yardımlarından, derslerinden yararlandı.

Faşizmin saldırıları; 1930 yıllarında günden güne artan harp tehlikesi karşısında, komünist hareketinin taktiğinde ve politikasındaki bazı unsurlar, çok tehlikeli bir hal alıyordu.

Partimizdeki bu hatalar, bu zaafılar, birçok objektif ve sübjektif erkenin sonuçlarıydı. Savaş şartları içinde, kısa bir süre içinde, meydana gelen birçok temel değişiklik – nisbeten genç partilerin – özellikle Alman Komünist Partisinin tam vaktinde doğru hareket etmesini engelliyordu. Alman Komünist Partisindeki sekter eğilimler, Sosyal-demokrat Partisindeki sağ kanadın ve reformist sendikaların, işçi sınıfının ve ülkenin çıkarlarına karşı uyguladığı politikaya bir karşıtı. İlk faaliyet yıllarında komünist partilerinin geçirdiği kötü denemeler (1923'te Saks ve Thuringe işçi hükûmelerinde, komünist memurların oportünist davranışları bu olumsuz tecrübelerin bir örneğidir) komünist hareketinde goşist eğilimleri kışkırtıyordu. Öte yandan, Buharin, Brandlerin sağcı oportünist görüşlerini savunan unsurlarla yürütülen tartışmalar, komünistlerin gelecekteki savaşa

hazırlanmasını engelliyordu. Bütün bu şartlar içinde partimizin yürüttüğü savaş, büyük engellerle köstekleniyor, kitleleri kendine çekmek isterken, büyük başarısızlıklara uğruyordu.

1930 yıllarının başında, sınıf savaşının şartları içinde, dogmatik ve sektter görüşlerden vazgeçmek, bir zorunluluktur. Birçok komünist partisinin – bu arada Alman Komünist Partisinin – geçirdiği tecrübeler, bir dönüm noktasını başka bir deyimle, Leninin stratejik ve taktik prensiplerinin tekrar eksiksiz şekilde benimsenmesini, yeni savaş şartları içinde geliştirilmesini ve uygulanmasını gerektiriyordu.

VII-nci Kongreden önce bile, birçok komünist partisinde, Kongrenin tâyin ve tesbit ettiği stratejinin ve taktiğin bazı unsurları belirmişti. Alman Komünist Partisinde, bu eğilim Alman halkının milli ve toplumsal kurtuluş Programında (Ağustos 1930); halk kitlelerinde beliren, ve partiler üstü bir birlik istiyen harekette, Alman Komünist Partisinin faşizme karşı savaş çağrısı üzerine (1932) bu hareketin konkr bir şekil almasında beliriyordu. Faşist diktatoryası kurulduktan sonra, çok çetin illegal şartlar içinde çalışan Alman Komünist Partisi, sınıf mücadelesinin yeni şartları içinde, işçi sınıfının tek cephesini kurmak, Hitlerlere karşı olan bütün güçler arasında işbirliği sağlamak zorundaydı. Hitler rejiminin devrilmesini, demokratik hak ve özgürlüklerini tekrar elde etmesini sağlayacak yeni bir strateji, yeni bir taktik bulması gerekiyordu. Bu amaçla, Thaelmann'ın faşist aleyhtarı politikasını geliştirmek, 1933'den önceki dönemde hüküm süren bazı yanlış veya hatalı görüşleri düzeltmek, yeni şartlar içinde artık duruma uymayan bazı görüşleri tekrar gözden geçirmek bir zorunluluktur.

Kardeş partilerin – özellikle Fransa, İtalya, Avusturya ve İspanya partilerinin – o dönemde geçirdiği tecrübeler; Alman Komünist Partisinin, Almanyanın şartlarına uygun düşecek bir politika tesbit etmesi, Partinin içinde büyük tartışmalara yol açtı. Üstelik, Komünist Enternasyonalinin yönetici çevrelerinde benimsenmiş olan bazı görüş ve nazariyeler, Partimizin olumlu gelişmesini güçleştiriyordu. Örneğin, Komünist Enternasyonalî İcra Komitesinin XIII-ncü toplantısının raporunda doğru olan bazı değerlendirmeler bulunmakla beraber, güçler dengesinin incelenmesi yanlış, ileri sürülen şiarlar hatalı veya eskimiş parolalardı.

Bulgar işçi hareketinin içinde ve Komünist Enternasyonalinin yönetiminde edindiği tecrübelerden faydalanan Dimitrov, Partimize çok yardım etti. Dimitrov'un tavsiyeleri, geniş bir kitle politikasının gelişmesi için, gereken hamleye çok yardım etti.

Reichstag yangını ile ilgili Laypzig dâvasında, Dimitrov'un yaptığı harikulade savunma hatırlardadır. Dimitrov Laypzig dâvasına karşı bütün dünyada gelişen hareketlerden, komünist partilerinin yürüttüğü politikanın gelişmesini sağlayan sonuçlar çıkarttı.

Gestapo zindanlarından çıkar çıkmaz, Dimitrov, geçirdiği tecrübeleri ve vardığı görüşleri genelleştirerek Kominternin İcra Komitesine açıkladı. Faşizme ve harbe karşı geniş bir kitle politikasının gelişmesi sorununu

ortaya attı. Bu sorunun özü, Marksist-Leninist tek cephenin kurulmasıydı. Eskimiş tezlere, metotlara bağlı kalmış uşurlarla yürüttüğü tartışmalarda, Dimitrovu Komünist Enternasyonalinin yönetici organlarında destekliyen yoldaşlar arasında Sovyetler Birliğinin temsilcileri Dimitri Manuyilski, Otto Kuusinen, İtalyan Komünistlerinin lideri Palmiro Togliatti, Fransız Halk Cephesini gerçekleştiren Maurice Thorez; ve Wilhelm Pieck, Walter Ulbricht, Fritz Eckhart, Max Maddalena gibi Alman Komünist Partisinin temsilcileri bulunuyordu.

Komünist Enternasyonalî İcra Komitesinin yardımı ile, Alman Komünist Partisi yöneticileri 1935 de, Almanyadaki yeni durumdan çok önemli sonuçlar çıkarttı.

VII-nci Kongreden sonra, Brükselde toplanan Alman Komünist Partisinin Konferansı, Komünist Enternasyonalî Kongresinde kabul edilen ve genellikle, Almanyadaki sınıf savaşı şartlarına uygun düşen taktik ve stratejik tezleri kullandı. Brüksel Konferansında, barışın garanti altına alınması, faşist diktatoryanın devrilmesi, Alman emperyalizmine bir set çekilmesi, faşist aleyhtarı demokratik bir Alman devletinin kurulması, demokratik devrimin sosyalist devrim haline getirilmesi amaçlarını güden Milli Programın temelleri atıldı.

Alman Komünist Partisinin Brüksel Konferansı, durumu derinlemesine inceledikten sonra şu sonuca vardı: Almanyada sosyalizme giden yol, demokratik bir rejimin; bir tek cephe veya bir halk cephesi hükümetinin kurulması uğrunda yürütülecek savaş aşamasından geçmek zorundaydı. Bu kararın anlamı şuydu: Marksist-Leninistler çok gelişmiş sanayi ülkelerinde, sosyalist devrime geçişin gerçekleşmesi için, faşist aleyhtarı, demokratik bir aşamanın zorunluluğunu kabul etmiş oluyorlardı.

Faşist aleyhtarı cephe uğruna Almanyanın içinde ve dışında yürütülen savaşın konkre olanaklarından hareket eden Alman Komünist Partisi yöneticileri, 1937 yılında, yürütülen savaşın amacını belirttiler: Bu amaç, Hitler diktatoryasını devirmek, demokratik bir cumhuriyet kurmaktır. Demokratik cumhuriyet rejiminin Almanya şartlarına en uygun düşecek devlet şekli olduğu kanısına varmışlardı. Demokratik cumhuriyet, sosyalist devlet şekline geçişi sağlayabilecekti.

Alman Komünist Partisi, VII-nci Kongrede kabul edilen stratejik yönelişi benimsedi, çünkü bu yöneliş Alman toplumunun objektif gelişmesine daha uygun düşüyordu.

Böylece, Nazi orduları teslim olduğu zaman, faşizm aleyhtarı, demokratik bir programla, Alman halkının karşısına çıkabilen tek parti, Alman Komünist Partisi olmuştur. Merkez Komitesinin 11 Haziran 1945 tarihli çağrısında şöyle deniliyordu: «Almanyada Sovyetler rejimini kurmanın bir hata olacağına; böyle bir rejimin, ülkenin bugünkü gelişme şartlarına uygun düşmeyeceğine kaniiz. Kanaatımıza göre, Alman halkının menfaati, ülkenin başka bir yola gitmesini gerektiriyor. Bu yol, faşist aleyhtarı,

demokratik bir rejimin; halka bütün demokratik hak ve özgürlükleri tanıyan demokratik, parlâmenter bir cumhuriyetin kurulmasıdır.»

Bu siyasi hattı uygularken, Partimiz, Alman halkını nazi faşizminden kurtaran, ülkemize barışçı, demokratik bir gelişme yolu açan Sovyet ordusunun yönetimini üzerine almış Sovyetler Birliğinin Komünist Partisinin desteğinden faydalandı.

Komünist Enternasyonalinin VII-nci Kongresinde kabul edilen görüşlerin ışığında Partimiz, faşizme bağlı bütün unsurlara karşı uygulanacak, bütün Almanyanın faşist aleyhtarı ve demokratik yönelişini sağlayacak konkre tedbirlerin alınmasını istedi. Savaş sonrası döneminde ve keskin sınıf savaşı şartları içinde, Alman Komünist Partisinin, sonra da Birlik Sosyalist Partisinin yönetimi altında, faşist aleyhtarı ve demokratik bir rejimin temelleri atıldı. Demokratik Alman Cumhuriyetinde, Partimiz artık, Almanyanın bölünmesinden doğan karışık, çok yönlü sorunları çözebiliyor, sosyalist devrime geçmek üzere sınıf güçlerini düzenliyebiliyordu.

Enternasyonalin VII-nci Dünya Kongresinde alınan kararlara uygun olarak, Alman Komünist Partisi şu görüşü savunuyordu: Daha çok komünistler, sosyal-demokratlar, ve eski sendikacılar arasında kurulacak olan tek parti, Hitlerlere düşman olan bütün unsurlar arasında yaratılacak devamlı ve güçlü bir birliğin temelinde kurulmalıydı.

Almanyadaki gizli mukavemet teşkilâtlarında, İspanyada savaşıyan Milletlerarası Tugayların saflarında, Nazi rejiminin zindanlarında, temerküz kamplarında, komünistler, sosyal-demokratlar ve diğer faşist aleyhtarı unsurlar arasında yıkılmaz bir savaş birliği meydana gelmişti.

Brüksel Konferansının Bildirisinde, Partimiz şu noktayı belirtmişti: «Proletarya dâvasının başarıya ulaşması için, Alman işçi sınıfının bir kitle partisinin kurulmasına bir zorunluluk diye bakan Komünist Partisi, sınıf gerçeklerini bilinçli bir şekilde görebilen bütün işçileri kazanmağa çalışıyor. Bu amacın gerçekleşmesi için gereken pratik şart, iş ve hareket birliğinin kurulmasıdır.»

Daha 1935 yılında tesbit edilen, işçi sınıfının birliğine ve hareket birliğine giden yolun doğru olduğu anlaşıldı. Haziran 1945 de, Alman Komünist Partisiyle Sosyal-demokrat Partisi arasında aktedilen hareket birliği anlaşmasının çerçevesi içinde, bu iki parti birbirine yaklaştı, kadrolarını seferber etti, özgür sendikalar kurdu, aralarında, birçok temel sorunla ilgili anlaşmazlıklara çözüm yolları buldu. Komünist Partisiyle Sosyal-demokrat partisinin birleşmesi, devrimci marksizm temelinde nisan 1945’de gerçekleşti. Marksizm-Leninizmin ulaştığı bu tarihsel zafer ve oportünist eğilimlerin uğradığı yenilgi, Almanyanın Doğu bölgesinde faşist aleyhtarı ve demokratik bir dönüm noktası teşkil etti, sosyalist dönüşümlerin gerçekleşmesine yol açtı.

Kominternin VII-nci Dünya Kongresi Komünist partilere fevkalâde etkili bir silâh sağlamıştır: Menşelerine, toplumsal durum ve tutumlarına, siyasi görüşlerine, dini inançlarına bakılmaksızın, çeşitli demokratik güçlerin,

işçi sınıfının yönetimi altında, faşist ve emperyalist aleyhtarı bir halk cephesinde birleşmesi. 1935–1936'da Partimizin desteği ile, Pariste Alman Halk cephesini hazırlamakla ödevli bir Komite kuruldu. Komünistler, sosyal-demokratlar, sendikalalar, hristiyanlar, burjuva aydınlarının temsilcileri, Hitlerin bütün düşmanları arasında işbirliği hemen ilerledi.

İkinci Dünya Savaşı içinde Alman Komünist Partisi, Halk Cephesi politikasını izlemekte devam etti. Ülkenin yok edilmesine engel olmak üzere Nazi rejiminin yenilgisini hızlandırmak zorunluluğunu kavrayabilen bütün milli güçlerde, bütün işçi sınıfında, geniş bir yurtsever hareketi yaratmak üzere çabalarını esirgemedi.

Alman Komünist Partisi Merkez Komitesinin teşebbüsü üzerine, 1943 yılında «Hür Almanya» hareketi kuruldu. Alman faşist aleyhtarları, Sovyetler Birliğinde olduğu gibi, daha başka birkaç ülkede, ve gizli olarak Almanyanın içinde, bu hareketi geliştirdiler.

Bu hareketin içinde, işçilerin, köylülerin, din adamlarının, ilerici aydınların temsilcileri, Hitler ordusunun eski subaylarıyla omuz omuza savaşıyorlardı.

Bugün Doğu Almanyada, çeşitli parti ve örgütler arasında Demokratik Almanya Milli Cephesi çerçevesi içinde kurulan koalisyon, Almanyanın gerçek milli ve tarihi şartları içinde, VII-nci Kongrenin teklif ettiği halk cephesinin gerçekleşmesi uğrunda, Alman Marksist-Leninistlerinin yürüttüğü savaşın sonucudur. Almanyanın Doğu bölgesinde demokratik, faşist aleyhtarı bir rejimin kurulması ve güçlenmesi uğrunda sarfedilen ortak çabalar; 1945'de işçi partileriyle birlik kuran eski burjuva partilerinin niteliğini değiştirdi. Bu partiler, demokratik devrimin sosyalist devrim haline getirilmesini kabul etti; bugün de sosyalizmin kuruluşuna aktif olarak katılıyorlar.

Almanyada, İşçi sınıfı ile diğer demokratik akımlar, Hitler rejimini yenilgiye uğratacak, ikinci dünya savaşının patlamasına engel olacak, onu içten yıkacak kadar güçlü değillerdi. Bununla beraber, Partimizin üyeleri, Alman emperyalizmine karşı yürütülen mücadelede kahramanca savaştılar. Alman komünistleri, mukavemet hareketinin belkemiğini teşkil ettiler. 5.000 den fazla komünist ve faşist aleyhtarı Alman, İspanyada Milletlerarası Tugaylar saflarında, faşizme karşı savaştılar. Yoldaşlarımız birçok ülkede mukavemet hareketine, çete savaşlarına katıldılar. Sovyet ordusunun saflarında, faşistlerin yok edilmesine yardım ettiler. Binlerce komünist, binlerce faşist aleyhtarı Alman, bu savaşlarda öldü. Alman Komünist Partisi üyelerinin yarısından çoğu, nazi zindanlarına, temerküz kamplarına atıldı.

Ama bu savaş boşuna yürütülmedi, bu fedakârlıklar sonuçsuz kalmadı. Sovyet ordusunun Hitler faşizmine karşı sağladığı zaferler sayesinde, ve Marksist-Leninist partisinin yönetimi altında, Alman işçi sınıfı ile müttefikleri, Almanyanın bir bölgesinde, Komünist Enternasyonalinin VII-nci Kongresinde kabul edilen görüşleri zafere ulaştırabildi.

Bugün VII-nci Kongrenin görüşlerini uygulamak, barıştan yana olan bütün demokratik güçlerin birliğini gerçekleştirmek, yine bir zorunluluktur. Almanyanın Batı bölgelerinde, Hitler faşizminin askeri gücü yok edildikten sonra, bambaşka bir gelişme gerçekleşti. Alman emperyalizmi, iktisadi ve siyasi egemenliğini tekrar kurabildi. Militarist akımlar, Alman tarihinde bugüne dek ulaşamadığı bir güce ulaştı. Alman emperyalizminin iktisadi gücü ile etki alanlarının darlığı arasında, yüzyıldan beri devam edegelen çelişme tekrar keskinleşti, ve fevkalâde saldırgan bir nitelik kazandı. «Almanya iktisadi bir devdir, siyasi bir cüce kalmak istemiyor» şiarını benimsiyen Batı Almanya emperyalistleri Hristiyan-Demokrat Partisinin yönetimi altında, bütün Avrupayı siyasi ve iktisadi egemenlikleri altına sokmağa çalışıyorlar.

Bugün emperyalistlerin izlediği politika, Federal Almanya Cumhuriyetini, Avrupada başlıca harp tehlikesi merkezi haline getirdi. (Dünyada bugün en büyük harp tehlikesi, Amerikalıların saldırisına uğrayan Viyetnam'dadır.) Bonn hükümeti, Avrupada komşularından toprak isteyen, başka devletlere karşı saldırıya hazırlanan tek hükümettir.

Nükleer silâhların, Batı Almanya emperyalistlerinin eline geçmesi, bu harp tehlikesini bir kat daha arttırır. Alman topraklarında başlayacak bir atom savaşı, Alman halkı için olduğu gibi, bütün dünya halkları için korkunç sonuçlar doğurur.

Almanyanın milli menfaatleri; Demokratik Almanya Cumhuriyetinde, Federal Almanya Cumhuriyetinde, Batı Berlinde yaşayan bütün Almanların menfaatleri, Batı Alman emperyalistlerinin atom silâhlarından yoksun bırakılmasını, bu silâhların kullanılmasına herhangi bir şekilde katılamamalarını gerektiriyor.

Bundestag seçimlerinin sonucu olarak, hiç şüphesiz, Batı Almanyadaki yönetici çevrelerin maceracı politikası bir kat daha keskinleşecektir. Bu son günlerde, hükümetin kurulması, politikanın yönelişi sorunlarıyla ilgili gizli görüşme ve pazarlıklarda, bu eğilimin daha da şiddetle belirdiğini gördük.

Hristiyan-demokrat Partisi, seçim sonuçlarını istismar ederek, nükleer silâhlar ve egemenlik isteklerini arttırmıştır. Dış politikanın saldırgan niteliği keskinleştiği gibi, burjuva demokrasisinin Batı Almanya Anayasasında yer alan hak ve özgürlüklere son vermek isteği de artmıştır. Bu istek, Batı Almanyadaki sendikalara, bilimsel ve kültürel çevrelere karşı artan saldırılarda, anti-demokratik kanunları kabul ettirmek üzere yürütülen faaliyetlerde, belirmektedir. Bir kere daha şu gerçeği görmekteyiz: Intikamcı politika, harp hazırlıkları, gerici iç politika, burjuva demokrasisinin içten içe bozulması ve sonunda ortadan kaldırılması, birbirine bağlı unsurlardır.

Alman Marksist-Leninistleri için baş düşman, Batı Alman emperyalizmi, yıllardan beri Amerikan emperyalizmi ile işbirliği yapan Almanyanın bölünmesini, silâhlanmayı, bugün de nükleer silahlanmayı amaç edinmiş bir politika izliyen harp taraftarı Hristiyan-demokrat Partisidir.

Partimiz, emperyalistlere ve militaristlere en ağır darbeleri indiriyor. Partimizin kanaatine göre: Barışın garanti altına alınması, ve en hayati milli sorunların çözülmesi için, iki Alman devletinde ve Batı-Berlinde, işçi partileri, sendikalar, ve işçi sınıfının diğer örgütleri temasa geçmeli; savaşı beraberce yürütmelidir.

Kominternin VII-nci Dünya Kongresinin temel tez ve görüşleri bize miras kaldı. Bu tez ve görüşlerin özü, bizim bugün izlediğimiz demokratik ve devrimci güçlerin birliği politikasının temelini teşkil ediyor. Batı-Almanyadaki bazı sosyal-demokrat yöneticilerinin takındığı anti-komünist tutum, partimizi bu politikadan vazgeçiremez. Barış ve demokrasi uğruna yürütülen savaşta, büyük bir güç haline gelebilecek Alman Sosyalist Partisiyle; Batı Almanya ve Batı-Berlin sendikalarıyla, hareket birliği politikasına bağlıyız. Bu politikanın gerçekçi bir politika olduğunu tarih ispatlamıştır.

Batı Almanya işçi sınıfı, halkçı ve demokratik savaşın itici gücü haline gelmelidir. Demokrasi ve barış uğruna savaş yürüttüğü takdirde, sayısı günden güne artan aydın, köylü, esnaf, küçük ve orta işletme sahipleri unsurlarının desteğini, sevgisini kazanacaktır. Dimitrov'un Komünist Enternasyonalinin VII-nci Kongresinde ileri sürdüğü teklif, yani ülkenin bütün demokratik ve barışçı güçlerini tek bir cephe içinde toplama teklifi, en hayati milli sorunların çözülmesini, Avrupada barışın garanti altına alınmasını sağlayacaktır. Batı Almanyada intikan politikasını, nükleer silâhlanmayı, emperyalist saldırılarını reddeden bütün Almanlarla beraber, Almanyanın birleşmesi uğrunda savaşıyoruz; yeni bir harbe sebep olmayacak, gerici güçlerin yok edildiği, barışın, toplumsal ve kültürel kalkınmanın, gerçek bir demokrasinin hüküm süreceği bir Almanya.

Emperyalist güçlerin, başka ülkelerin iç işlerine müdahale ettiği, başka ülkelere açıktan açığa saldırdığı, Avrupada, Batı Alman emperyalizmi, barış ve güveni militarist ve intikamcı politikası ile tehdit ettiği bu dönemde, sosyalizmin korunması, barışın garanti altına alınması, bütün halkların özgürlüğünü, bağımsızlığını koruyabilmeleri için, bütün emperyalist-aleyhtar güçlerin işbirliği, dayanışması ve hareket birliği bir zorunluluktur.

Alman Birlik Sosyalist Partisi görüşünü defalarca açıklamıştır: Amerikan saldırılarına karşı ortak bir savaş yürütebilmek için, işçi ve komünist partileri arasında toplantılar düzenlenmelidir. Viyetnam halkının yürüttüğü savaş desteklemek için gereken birliğin gerçekleşmemesi, bütün emperyalist aleyhtar güçlerin hareket birliğine engel oluyor, Alman işçi sınıfının, Demokratik Almanya Cumhuriyetinin menfaatlerine zarar veriyor. Bu durumdan cesaret bulan Amerikadaki, Batı Almanyadaki gerici güçler, saldırılarını arttırıyor.

Bütün sosyalist ülkeler, Amerikan saldırısına karşı beraberlik içinde harekete geçtiği takdirde, Viyetnam Cumhuriyeti daha etkili bir şekilde savunabilir, Güney-Viyetnam'da yurtsever güçlerin yürüttüğü savaş kolaylaşır.

Kanaatımıza göre, dünya komünist hareketinin birliğini kuvvetlendirecek başlıca yol, emperyalizme, sömürgeciliğe ve yeni-sömürgeciliğe karşı yürütülen ortak aksyonlar çerçevesi içinde, her partinin milletlerarası sorumluluğunu ve faaliyetini arttırmak, halkların kurtuluş hareketini desteklemek, dünya güvenliği, barış uğrunda, sosyalizm uğrunda savaşıdır.

Ortak düşmana karşı yürütülen savaş, kardeş partiler arasındaki ilişkilerin başlıca özünü, gelişme çapını tanımlıyor. Tecrübe değiş tokuşu, ortak savaşımızla ilgili iki veya çok taraflı toplantılar, kardeş partilerin ödev ve amaçlarının tesbitini kolaylaştırır. Avrupa kapitalist ülkeleri işçi ve komünist partilerinin Haziran 1965 tarihli Brüksel toplantısının gösterdiği gibi, böyle görüşmeler, bütün işçi ve komünist partilerinin ileride toplanmasını sağlayacak şartlar yaratmaktadır.

Partimizin, ortak savaşını kuvvetlendirebilecek tedbirleri almak ve bugünkü durumu incelemek üzere, kardeş partileriyle düzenlenen tartışmalar, toplantılar, görüş değiş tokuşları yolu ile edindiği tecrübeler bize şu iki gerçeği göstermektedir: Almanya sorunu söz konusu olunca, komünist ve işçi partileri arasında bir hareket birliği mevcuttur. Bugünkü anlaşmazlıklara çözüm yolu bulmak üzere, en emin yol, bu partilerin yürüteceği ortak hareketlerdir.

MILLI KURTULUŞ HAREKETİ BUGÜN

Dominik Cumhuriyetinde devrimci savaş ve onun öğrettikleri

J. I. Quello, N. Isa Conde

Dominik Cumhuriyeti'nde, 1963 Eylül'ü sonundaki hükümet darbesinden sonra 24. Nisan 1965-de iktidara gelen diktatörlük rejimine karşı halk ayaklandı. Isyancılar, Cumhurbaşkanı Juan Bosch'un hükümetinin, yani 1962 Aralık ayında seçimle gelen hükümetin, yeniden iş başına getirilmesini ve Bosch'un başkanlığı sırasında kabul edilen anayasanın tekrar yürürlüğe konmasını istiyorlardı. Silâhlanmış kitlelerin katıldığı demokratik anayasacı hareket pek çabuk gelişti. Savaşların ilk üç gününde geleneksel egemenlik ve ezgi cihazını yıktı ve Amerika Birleşik Devletleri'nin

kurduğu, onun emirlerine boyun eğen orduyu yenilgiye uğrattı. Lâtin Amerika kıtasında kurtuluş hareketlerinin gelişmesinde bu durum yenidir. Çünkü bu durum, milli kurtuluş ve sosyalizm için yürütülen savaşların canlandığı bir dönemde, Lâtin Amerika halklarının devrimci Küba'yı bir örnek olarak gördükleri bir sırada ortaya çıkmıştır. Amerikan emperyalizmi, savaşa kalkan Dominik demokratları ve anayasa taraftarlarının en yakın amaçlarına ulaşabilmelerini ancak doğrudan doğruya silâhlı bir işgal ile önleyebildi, ve ancak bu yolla Dominik Cumhuriyeti'ndeki egemenliğini koruyabildi, devrimin gelişmesini geçici olarak durdurabildi. Fakat emperyalizmin bu gibi hareketleri zayıflığının bir işareti, etki çevresi içinde egemenliğini yürütememe ve bu alanda halkın ayaklanmalarını önleyememe yeteneksizliğinin bir belirtisidir.

Bütün bu olaylar, ülkemizi ve başkent Santo Domingo'yu milletlerarası savaşta en önemli kavşak noktalarından biri durumuna getirmiştir. Dominik halkının ayaklanması yeniden şunu ispat ediyor ki, 1917 Ekim'inden beri bütün dünya için devrimci köklü dönüşümler çağı başlamıştır ve halkların kesin zaferine hiç bir şey engel olamaz.

Amerikan Emperyalizmi doğuşunun ilk gününden beri saldırgandır

ABD'nin 1965-de Dominik Cumhuriyetini işgal etmesi, hiç de eşi görülmemiş bir olay değildi. Amerikan birlikleri ilk defa Dominik topraklarına daha 1898 yılında çıkmıştı. 1903 ve 1904 yıllarında ABD'nin sermaye yatırımlarını ve onun sözünü yerine getiren iktidarı korumak için harp gemileri sefere çıkarıldı. ABD 1905 yılında yeni bir işgal tehdidiyle Dominik Cumhuriyetine bir anlaşmayı zorla kabul ettirdi ve bu anlaşma ile gümrük idaresi amerikan memurlarının ellerine teslim edildi. ABD Tekelleri saldırganlık hareketleriyle Belçika, İngiliz, Hollanda ve Fransız tekellerini arka arkaya Dominik Cumhuriyeti'nden çıkardılar ve onların yerine kendi sınırsız egemenliklerini kurdular.

1915 yılında ABD bir Amerikan maliye danışmanı ile ülkenin silâhlı kuvvetlerini kontrol için ayrıca bir görevlinin daha «kabul edilmesini» istedi. 1916 yılında ABD birlikleri yine bir çıkarma yaptılar, fakat bu defa 1924 yılına kadar ülkede kaldılar. O zaman bir Kuzey Amerikan askeri idaresi kurulmuş ve iktidarı şu şartlarla devretmişti:

1. Yabancı borçlar silininceye kadar gümrük ve maliyenin kontrolü amerikalıların elinde kalacak;

2. ABD'nin kabul ettiği bir «seçim kodeksi» yürürlüğe girecek;

3. Amerikan subaylarının kontrolü altında yetiştirilmiş yeni «Milli Muhafızlar» geleneksel milli ordunun yerini alacak.

Kuzey Amerikalılar 1924 yılına kadar ülkeyi artık tümünden kendi ekonomik kontrolleri altına almışlardı; ve emperyalizm, kendi çıkarlarını toz kondurmadan savunan «milli Muhafızlara» güvenebildiğinden Amerikan birlikleri de artık geri çekilebilirdi. «Milli Muhafızlar»ın komutanlığına güvenilir bir subay olan Rafael Leonidas Trujillo getirildi. Trujillo, yurt-

severlerin takibinde ve şeker fabrikalarının işçilerine karşı girişilen baskıda «üstünlüğünü» göstermişti.

1930 yılında bir hükümet darbesiyle Trujillo iktidara geçti.

Trujillo rejimi, oligarşinin (yani yarı feodal Latifundist'lerle vatan hain büyük burjuvazinin) ve Amerikan emperyalizminin klâsik bir askeri zulüm aracı olarak ortaya çıktı. Fakat bunun bir özelliği, Trujillo'nun siyasi egemenliği kendi ekonomik gurupunu (devlet tekelliliği temeli üzerinde) zenginleştirmede kullanması ve bunu yaparken de geleneksel oligarşinin aynı şekilde gerici guruplarına karşı savaş açmasıydı. Milli üretimin önemli bir kısmı Trujillo grupunun mutlak kontrolü altına girdi; bu gurup ise, onu yaratan Amerikan tekellerine sıkı sıkıya bağlı olup onlara hizmet ediyordu.

Bunların birinci ödevi, – bazılarının ileri sürdüğü gibi – kapitalizmi geliştirmek ve milli burjuvazinin başına geçmek değil, fakat tam aksine milli kapitalizmin serbestçe ve bağımsız olarak gelişmesine engel olarak, bunun yerine emperyalizm ile sıkı bağı olan bir dev tekeli getirmektir. Bu tekel bütün büyük sanayi işletmelerini ve en iyi toprakları ele geçirmiş, bunlara silâh zoruyla sahip çıkmıştı. Bunun sonucunda gerek endüstride ve gerekse tarımda askeri işgal yılları ve Trujillo rejimi sırasında kapitalizmin özel bir şekli gelişme gösterdi; ve bunun temelini teşkil eden tekel, bu ortam içinde büyüme ve yayılma eğilimlerinde değişmelere uğradı. Bu şekli bozuk kapitalizm kendine özgü krizler ve özgül depresyon ve hamle dönemleri yaşamıştır.

2. Otuzüç yıl emperyalizmden yana diktatörlük

31 yıllık «Trujillo Dönemi» boyunca Dominik halkı savaşını durdurmadı; en ağır gizlilik şartları altında kıt'anın en zalim diktatörlüğüne karşı savaştı; hapishane duvarları ardında binlerle Dominikli işkence gördü ve öldürüldü.

Trujillo rejimine karşı açık savaş dönemi çok kısa sürdü. 1945 yılında ABD tekellerine bağlı olan şeker fabrikalarında işçi sınıfı daha yüksek ücret ve daha iyi hayat şartları için bir harekete başladı. Gerek bu hareket ve gerekse İkinci Dünya Savaşında meydana gelen anti-faşist birlik ortamı, 1942-de gizlilikte kurulan – ve o zaman adı Sosyalist Halk Partisi olan – Komünist Partisi'ne, 1946 ve 1947 yıllarında legal olarak çalışma olanağını vermişti. Fakat, soğuk harp başlar başlamaz onun bu legal olanakları elinden alındı. Partimizin bir çok üyesi hapsedildi, birçoğu savaşta hayatlarını verdi ya da ülkeden çıkmak zorunda kaldı. Ülkede politik muhalefetin tek örgütü baskı altına alınmıştı.

Ekonomik kalkınma yılları olan 1950–1956 arası, Trujillo rejimi için en sakin dönem oldu. Herhangi bir örgüt olmadan savaşı sürdüren Dominik demokratları o zamanlar ağır darbeler yemekten kurtulamadılar.

Bununla beraber, rejimin ekonomik temelinin özellikleri, tarihsel gidişi durdurma çabasını güden siyaseti ve apaçık baskıcı karakteri, Trujillo kuyrukları ile Dominik toplumun bütün sınıfları, tabakaları ve gurupları arasında gittikçe şiddetlenen çatışmalar doğuruyordu.

Trujillo'nun iktidara geçişinin 25. yıldönümünde, milyonlarca dolar harcanarak muhteşem törenler düzenlendi. Bunun hemen ardından patlak veren kriz sonucunda, rejimin içerdeki baş desteği olan emperyalizm taraftarı burjuvazi bile rejimi desteklemeye son verdi ve diktatörlüğe karşı yürütülen savaşa böylece yeni, etkili guruplar katılmış oldu. Aynı zamanda bütün Karayib bölgesinde geniş bir demokratik hareket gittikçe yayılmaktaydı. Bu hareket, Haitî'de Magloire rejimine; Kolombiya'da Rojas Pinilla, Venezuela'da Perez Jimenez ve Küba'da Batista rejimlerine son verdi; ve yurt dışına çıkmış olan Dominiklilere faaliyetlerini güçlendirme ve birleşme olanağını sağladı. Diktatörlükten kurtulma savaşında Küba, halkımız için bir örnek oldu. Sürgüne gönderilmiş ve yurttan çıkmış Dominiklilerin büyük bir gurupu silâhlı bir sefere hazırlandı ve 14 Temmuz 1959-da buna başladı. Bu gurupun üyeleri eşi görülmemiş bir kahramanlık gösterdiler, ama hepsi öldürüldü. Fakat kahramanların kanı boşuna akmamıştı. Gizlilik içinde geçen çalışmalarla 14 Temmuz devrimci hareketi örgütlendi. Ülkenin her yanında Trujillo rejimine karşı direniş artıyordu. Bu direnişin gizlilik dışındaki görüntüsü, 1960-da yurda dönen bir gurup devrimcinin yönelttiği Dominik Halk Hareketi'nde, (Movimiento Popular Dominicano-MDP) ortaya çıkmıştı.

Bu sıralarda Küba devrimi, geçirdiği gelişme içinde milli kurtuluş dönemini hızla aşarak, sosyalist dönüşüm dönemine girmişti. Bir Lâtin Amerika ülkesine sosyalizm çığırının açılması, emperyalizm ezgisi altındaki halklar ve bunlar arasında halkımız için de muazzam bir yeni etki ve bir örnek olmuştu.

Emperyalizm, Antiller'de olgunlaşmakta olan ikinci bir devrimden korunabilmek için Dominik Cumhuriyetinde yeni oyunlara girişmekten başka çare bulmadı. ABD elçiliğinin hazırladığı ve Trujillo'nun düşürülmesiyle sonuçlanan suikastın amacı da tam buydu. Trujillo, 30 Mayıs 1961-de, en güvendiği ortaklarından bir gurup tarafından öldürüldü. Amerikan emperyalizmi o yıllarda, – Batı yarı küresinde Küba'nın ezilen halklar için örnek olduğu – milli kurtuluş hareketlerinin fırtınalı gelişmesi çağına daha «uygun» düşecek egemenlik biçimlerini deniyordu. Kennedy ve gurupunun özgür yöntemleriyle amaca uygun bir siyaset yürütüldü. Fakat Kennedy'nin ölümünden sonra bu siyasetten vazgeçildi. (Bugün tozlanmış bu yöntemler arada sırada sandıktan çıkarılmakta ve Teksas kovboyu Johnson'un yöntemleriyle birlikte kullanılmaktadır.)

Trujillo'nun öldürülmesi buhranın yayılmasını önliyemedi, aksine daha da hızlandırdı. Bütün halk tabakaları, kendi çıkarları yüzünden Trujillo'nun karşısına çıkan bütün sınıflar, amaçlarına ulaşmak için artık savaşlarını açık olarak yürütüyorlardı. Yeni yeni çarpışmalar çıkıyor ve genellikle derinlere inen yapısal bir kriz içinde yeni yeni buhranlar patlak veriyordu. Dominik Cumhuriyeti, kapitalizm yolunda yürümekle bunlardan kurtulamıyacaktı.

3. Trujillo'nun öldürülmesi milli buhranın genişlemesini hızlandırdı

Trujillo'nun öldürülmesinden sonra Milli Vatandaş Partisi (Union Civica Nacional – UCN) bir an milli demokratik hareketin yönetimini eline geçirdi. Yurtsever amaçlar güttüğünü ileri süren bu örgüt, Amerikan elçiliği ile sıkı işbirliği yapan burjuvazinin yönetimi altında çalışmaktaydı. Gene o sıralarda Dominik Devrimci Partisinin (Partido Revolucionario Dominicano – PRD) ünlü siyasetçilerinden bir gurup yurda döndü. Partinin başkanı Juan Bosch'tu. Devrimci 14 Temmuz hareketi gizliliği bırakarak ortaya çıktı. (O zamanlar bu hareket 14 Temmuz Politik Gurubu adını taşıyordu.) O yıllarda bu örgütler ülkenin en önemli siyasi kuvvetleriydi. Dominik Sosyalist Halk Partisi (bugünkü Dominik Komünist Partisi) birkaç önderi gizlice sürgünden döndükten sonra örgütlenmeye başlamıştı. İlk zamanlar açıkça çalışan Dominik halk hareketi hemen yasak edildi.

1961 Ağustosundan Kasımına kadar kitlelerin yürüttüğü savaş sonucunda Trujillo ailesinin son temsilcileri de yurttan kovuldu. 1961 Kasım–Aralık aylarında yapılan 11 günlük genel grev, Trujillo rejiminin son yıllarının baş kuklası Joaquin Balaguers'in iktidarını zayıflattı. 1962 başlarında yanki emperyalizmi, Milli Vatandaş Partisi yoluyla ve State Department' görevlilerinin açık müdahalesi ile geleneksel oligarşinin temsilcilerini – Devlet Konseyi denilen «Departamento de Stado»yu – iktidara getirmeyi başardı.

Balaguer, kısa süren iktidarı sırasında, Trujillo ailesi ile onların ortaklarının servetine el koymak zorunda kalmıştı. Ticarete ve endüstrideki sermaye yatırımlarının % 60-i bu servetin payına düşüyordu. Oligarşi, yani azınlık egemenliği, «verimsiz devlet şirketlerine» karşı ve özel mülkiyet övgüsünü yapan bir kampanyaya girişmesine rağmen, gene de bu Trujillo servetine dokunmaya cesaret edemedi.

O zamanlar emperyalizmin dış siyasetini tâyin eden siyasetçiler Dominik Cumhuriyeti'ni «İlerilik İçin Birlik» «vitrini» yapmak istediklerinden, hemen seçimlere gidilmesi fikrini emperyalizm destekliyor, çünkü Milli Vatandaş Partisi'nin kazanacağını düşünüyordu. Bosch-un partisi de, oligarşiyi iktidardan uzaklaştırabileceği kanısıyla seçimlere girdi.

Solcu kuvvetler, ve en başta da kitleler içinde geniş bir destek bulan ve yurtsever demokratik tutumunu açıkça belirten 14 Temmuz Devrimci Hareketi, Devlet Konseyi'ni desteklemeyi açıkça reddettiler ve bu iktidarı devirerek onun yerine, 1959 kahramanlık seferinin programını temel alan bir milli birlik hükümeti kurmak için çağrı yayınladılar. Bu hükümette bütün sınıflar, ülkenin bütün ekonomik gurupları, onların en önemli üç politik kuvveti (Dominik Devrimci Partisi, Milli Vatandaş Partisi ve 14. Temmuz Devrimci Hareketi) yer alacaktı. Solcu kuvvetler aynı zamanda seçimlerin boykot edilmesi için çağrı çıkardılar. Demokratik anayasa meclisi şiarını 1962-de ısrarla savunan partimiz, daha sonra diğer solcu gurupların tutumunu sürekli ve düzenli olarak destekledi.

20 Temmuz 1962-de seçimler yapıldı ve seçime en geniş halk yığınları

katıldı. Halk, solcuların seçim boykotu şiarını desteklememekle beraber, en ilerici aday olan Juan Bosch için verdiği oylarla demokratik umutlarını dile getirdi. Bosch oligarşiye karşı bir program çıkardı. Bu programda büyük toprak sahipliği düzeni yeriliyor, ekonominin devlet sektörünün korunması ve geliştirilmesi (ama daha fazla millileştirmeye gidilmemesi), ayrıca yeniden lâik eğitime dönülmesi ön görülüyordu. Bosch'un bu görüşleri, fakirlerin zenginlere karşı savaşı fikrine dayanmaktaydı.

Bosch, zafer kazandığı bu seçimde, (toplam 1 milyon seçmenden) en büyük rakibinden 400.000 daha fazla oy aldı.

Bu seçimler sonucunda, Trujillonun bıraktığı serveti, kanunlar yoluyla ele geçirme olanakları emperyalizmin ve oligarşinin elinden alınmış oldu.

4. İlerici bir burjuva demokratik hükümeti iktidarda

Juan Bosch iktidarı zamanında 1963 Nisanında demokratik bir anayasa kabul edildi. Bu anayasada şu temel ilkeler bulunuyordu:

İş, milli zenginliğin temelidir.

Büyük toprak sahipliği, verimsiz ekonomik kurumlar olduklarından reddedilir.

Dominik toprakları yalnızca Dominikliler'e satılabilir.

İktisadi kalkınmanın temeli özel mülkiyettir.

Devlet milli zenginlikleri korumakla görevlidir ve bunları özel kişilere satamaz.

Devlet, bütün halk için ilim temeline dayanan bir eğitimi garanti etmek ve eğitim sistemini denetlemek zorunluğundadır.

İşçiler işletmelerin kârından pay alır.

Özel endüstri tekelleri ve ticaret tekelleri yasaklanır.

Demokratik özgürlükler tümüyle korunmalıdır.

Milli egemenliğin temeli halktır. Milli egemenliği yabancılarla pazarlık konusu yapanlar şiddetle cezalandırılır.

Cumhurbaşkanı Bosch, bir petrol rafinerisi kurmak için Esso Standard Oil petrol şirketiyle yapılan anlaşmayı Belaguer imzalamıştı.) Bosch hükümeti, halkların kendi kaderini tâyin haklarına saygı gösterilmesi temeline dayanan bağımsız bir dış siyaset izliyordu. Hükümet, Meksika'yla yakınlaşma yollarını arıyor ve emperyalizm taraftarı, reformcu Venezuella hükümetinden kendini uzak tutuyordu. Hükümet darbesinden birkaç gün önce, Bosch ile Lopez Mateos'un buluşmasından sonra yayınlanan açıklama, dışardan bir müdahale olmaksızın halkların kendi hükümetlerini kendilerinin seçmeleri hakkı savunuluyordu.

Şekere tavan fiyatı koyan kanun, Bosch ile Kuzey Amerika tekeli South Puerto Rico Sugar Co. arasında şiddetli çatışmaya yol açtı.

Bosch'un bütün bu siyaseti, oligarşinin ve Pentagon'la sıkı sıkıya bağlı olan askeri gurupun Bosch hükümetini devrimek için hazırlıklara neden faal olarak geçtiğini açıklamaktadır.

Bu dönemde ABD-nin hâkim çevrelerinde iki politik eğilim kendini gösteriyordu. Kennedy'nin gönderdiği elçi John Martin, Bosch hükümetini faal olarak destekliyor ve ona uzun vadeli borç ve iktisadi yardım verilmesi için çaba gösteriyordu. Pentagonun temsilcisi olan ve Karayib bölgesinde ABD silâhlı kuvvetlerinin komutanı bulunan general O'Meara ise anayasa rejimine karşı baltalayıcı yönde faaliyet yürütüyordu. (O'Meara, resmi davet almaksızın, suikastçıların ini olan San Isidor hava üssünü arka arkaya ziyaret ediyordu.)

Partimiz, hükümet darbesinden birkaç hafta önce bu yönde yapılan hazırlıkları açığa vuran ve suikastçilere karşı birleşerek savaşa çağıran ilk örgüt oldu. Öteki solcu kuvvetler (14 Haziran Devrimci Hareketi ve Dominik Halk Hareketi) aynı şekilde hükümet darbesine karşı savaş çağrısında bulundular. Ama, bu örgütlerin içinde şöyle bir görüş vardı: Hükümet darbesine engel olmamalı, çünkü bu, partizan savaşlarının yeniden başlamasını kolaylaştırır. Halbuki, suikastçılara karşı savaşta halkın birliği, hükümet darbesiyle iktidarı ele geçiren diktatörlük rejimine karşı savaşta daha sonraları meydana gelen birliği her vaziyette kolaylaştırmış olurdu. İşte pek çokları bunu kavrayamadığı için, partimizi «Boschizm» ile suçladılar.

Bosch da Dominik gençliğine bir çağrı yayınlıyarak hükümet darbesi hazırlıkları yapıldığını açıkladı ve katolik kilisesi önderleri ile Amerikan şeker tekellerinin bundan sorumlu olduğunu açıkladı; halkı, devlet mülkiyetinin dokunulmazlığını korumak için, Dominik topraklarının yabancılara satılmasına ve (petrol rafinerisi kurulması sorununda) yabancı petrol şirketlerine verilen yüz kızartıcı imtiyazlara karşı savaşa çağırdı. Fakat bu heyecanlı açıklama, suikast tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı üç ay boyunca bu sorunda Bosch'un yaptığı tek şey oldu. Bosch'un partisi PRD, hükümet darbesine önlemek için kitlelere baş vurmadı; çünkü bunu, partiyi destekliyen kitlelerin hareketlerinden çok, Amerikan elçisi ve en yüksek rütbeli subaylarla görüşmeler yoluyla önleyebileceğini umuyordu.

5. Hükümet darbesine karşı savaş

Oligarşinin ve yatırımları yöneten ABD tekellerini temsil eden gerici askeri gurup, Pentagon'a ve (Amerikan İstihbarat Servisi) CIA'e dayanarak 25 Eylül 1963-de bir hükümet darbesi yaptı.⁽¹⁾ Bosch yurttan çıktı, parlâmento dağıtıldı, 1963 Anayasası yürürlükten kaldırıldı.

(1): Hükümet darbesine karşı alınan tutumda Lâtin Amerika'da ABD emperyalizminin iki taktiği arasındaki başkalık gene kendini gösterdi. Dominik Cumhuriyeti'ni «İllerilik için Birlik»in bir «Vitrini» yapmak isteyen Kennedy ve gurupu hükümet darbesini şiddetle suçladı. (ABD yeni rejimi ancak 22 Kasım'da Kennedy'nin öldürülmesinden sonra tanıdı.) Buna karşılık Pentagon, Thomas Mann ve ABD-nin askeri ataşeleri diktatörlük rejimini faal olarak desteklediler.

Hükümet darbesinden sonra, «üçlü yönetim» denilen darbeciler rejimine karşı savaş yöntemleri üzerinde demokratik kuvvetler arasında, başka başka, hattâ karşıt görüşler ortaya çıktı.

En etkili gurup olan 14 Haziran Devrimci Hareket, her ne pahasına olursa olsun partizan savaşlarının örgütlenmesinde direniyordu. Ama bu yapılırken, savaşın gelişmesi ve başarısı için o anda gerekli olan somut koşullara hiç önem verilmedi. Pratikte bu şiar, kitle savaşının zayıflaması sonucunu doğurdu. Bu, özellikle, «karşı darbe» sorunuyla ilgiliydi. Bosch'u yeniden iktidara getirecek bir askeri «karşı darbe»nin, gerici hükümet darbesiyle yaratılmış olan ve — birçok solcu önderin görüşüne göre — partizan savaşlarının gelişmesi için elverişli koşulları yok edeceği kuşkuları öne sürülüyordu. 14 Haziran Devrimci Hareketi önderleri belirli bir zaman boyunca bütün güçlerini savaş hazırlıklarına verdiler ve çalışmalarını, kitlelerin demokratik savaşa çekilmesi alanında durdurdular.

Bu kusurlu tutum, Dominik Halk Hareketi önderleri ve üyeleri arasında etkisini daha kuvvetle duyurdu. Bunların görüşüne göre, kitlelerin seferber edilmesinin her çeşidi ve her politik grev, bir «karşı darbe» için yararlı olabilirdi. Onlar, 14 Haziran Devrimci Hareketi'nin hazırladığı ayaklanmadan önce de kendileri bir partizan birliği kurmayı denemişlerdi. Fakat bu partizanlar Cevicos dağlarında hemen tutsak edildi.

Böyle bir eylem pratikte, bu partilerin, birçoklarını kahramanca hareketleriyle coşturdularsa da, kitlelerden kopmaları sonucunu doğurdu.

Kasım ayında bir genel grev denemesi başarısızlığa uğradı. Çünkü «üçlü yönetim»e karşı savaşan bütün kuvvetlerin kesin desteğini sağlamadı. 14 Haziran Devrimci Hareketi Kasım ayı sonlarında dağlarda beş partizan birliği kurmuş, fakat bu birlikler bir ay sonra askeri kuvvetler tarafından yenilgiye uğratılmıştı. Son partizan birliğinin verdiği savaşta, 14 Haziran Devrimci Hareketi'nin önderi, halk arasında sevilen milli politikacı A. Tavaréz Justo gibi daha bazı savaşçılar da düştü. Sonuç, geçici bir zaman için savaşın gevşemesi oldu. (Fakat az sonra savaş gene büyümeğe başladı.) Diktatörlüğe karşı kitle savaşının alabildiğine geliştirilmesinden yana olan partimiz, bu olaylarla ilgili bir eleştirme vesikası yayınladı. Partimiz aynı zamanda, hayatlarını vererek kahramanca savaşlara katılanları olanakları ölçüsünde destekledi.

Bosch'un partisi PRD-ye gelince, hükümet darbesine karşı savaşta çeşitli taktik anlayışların etkisi altında kalmıştı. Partinin en muhafazakâr yöneticileri özellikle ABD elçiliği ve State Department'in gelecek adımları üzerine hayaller kurmaktaydı.

Bütün bu kuvvetler, ve (başlangıçta hükümet darbesine karşı sallantılı ve pasif bir biçimde tutum alan) Hristiyan-Sosyalistler de, bir anayasa rejiminin yeniden kurulması için yürütülen savaşta taktik görüş ayrılıkları olmasına rağmen adım adım ilerliyerek birleştiler. Ortak bir taktikleri ve açık seçik örgütsel bir yapıları olmamakla beraber, demokratik düzenin

yeniden kurulması yolunda aralarında gittikçe geniş bir savaş cephesi doğdu.

Çeşitli partilerin siyasetindeki değişmeler, Dominik toplumundaki sınıfların ve sosyal gurupların politik tutumlarındaki değişmelere bağlıydı. Hükümet darbesinden sonraki ilk günlerde yalnızca öğrenciler ve milli burjuvazi faoldi. Milli burjuvazi, seçimler sırasında Bosch'un programına karşı çıkmışlardı. Fakat Bosch'un iktidarı sırasında, onun, hem asalak oligarşiye ve yatırımları yöneten ABD-tekellerine karşı, hem de işçi sınıfına karşı milli burjuvazinin çıkarlarını savunduğunu anladılar. Gene de, ele alınan amaçlar için yürütülen savaş milli burjuvazinin çıkarları çerçevesini aşarak olayların gelişmesi boyunca kuvvetlendiği ölçüde, milli burjuvazinin Bosch'u desteklemesi de gevşedi.

En önemli değişmeler, işçi sınıfının politik savaşında görüldü. Unutmamak gerekir ki, Trujillo diktatörlüğünün sürdüğü 30 yıl boyunca, (1945–1947 dönemine kadar) Dominik proletaryasının öz bir örgütü yoktu. Üç tane on sendika merkezi kurulmuştu. Bunun sebebi, yalnızca ABD ataşesinin baskı yapması, yalnızca kilise ajanlarının çevirdikleri oyunlar değil, herşeyden önce proletaryanın sınıf bilincinin genel olarak düzeyinin düşüklüğü idi. Proletarya diktatörlüğe karşı savaşa giriştiğinde, sendikaları ve partileri bölünmüştü; kendi sınıf çıkarlarını etkili bir biçimde savunacak bir parti yoktu. (Bu dönemde işçi sınıfının Bosch'u yeteri kadar desteklememesi, işsizliğin bir ara artmasıyla da bağlıydı. Bosch hükümetinin bazı ekonomik tedbirleri ve grev hareketlerine karşı baskıya girişmesi bu sonucu doğurdu.) Fakat bu savaşın gelişmesiyle, işçi sınıfının eylemi ve bilinci de arttı.

2 Mayıs 1964-te dok işçileri sendikasının desteklediği kamu ulaştırması şoförlerinin başkent grevi birden silâhlı bir ayaklanma özelliği kazandı. Fakir semtlerinde barikatlar kuruldu ve halka karşı savaşta polisin yeteksizliği görüldü. Bu kahramanca direniş dört gün sürdü ve ancak orduyla polisin birlikte yüklenmesiyle grev bastırılabilirdi.

Hükümet darbesine karşı savaş yürütülürken hareketin yönetiminde açıkça görülen değişiklikler oldu. Özellikle 2 Mayıs ayaklanmasından sonra işçi sınıfı yönetici düzeyde yer almaya başladı. İstibdad rejimine karşı muhalefetin bütün faal kuvvetlerini etrafında toplayan grev hareketi kuvvetlenmekteydi. Buna karşılık burjuvazi, — kitle hareketlerinin kuvvetleneceği korkusuyla — oligarşinin ve emperyalizmin tutumuna kendini uydurarak, özellikle oligarşinin seçimler yoluyla bunalıma bir çare bulma denemelerini destekliyordu.

Söylememiz gerekir ki, bizim partimiz de bir zaman boyunca bu gibi görüşlerin etkisi altında kaldı. Parti, «üçlü yönetim» rejimi altında başarısızlığa uğrayan yanlış bir tezi, yani «objektif ve ciddi bir hükümetin seçimleri yönetmesi» tezini öne sürdü ve bununla, Marksist devlet-anlayışı'ndan saparak, halk yığınları arasında hiç destek bulmayan bir görüşten yana çıktı. Bu, ciddi bir taktik hata idi.

6. Patlayış arifesi

Partimiz içinde yürütülen sürekli savaş sonucunda sağcı oportünist anlayış yenildi ve «objektif ve ciddi hükümet» tezi bırakıldı.

Bu savaşın sonucu, partimiz Merkez Komitesi'nin 16 Mart 1965-te yayınladığı manifest oldu. Bu bildiride «seçimlerle bunalıma çare bulunması» reddediliyor ve «kitle hareketleri temeli üzerinde Juan Bosch'un geri gelmesi ve 1963 anayasasının yeniden yürürlüğe konması» şiarı öne sürülüyordu. Manifest, kitle hareketine devrimci bir yönelim verilmesine yardım etti. İşte bu şiar altında kitle hareketi daha sonraları silâhlı bir ayaklanma düzeyine erişti.

Manifest'te şöyle deniyor: «Bosch'un yeniden iktidara gelmesi halk hareketlerinin bir sonucu olmalı, fakat hiç bir şekilde halk düşmanlarıyla bir uyuşmanın meyvası olmamalıdır. Bosch'un – kitlelerin çabalarının etkisi ile – geri gelişi yalnızca milli onur ve halk egemenliğinin yeniden elde edilmesi anlamına gelmekle kalmıyacaktır. Bu, herşeyden önce, Dominik halkını tam kurtuluşa götürecek olan kuvvetlerin birleşmesi yolunda atılmış olağanüstü önemli bir adım olacaktır.

Günümüzde Dominik işçi sınıfı, – bütün halkı yönetebilecek ve halkın en yüce amaçlar için yürüttüğü savaşı yönlerebilecek tek sınıf olarak – bu ödevlerin yerine getirilmesi savaşında en önde yer almak zorunludur.

Bunun içindir ki Sosyalist Halk Partisi, işçi sınıfı ve bütün halkı, 1963 anayasasında pekleştirilmiş olan ve savaşla sağlanmış sonuçlar temeline dayanarak Cumhurbaşkanı Bosch'un meşru hükümet başkanlığı görevine geri dönmesi için savaşa çağırır.

Sokaklarda, alanlarda, işletmelerde ve köylerde bütün halkımız, cumhurbaşkanı Bosch'un anayasa hükümeti başkanlığı görevine dönmesi için savaşa! Manifest bu cümlelerle bitmektedir.

Bu vesikanın baskı sayısı, partimizin tarihinde yapılan baskıların en yüksek sayıydı. Bütün parti, Manifest'te öne sürülen şiarın önemini anladı, bunu destekledi ve ayaklanmadan önce de, ayaklanma sırasında da buna uygun olarak hareket etti. Dominik Halk Hareketi ve 14 Haziran Devrimci Hareketi bizim tutumumuza karşı gelerek, şiarımızın halkın savaşına kişisel bir özellik verdiğini ve böylece bütün demokratik hareketi Bosch'un kişiliğine bağlı kıldığını ileri sürdüler. Fakat bir kaç hafta sonra bu şiarın birleştirme ve seferber etme gücü, tarihin canlı dialektiği olarak ortaya çıktı. Silâhlı ayaklanmanın ilk günlerinde bu genel halk şiarı Juan Bosch'un desteklenmesini dile getiriyordu. Bosch'un geri gelmesi, o anda halkın bütün umutlarının sembolü olmuştu. Daha sonraları kitleler, Caa-mano'yu, halkın genel demokratik amaçları için en heyecanlı savaşçılardan biri olduğunu gösterdiği ölçüde desteklemeye başladılar. Ayrıca bütün savaş, ABD birliklerine karşı direnmeye sıra gelince, işgalcilere karşı (aslında da anti-emperyalist) bir karakter kazandı.

«Üçlü yönetim»in istibdad idaresi dönemi, silâhlı bir halk ayaklanmasının kaçınılmaz olduğunu gösteren bir sıra olayın olgunlaştığı bir dönemdi. 1965 Nisan'ı sonunda Dominik Cumhuriyetinde devrimci bir durum ortaya çıkmıştı. Alt tabakalar artık eskisi gibi yaşamak istemiyorlardı. Üst tabakalar ise, – eski yöntemlerle iktidarlarını yürütebilmek için – oyunlara girişme olanaklarını tümünden yitirmişlerdi.

Gittikçe kuvvetle belirginleşen grevlerin politik karakteri, ordunun git gide hızlanan dağılışı ve istibdad rejiminin eylemlerine karşı genellikle uyanan hiddet, partimizin ortaya koyduğu ve bütün halkın desteklediği şiarın gerçekleşmesine yardım etti. Biz bu gerçeği görerek, bütün halkı birleştirebilecek bir şiar seçmeyi başarabildik. Fakat, silâhlı bir ayaklanmanın kaçınılmaz olduğunu göremedik. Bu yüzden partimiz bu ayaklanmaya hazırlıklı değildi ve bütün olanaklardan yararlanarak ayaklanmaya kesin kararlılıkla katıldığı halde bu savaşın başına geçemedi.

Partimiz bundan başka silâhlı kuvvetlere karşı sekte bir tutum almış ve onu bileşik bir bütün, gericiliğin hizmetinde bir goriller gurupu gibi görmüştü. Biz, ordunun sınıf yapısını dikkate almamıştık. Ordu bir bütün olarak gerici devletin çıkarlarını korumakla beraber, saflarında toplum içindeki çelişmeleri ve savaşı yansıtıyordu. Lenin bununla ilgili olarak bize, Rus devrim tarihinin de, 1871 Paris Komünü tarihinin de, «militarizmin, halk ordusunun bir kısmının öteki kısmına karşı savaşta zafere ulaşmasından başka hiç bir şekilde ve hiç bir zaman başka bir şekil ve tarzda önlenip giderilemeyeceğini inkâr edilmiyecek biçimde öğrettiğine» işaret etmektedir. Orduya karşı sekte tutum, silâhlı kuvvetler içindeki değişiklikleri doğru olarak değerlendirmemize olanak bırakmadı ve bunun so nusunda biz, kışlalar içinde suikast hazırlığı sürecinin tümünden uzak kaldık. Bu yüzden, subaylar ve askerler arasında anayasacılar, her şeyden önce, doğrudan doğruya bir karşı-darbe olarak silâhlı bir eylem tasarlıyan ve demokratik hareketin içinde yer alan sallantılı ve ılımlı çevrelerle bağlar kurdular.

Bosch kendisi ordu suikastini, hiç şüpheye düşmeden kitlelerin savaşına bağladığı halde, Santo Domingo'da Demokratik Devrimci Partinin önderleri bunu kavrayamadılar ve halkın seferber edilmesini hiç dikkate almadan aylarca yalnız bir askeri suikast hazırlığı ile uğraştılar.

Karşı-darbe hazırlıkları sırasında silâhlı kuvvetler içinde suikastçılar üç ana gurupta toplanmışlardı. Guruplardan biri kitlelerin, Bosch'un geri gelmesi ve anayasanın yeniden işlemesi şiarını destekliyordu; ikincisi, hükümet darbesiyle iktidara geçen rejimin devrilmesini, genç subaylardan bir junta kurulmasını ve serbest seçimlere gidilmesini istiyordu; üçüncü gurup da orduyu, kaçakçılardan, şatılmış katillerden ve benzerlerinden titizlikle temizleme düşüncesiyle yetiniyor, böyle bir temizliği hangi hükümetin yapacağına önem vermiyordu. Olayların alevlenmesi, suikastin gelişmesi ve daha sonraları silâhlı savaş sırasında subayları büyük bir kısmı,

anayasacı demokratik savaşı sonuna kadar yürütmek için silâhlı bir hareketin başına geçmeleri gerektiğini anladılar.

Aslında bu hareket, öteki bütün milli müesseseler karşısında ordunun hakemlik rolünü muazzam ölçüde kuvvetlendirecek olan ve demokratik amaçlarla hazırlanmış sadece bir hükümet darbesi olarak tasarlanmıştı. Başka bir deyişle, böyle bir hükümet darbesi gerçi ilerici bir anlam taşıyacaktı, ama, bir organın da kuvvetlenmesi sonucunu doğuracaktı ki, bu da Lâtin Amerika'nın özgül koşulları altında, sonunda öteki bütün devlet müesseseleri için sürekli bir tehdit olacaktı. (Hattâ başlangıçta geçici olarak bu müesseseleri kuvvetlendirse bile.)

Fakat hayat başka bir yolu seçti.

7. Silâhlı ayaklanmanın başlaması

Askeri hareket, kararlaştırılan günden önce başladı. Suikastçılardan biri tevkif edilince, ötekiler korkudan, gizlenmeyi bırakarak ortaya çıktılar. 24 Nisan'da iki piyade kıışasında askerler ayaklandılar. Bu olay başkentte duyulunca bütün halk coşkunluk içinde sokaklara döküldü. Partimizin üyeleri ve «üçlü yönetim»e karşı olan öteki (herşeyden önce solcu) partilerin üyeleri de hemen sokaklara çıkarak halkın savaşını yöneltmeye başladılar.

Daha ilk adımlar atıldığında, halkın zaferinin, bazı iyimserlerin ileri sürdükleri gibi kolay olmayacağı açıkça görüldü. «Üçlü yönetim» başkanı Donald Read Cabral televizyonda yaptığı bir konuşmada, iki kıışada birliklerin «baş kaldırdığını» söyledi; aynı zamanda general Wessin'i silâhlı kuvvetler baş komutanlığına ve «üçlü yönetim» üyeliğine getirdiğini, ayaklananlara da sabaha kadar teslim olmaları için mühlet verdiğini açıkladı.

Fakat, 24-ü 25 Nisan'a bağlayan gece başkentte kitle hareketi büyüdü; ayaklanan birlikler giriştikleri hareketlerde, kitlelerin şiarını desteklemek için halka dayanmak ve şehre girmek zorundaydılar. Böylece Santo Domingo sokaklarında emekçilerin hareketleri ile demokratik düşünceli askerlerin yurtsever hareketleri birleşti. Bunun sonucu olarak olayların asıl karakteri kökünden değişti; askeri darbe bir halk ayaklanması, içlemine göre derinlemesine demokratik bir devrim halini aldı.

25 Nisan sabahı, muazzam kitle gösterileriyle desteklenen isyancı askerler şehri ele geçirdi. O zamana kadar hiç tanınmayan albay Caamano, Milli Saray'ın işgali sırasında ilk defa ortaya çıktı. (Caamano, Saray muhafız askerlerini hiç bir direnme göstermemeleri gerektiğine inandırdı ve onların yardımıyla muhafız birliği subaylarını tutsak etti.) Hemen öğleden sonra parlâmento başkanı Jose Molina Urena (Bosch geri gelinceye kadar) geçici Cumhurbaşkanı ilân edildi.

Milli radyo ve televizyon istasyonları sürekli olarak taşrada birliklerin ayaklananlar tarafına geçtiğini haber veriyordu. Fakat aynı zamanda San Isidro hava üssü komutanlığı – Amerikalıların baskısı ile – bütün halkın ve ordunun öteki kısmının kararına uymayı reddetti. Hava subayların-

dan bir heyet, isyancıların önderlerini, bir askeri Juntanın kurulmasının amaca uygun olacağına inandırmayı denerdi. Fakat bu goriller red cevabı alınca, Milli Saray ile çevresindeki mahalleleri havadan ve denizden makineli ve top ateşi altına aldılar. (Bu bombardıman için ABD elçiliği hava kuvvetleri ataşesinin emir verdiği görüşmeler bir tayp-şeridine alınmıştır.)

Daha sonraki günlerde (26 ve 27 Nisan'da) başkentin bu çevresinin bombalanmasına devam edildi. Amerikan elçisi Bennet, Molina Urena ile hükümetinin üyelerini elçiliğe çağırarak onlardan, ABD hükümetine «askeri korunma» için baş vurmalarını istedi. Molina Urena ve beraberindeki subaylar bu teklifi kesinlikle reddettiler. Coomono, Amerikan elçiliğinin bu açık müdahalesini ve baş vurulan tehdid ve kışkırtmaları şiddetle protesto etti. Fakat bunun arkasından, ABD elçiliğine çağırılmış olan gurupta bölünme oldu. Molina Urena, birkaç subay ve Demokratik Devrimci Partinin hemen de bütün önderleri Lâtin Amerika devletleri elçiliklerine sığındılar; Coomono, Montes Arache ve öteki subayların bir çoğu, direnişi örgütlemek için şehrin merkezine döndüler.

Isyancıların önderleri Milli Saraydan çıktılar ve depolarındaki silâhları beraberlerinde götürdüler. Bombardımandan ağır zarar gören Radyo ve televizyon istasyonları onarıldı. Kitleler, silâhlı direnme için askeri bir örgüt kurma işine giriştiler.

Caamano'nun önderliği altında direnmeye karar veren subaylardan kurulan Anayasacıların Askeri Komutanlığı (Comando Militar Constitucionalista) bir vesika yayınladı. Bu vesikada, Cumhurbaşkanı Bosch geri gelinceye ve 1963 Anayasası yeniden yürürlüğe girinceye kadar savaşı yönetme görevini yükleniyordu. Bu vesikada aynı zamanda sivil halk için askeri özellikte bazı öğütler yer almıştı. Özellikle, «şehrin hava baskınlarıyla alınmayacağı, bunun ancak piyadenin yapabileceği, fakat halkın direnişinin onlara bu yolu kapadığı ve gelecekte de şehre girmelerine karşı koyacağı» belirtiliyordu. Kitlelere genel bir yönelim veren bu beyanname, savaşın önderi olarak Caamano'nun rolünü kesinleştirdi. Caamano bu rolü herhangi bir siyasi partinin kararı ya da herhangi bir elçiliğin emri ile üzerine almamış; ilk başta halk direnişinin başında gösterdiği eylem temeli üzerinde bu rol ona düşmüştü. Bir hareketin önderleri, kendiliğinden ya da kararnamelerle çıkmazlar; kitleler arasından ve savaşta yetişirler. Bu göreve ancak, savaş ateşi içinde buna lâik olduklarını gösteren siyasi ve askeri önderler ya da sendika önderleri hak kazanabilirler. Ötekiler de tarihin süprüntü yığınınına dökülürler.

Başkentte halk, polis karakollarını ve onların silâh depolarını ele geçirmişti. İçeri taşra bölgelerindeki vilâyetlerde askerler kitlelerin baskısı altında bir çok yerde hareketi destekliyordu. Fakat bu bölgelerde, sivil halka silâh dağıtılması, gericilerin saldırıları karşısında onları askerlerin koruyacağı bahanesi ile rededildi.

Gorillere karşı kesin savaş, Santo Domingo sokaklarında 28 Nisan'da

verildi. O gün Wessin'in 23 tankı Duarte köprüsünü geçmeyi başardı; fakat sonra kitlelerin kahramanca savaşı sonucunda hepsi yok edildi ya da ele geçirildi. Aynı gün gericilerin başkentteki son kaleleri Ozama kalesi de işgal edildi. Orada depo edilmiş olan büyük ölçüde silâh ve cephane halkın eline geçti. Bu yoldan kitleler ordunun bir kısmının desteği ile yürüttükleri savaşta, buna devam edebilmek için silâh sağladılar. Silâhların kullanılması denetim altına alındı; bir Tarama Hizmeti kuruldu. Şehrin savunması «Komandolar»-a verildi. Anayasacı «Komandolar», doğrudan doğruya kitleler içinden doğan, savaş sırasında halkın savunma ve baskın için yarattığı askeri siyasi örgütlerdi. «Komandolar», semtlerde, sokaklarda ve yapılarda siyasi partilerin, sendikaların ve buna benzer örgütlerin önyak olmasıyla kurulmuşlardı. Bunlar, etki çevreleri içinde yürütme organlarının düzgün birer örgütüydü. Böylece halk iktidarının yeni, özgül bir biçimi doğmuştu. «Komandolar»ın başında, savaşlar sırasında en elverişli olduklarını, en büyük örgütlenme yeteneği ve cesaret gösteren kişiler bulunuyordu. «Komandolar»ın yapısı başka başkaydı; aralarında askerler ve siviller, işçiler ve öğrenciler, aydınlar ve işsizler vardı.

Wessin'in tanklarının yenilgisi ve Ozama kalesinin ele geçirilmesi aslında, Yanki'lerin 1924-te kurdukları ve daha sonra Trujillo'nun tamamladığı askeri baskı cihazının darma dağın edilmesi demektir. Böylece, devrimin gelişmesini her şeyden çok engelliyen baraj yarılmıştı. Bundan sonra halk bütün kuvvetini, suikastçıların son mukavemet ocağı olan San Isidro askeri üssünü ortadan kaldırmaya yöneltti; burada Wessin ile kaatil milyonlar ortakları sivil halkı bombalamalarının cezasından kurtulmak istiyorlardı. İşte tam bu sırada Amerikan birlikleri çıkarma yaptı.

8. Amerikan askeri işgali

Dominik gericilerinin baskı cihazının yenilgisiyle ortaya çıkan yeni durumda ABD-emperyalizmi, doğrudan doğruya kendi birlikleri ile bu cihazın yerini almayı gerekli buldu. ABD-emperyalizmi, en yakın demokratik-anayasa amaçlarının arkasında başka isteklerin de belirginleştiği devrimin gelişmesini durdurmak için açıkça kendi baskı cihazını kullandı. O günlerde Juan Bosch Portoriko'da bir demeç verdiği demeçte şöyle demişti: «Demokrasi için böylesine kesinlikle savaşılan bir halka basit bir demokrasi vermek yetmez.» Daha da ilerilere uzanan hareketin bu amaçları elbette adı çok geçen «56 ya da 57 Komünistler Gurubu»nun iradesinden doğmuş değildi. Bu, ülkenin şişirilmiş askeri cihazını birkaç gün içinde yok edebilme yeteneğinde olduğunu gösteren silâhlı kitlelerin savaşının diyalektik gelişmesinden doğan bir sonuçtu. Aynı zamanda demokratik-anayasacı devrimin gelişmesi için yeni olanaklar, en yakın amaçlar için yürütülen savaşta kitlelerin faal birliğinin adım adım bu amaçlara ulaşılmasıyla kurulması (ve korunması) temeline dayanmaktaydı (ve dayanmaktadır).

Halkımızın bilinci, iç düşmanlarına karşı silâhlı bir ayaklanmaya girişebileceği bir düzeye ulaşmıştı. Halk bu düşmanı tanıdı ve savaşta onları arka arkaya yenilgiye uğrattı. Fakat, Amerikan birliklerinin çıkarma yaptığı sırada halkımız dış düşmanına karşı, baş düşmana karşı direnişi örgütlemeye hazır değildi. Amerikan işgalinin amaçları hakkında savaşçıların görüşleri birbirinden ayrılıyordu. Hattâ bazıları Amerikalıların, halkı Wessin'in hava akınlarına karşı korumak, ya da Bosch'un geri gelmesini sağlamak için çıkarma yaptıklarını ileri sürüyordu. Böylece Yeni'ler rahatça birliklerini çıkarmaya başlayabildiler ve bir on şaşkınlığa uğrayan halkımız onlara karşı hemen direnme gösteremedi.

Silâhlı savaşa katılanlar arasında yalnız ileri kuvvetler, bu Amerikan işgalinin niteliğini ve amacını hemen görebildiler. Komünist Partisi, işgalin gerçekte ne anlam taşıdığını kitlelere açıkladı ve bu oylemin gerçek yüzünü hayatın kendisinin çok yakında meydana çıkaracağını önceden bildirdi. Nitekim de böyle oldu. Başlangıçta mısır unu, Coca-Cola, dondurma dağıtmak gibi demagoji aldatmacalarına geniş ölçüde boş vuran işgalciler birkaç gün sonra silâh namlularını doğrultmak zorunda kaldılar. Saldırıları son defa başkent halkının kesin eylemleriyle durduruldu.

Fakat tam o sırada Anoyasacılar Yönetimi, «ateşin kesilmesi» ve «Santo Domingo Barışma Anlaşması» imzalanması hakkında beklenmedik bir teklif aldı. ABD kuvvetleri ile Dominik'in geri askeri önderler gurupunun kalıntıları, Amerika Kıt'ası Devletleri Teşkilâtı (OAS) delegeleri ve papalık elçileri, uluslararası ölçüde birleşmiş olan ve bugünkü dünyanın ilerici kuvvetlerine karşı yönelen bir sınıfın temsilcileri olarak rollerine oynamışlardı. Amerikan birliklerinin çıkarması sırasında, anti-emperyalist bilincin yetersizliğinin sonucu olarak kitlelerin bir süre geçirdiği sallantı, askeri-siyasi yönetimi büyük ölçüde etkiledi ve o da ateşin kesilmesini, bir «güvenlik bölgesi» ile bir amerikan koruma-kuşağı kurulmasını kabul etti. Çarpışmaların durdurulması ve bunun gerektirdiği koşullar, (o sırada devrim geliştiğinden ve San Isidro üssüne karşı geniş bir baskına girişildiğinden) o anda yalnızca Amerikan birliklerinin daha da içeri sokulmasına ve Wessin birliklerinin yeniden silâhlanmasına yaradı. Bütün bunlar başkent içinde devrimci hareketin tecrid edilmesi sonucunu doğurdu; üstelik Anayasacıların ele geçirdikleri bölge «uluslararası güvenlik bölgesi» ile bölünmüş oldu. Silâhlı ayaklanma, savunma durumuna geçti.

Bu, hareketin gelişmesine büyük ölçüde zararlı etki yaptı. Fakat hayat emperyalist işgalin gerçek amacını hemen açığa vurdu ve hareketin yönetimindeki sallantılar giderildi.

Anayasacı kuvvetlerin işgal ettiği başkent ABD birlikleri tarafından çevrildiği ve bütün Dominik halkının Santo Domingo savaşlarını desteklediği, uluslararası dayanışma hareketinin de git gide genişlediği böyle bir durumda görüşmeler başladı (ve tam o sırada Coomono anayasaya uygun olarak cumhurbaşkanı seçildi).

Emperyalistler, Mayıs başlarında ortaya çıkan askeri-siyasi durumun

görüşme masasında kendilerine büyük bir başarı vaatmediğini hemen anlamışlardı. Onun için bu durumu değiştirmeyi kararlaştırdılar. Bu amaçla Mayıs ortalarında, ateş-kes anlaşmasını bozarak, yeniden silâhlandırdıkları Wessin birliklerine başkent kuzey kesimine saldırımları için izin verdiler ve onları bu saldırıda desteklediler. Bir haftadan fazla süren dengesiz bir çarpışma burayı kana boğdu. «Kuzey Kesimi»ni savunanların direnmesi, daha sonra başkent güney kesiminde doğrudan doğruya ABD birliklerinin saldırısına karşı direnenlerinkinden daha az kahramanlık değildi. Fakat kuzey kesiminde durum, silâhların yetersizliği, ateşe karşı siper olabilecek yapıların azlığı sonucunda savaş bölgesinin taşıdığı özellikler durumu daha da çapraşıktırdı. Siperler, tanklara karşı engeller ve iyice kurulmuş barikatlar eksikti. Yapılar arasındaki geçitlerde partizan taktiği yeteri kadar uygulanmıyordu. Hareketin ahenkleştirilmesinde ve tek merkezden yönetimdeki eksiklikler durumu daha da ağırlaştırmıştı; ve bu, Amerikan birliklerinin çemberi daraldıkça, aradaki koruyucu kuşak bu bölgeyi merkez yönetimin, ağır silâhların ve yedeklerin bulunduğu öteki kesimlerden daha fazla tecrid ettikçe, açıkça görüldü. 22–23 Mayıs'ta «Kuzey Kesiminde» örgütle direnme durduruldu. Savaşçılardan bir kısmı anayasacıların ana kuvvetlerine katılmayı başardılar. Yüzlercesi savaşta hayatlarını verdi, ya da sorgusuz mahkemesiz, insanlığını yitirmiş vahşi işgalcilerin kurşunlarıyla sokaklarda öldürüldü.

Mayıs sonlarında görüşmeler yeniden başladı. OAS-in, ABD-nin bu «Sömürgeler Bakanlığı»nın temsilcileri bu görüşmelere arabulucu olarak değil de, bir ortağın temsilcisi – emperyalizmin, oligarşinin ve darbeci askerlerin bir ortağının temsilcisi-olarak katıldılar. (Anayasacılar, OAS ve onun temsil ettiği kuvvetlerle milli demokratik hareket arasında arabuluculuk yapması ricasıyla Birleşmiş Milletlere defalarca boşuna baş vurmamışlardı.)

Başlangıçta Anayasacılar herhangi bir somut plânları olmadan görüşmelere gittiler. Ve bu, – gördüğümüz gibi – emperyalizme ve onun diplomatlarına bir sıra çıkar sağlama olanağını verdi. Fakat sonra, «Cassano'nun beş maddesi» temeli üzerinde bir plân hazırlandı. Bu plân, 1963 Anayasasının yeniden yürürlüğe konmasını; Milli Kongre'nin yeniden çalışmalarına başlamasını; demokrat kişilerin gelecekteki hükümette yer almasını; ordudaki kumanda mevkilerinin anayasacılara verilmesini ve işgal birliklerinin gecikmeden geri çekilmesini öngörüyordu.

Haziran başlarında bu temel üzerinde bir anlaşma sağlandı. Taraflar, Antonio Guzman'ın önderliğinde bir anayasa hükümetinin kurulmasında anlaştılar. (Bir toprak beyi olan Guzman, Bosch'un partisindeydi, onun hükümetinde Tarım Bakanlığı yapmıştı ve demokrat olarak tanınmıştı.) Guzman o zamana kadar bu ödev için resmi kişilerin ve bizzat ABD başkanı Johnson'un güveninden yararlanıyordu. Fakat, Thomas Mann'ın ve onun temsil ettiği güçlerin araya girmesiyle bu anlaşma emperyalist ABD hükümeti tarafından kesinlikle red edildi.

Emperyalizm, daha çok imtiyaz sağlamak için oyunlar çeviriyordu. Bunun için de, isteklerini kabul ettirebileceği daha elverişli koşullar yaratması gerekiyordu. Bu amaçla işgalciler 15 ve 16 Haziranda şiddetli bir saldırıya geçtiler; ABD birlikleri ilk defa açıkça böyle bir saldırıya katıldı. Fakat bu saldırı silâhlı kitlelerin kahramancı direnişiyle karşılaştı. Halk, «Hür Santo Domingo»yu işgal kuvvetlerine «barış içinde» teslim etmek-tense savaşta ölmeyi göze aldığını gösterdi. Emperyalistlerin plânlarına göre, Anayasacıların direnmesi 24 saatten çok süremezdi; ama bu direnme 48 saat sürdü ve bastırılamadı da. Hiç de az sayılmıyacak karar kurban vermeleri pahasına (Anayasacıların ellerindeki bölgenin % 30 kadarını işgal eden) düşmanın saldırılarını durdurmayı kitleler başaramayınca, Birleşmiş Milletler'in aracılığı ile, ateşin kesilmesi için bir anlaşmaya varıldı. Bu çarpışmalarda ABD kuvvetleri önemli kayıplar vermişti. Kitlelerin o günlerde gösterdiği silâhlı direnme, gözle görülür bir gevşeme gösteren uluslararası dayanışma hareketine (hemen değilse de) yeni bir güç kazandırdı.

15 ve 16 Haziran çarpışmalarında düşman saldırısının geri tepilmesi, savaşçılar gösterdikleri cesaret ile ve şehrin kuzey kesimindeki savaşın tecrübelerinden yararlandıkları için başarılabilirdi. Savunmayı önemli derecede kuvvetlendirmişlerdi. Bombaların etrafa yayılan parçalarına karşı korunmak için siper çukurları kazılmış; alelade Jeepler, – (bir kısmı savaş dışı edilen tanklardan sökülen) makineli tüfeklerle ve savaşçıların korunması için çelik saçlarla donatılarak – bir çeşit «zırhlı araba» haline getirilmişti. Çeşitli hareketli silâhlar, düşmanın bunları savaş sırasında susturmasını önlüyordu. Tanklara karşı engel çukurları, mayınlar ve engeller geniş ölçüde kullanılıyor ve bunlar Amerikan tanklarının Anayasacılar kesimindeki sokaklara girmesini önlüyordu. Partizan savaşlarının taktiği bir gelişme daha gösterdi. Aynı zamanda, kitlelerin seferber edilmesi ve propagandanın düzene konması için «Komandolar» içinde geniş bir kampanya yürütüldü. Ajitasyon, miting v.s. yoluyla kitlelere, halk birleşirse ve azimle savaşı yürütürse işgalcilerin püskürtülebileceği bilinci kazandırıldı.

9. Emperyalizmle görüşmeler

Emperyalistler birliklerinin saldırılarını durdurdular; çünkü Santo Domingo'nun silâhlı kitlelerinin direnişi ve dünyanın bütün halklarının gitgide artan hiddetiyle karşılaşmışlardı. Ama, askeri kuvvetler arasındaki yeni dengeye dayanarak, 15 ve 16 Haziran çarpışmalarından hemen sonra, gene teklifler getirdiler. Bu teklifler aslında, Dominik halkının savaşlarının baş amacını, 1963 Anayasası temeline dayanan bir hükümetin kurulması olanağını yitiriyordu.

15 ve 16 Haziran olaylarından sonra ABD State Department'i başkent Anayasacı kesimi tümünden yerle bir edilirse ve savaşçılarla halk hepten yok edilirse ancak o zaman askeri zaferin sağlanabileceğini ve devrimcilerin direnişinin bastırılabileceğini artık açıkça görmüştü. Bu açıdan

bakıldığı takdirde, Santo Domingo şehrini bir kaç saat içinde işgal ederek ve dünyayı bir oldu bitti karşısında bırakacak olan bu baskın, başarısızlık damgasını yemiş demektir.

Emperyalistler, Santo Domingo'nun Anayasacı kesiminin tümünden yok edilmesiyle Dominik halkında işgalcilere ve onların yerli ortaklarına karşı daha büyük bir nefret uyanacağını ve bunun yakın bir gelecekte bir askeri diktatörlük kurulmasıyla silâhlı savaşın şiddetlenmesi sonucunu doğuracağını anladılar. Bu da, şiddetli bir politik bunalımla Dominik Cumhuriyetinde hükümetin kararlı bir dengeye ulaşamadığı sürekli bir durum yaratırdı. Aynı zamanda Anayasacıların öldürülmesi ve bunun sonuçları Lâtin Amerikada olduğu gibi ABD-nde de ve bütün dünyada protesto dalgalarını şiddetlendirir ve böylece emperyalizmin ülkemizi işgal etmekle karşılaştığı güçlükler bir kat daha artmış olurdu. Bütün bunlar, yeni bir taktik çıkış yolu olarak, görüşmeleri destekliyen ve bunda, ülkemizle kıtaya uzun bir zaman hâkim olmanın en iyi yöntemini gören emperyalist çevrelerle onların Lâtin Amerikadaki emir kullarına kuvvet verdi. Bu çevreler, nisbeten kararlı bir hükümetin ancak Anayasacılarla uzlaşma yoluyla kurulabileceğini anladılar.

Anayasacı hareket kendi hesabına, siyasi bir çözüm için görüşmeleri zorunlu görüyordu. Çünkü çember içinde, kuvvetli işgalcilere karşı, Nisan sonlarında San Isidro generallerine karşı erişilene benzer bir askeri zafer olanağı yoktu. Görüşmeler boyunca bir şey daha aydınlandı: Ancak, (ABD-nin işgali yüzünden erişilemeyen) devrimin tam zaferi ile 1963 Anayasasının yeniden ve bütün gerekli sonuçları ile birlikte yürürlüğe girmesi sağlanabilir. Fakat, milli bunalımdan kurtulmak için kabul edilebilir tek çıkış yolu olarak bu istekte direnmek demek, ortaya çıkan bu somut durumda görüşmelerden vazgeçmek ve bunun sonucunda da düşmanla, onlar için elverişli koşullarda, tam cepheden askeri çarpışmaya girişmek demek olurdu.

Bu yüzden anayasa hükümeti OAS ile yapılan görüşmelerde bir karşı teklif sundu. Bunda Amerikan konsolos yardımcısının tekliflerinin «iskeleti» gene yer alıyor ve geçici bir hükümetin kurulması ile dokuz ay içinde seçimlere gidilmesi ön görülüyordu. Bu teklif aynı zamanda, demokratik özgürlüğün yeniden sağlanması ve işgal kuvvetlerinin en kısa zamanda geri çekilmesi için çaba gösteren halkın isteklerine uygun olarak, OAS-in ilk tasarısının birçok maddesinin değiştirilmesini öngörmüştü. Bunun yanında, önemle belirtildi ki, kitlelerin bu istekleri, benzer yüklenimleri defalarca çiğnedikleri bilinen emperyalist devletlerinin temsilcilerinin üzerine alacakları yüklenimle değil de, Dominik'lilerin savaşı ve uyanıklılığı ile garanti edilerek kabul ettirilebilir.

Partimiz için şurası açıktı: Her ne kadar bunalımdan görüşmelerle kurtulma yolu zorunluydu ve bunun sonuçları halkın demokratik isteklerine uygun olmaktan uzak idiyse de, bu yol devrimci kuvvetlere, düzenli bir şekilde geri çekilme ve emperyalizmin askeri çemberini en az kayıpla

yararak, kuvvetlerin yeniden bir araya gelmesi ve devrimci savaşın daha iyi bir durumda devamı için elverişli koşullar içinde bu çemberden kurtulma olanağını sağlıyordu.

Başka bir deyimle: Düşman, ayaklananların baskın hareketlerini, savunma özelliğini taşıyan kesim savaşları durumuna sokmayı başarmıştı. Bunun için bizim siyasi isteklerimiz eskilerinin aynı olamazdı. Devrimci hareket, devrimci savaşın en yüksek şekli olan halkın silâhlı hücumlarından, görüşmeler, siyasi tavizler ortamına geçmek zorundaydı. Düşmanı savaş alanında yenemediğimiz için bir uzlaşmaya gitmek gerekiyordu. Öyle anlar olur ki, kuvvet dengesi hiç de hoş olmıyan uzlaşmaları zorlar. Fakat uzlaşmanın amacı teslim olmak değil de, gelecekteki savaş için kitlelerin siyasi ve askeri bakımdan daha iyi hazırlanması ise, bu bir endişe kaynağı olmaz.

Lenin diyor ki: «Elde ordu olmadığı açık seçik ortada iken, sonsuz derecede daha kuvvetli ve daha iyi donatılmış bir rakiple askeri bir kavga girişmek, anayurdun savunması açısından bir suçtur. Anayurdun savunması açısından biz, en ağır, en köleleştirici, en kaba, en utanç verici barış anlaşmasını imzalamakla görevliyiz. Ama, emperyalizme «teslim olmak» için değil, fakat onlara karşı ciddi ve somut bir savaş yönetimini öğrenmek ve silâhlarla donanmak için.» Partimiz anayasa hükümetinin tutumunu en kritik ve karar vermek için en güç bir anda desteklerken işte bu görüşle hareket etti. Çünkü görüşme masasında söz konusu olan, binlerce Dominik yurtseverinin hayatlarını verdiği isteklerden vaz geçmekti.

Öte yandan görüşmelerle ve hareketin pratik ödevleriyle ilgili olarak iki yanlış görüş billurlaşmıştı.

Hareketin muhafazakâr kesimi olan sağ kanadı sürekli olarak emperyalizmin askeri gücünü büyütüyor, ve bizim direnme yeteneğimizi, Dominik halkının ve onunla omuz omuza ortak düşmana karşı savaşan öteki halkların yiğitliğini küçümsüyordu. Bu kanat için emperyalizme karşı gösterilecek her direnme bir yığın ölü ve yenilgi demekti. Bunlar savaşçıların saflarında kötümserliği ve bozgunculuğu yayıyorlardı. Kitlelerin ve devrimin gücünü küçümsiyenler, «Bir an önce bu durumdan kurtulmalıyız! Daha fazla direnemeyiz! Yenikilerin bütün teklifleri kabul edilmeli!» diyorlardı.

Öte yandan, «emperyalizmle ya da burjuvazi ile hiç bir uzlaşmaya yanaşmıyan» «leke sürülmemiş» Ultra devrimciler tamamen karşıt tutumdan hareket ederek, Marksist yöntemleri hiç anlamadıklarını söylüyorlardı. Bunlar emperyalizmin askeri olanaklarını her yola baş vurarak küçümsüyor ve onlara hiç bir taviz verilmemesini, çünkü bunun devrime ihanet olacağını ileri sürüyorlardı. Bunlar, kitleleri, görüşmeler yoluyla 1963 Anayasasının yeniden yürürlüğe girmesinin ve işgal kuvvetlerinin hemen geri çekilmesinin sağlanabileceğine inandırmaya çalışıyorlardı.

Sağcı oportünistlerin görüşüne göre emperyalizm herşeyi yapabilecek

yetenekteydi, onun için de bütün isteklerini boyunlarımızı eğerek kabul etmek gerekirdi. Aşırı solculara göre ise emperyalizm zayıflığın bir sembolüydü, onu ciddiye olmamak gerekirdi ve arada sırada «biz vazgeçmiyoruz» cümlesini tekrarlıyarak emperyalistler istendiği kadar görüşme masasında tutulabilirdi.

Dominik Devrimci Partisi'nin sağ kanadı ile savaşa «kişisel» olarak katılan milli burjuvazi gurupları muhofazokârların tutumundaydılar. Devrimci Sosyal-Hristiyan Partisi (Partido Revolucionario Social Cristiano – PRSC) yönetimi, «lekelenmemiş» tutumun korunması için (yani 1963 Anayasasının görüşmelerde yegâne temel olacağı iddiasının korunması için) vesikalar yayınlamıştı. Üyelerinden bazıları ise kitleler arasında bozgun havası yaymaktaydı. Fakat daha sonra bu parti anayasa hükümetinin tekliflerini destekledi.

Dominik Halk Hareketi bütün bu zaman boyunca ultra solun tutumunu benimsiyerek her görüşme olanağını reddetti; Hükümeti ve onun teklifini destekliyenleri «ihanetle» ve «uzlaşma taraftarlığı» ile suçladı.

14 Haziran Devrimci Hareketi hükümetin teklifiyle hem fikir değildi. Ama, bu tutumuyla kitle içinde bölünmeye hizmet etmek iste miyordu. 14 Haziran Devrimci Hareketi, gazetesinde yayınladığı iki anlamlı bir teklifle, OAS-ın yerine Birleşmiş Milletlerin aracı olması öne sürülüyordu. (Böylece OAS-ın arabuluculuk rolü kabul edilmekteydi.) Bununla beraber aynı vesikada her iki örgüt «Kuzey Amerika Neo-kolonializminin âleti» olarak niteleniyordu. Görüşmelere temel olarak 1963 Anayasasını teklif eden 14 Haziran Devrimci Hareketi, hükümetin tekliflerini destekliyenleri ihanetle ve uzlaşma taraftarlığı ile suçluyacak kadar da ileri gitmedi. Bu tutumun formülü şöyleydi: «Biz hükümeti destekliyoruz ve görüşmeleri reddediyoruz.» Bu tutumun ikiliği, çelişmeleri içinde, politik hattın temizliği için yanlış anlaşılan bir savaş kendini göstermeğe başladı. Bu savaş, Dominik halkının saygısına lâyık bir örgüt, temiz bir devrim tarihi olan, fakat siyasi yönelimi her zaman doğru çıkmamış bir örgüt yönetiyordu.

Görüşmeler iki aydan fazla sürdü. Bütün bu müddet içinde sivil halkı havan topu ateşiyle zalimce ezmeye çalışan hilekâr düşmana karşı savaş azmi ve uyanıklılık bir an azalmadı.

Bu aylarda, «Hür Santo Domingo»nun savunması için, 15 ve 16 Haziran baskını öncesindekinden daha çok çaba gösterildi. Yeni mevziler kurmak gerekiyordu. «Komandolar» içinde, sağcı bozguncu görüşlerin yarattığı parçalanma tehlikesine karşı bunları korumak için her gün siyasi çalışmaları yürütmek gerekliydi. Kitle gösterileri düzenleniyor ve bu gösterilerde, bütün halkın, silâha sarılan oğullarını ve kızlarını, milli egemenlik ve demokrasinin koruyucularını desteklediği görölüyordu. (Silâhlı kuvvetler içinde en çok etkisi olan parti durumuna geçen) 14 Haziran Devrimci Hareketi'nin ön ayak olmasıyla, onun yönetimi altında, savaşçılar ve silâhlanmamış yedekler için bir askeri okul (24 Nisan Akademisi) kuruldu. Bu okul, savaşçıların eğitimi için önemli bir kuruluş oldu. (O zamana kadar

cephe hazırlığı savaşların içinde yapılıyor ve bu, hareketin birçok kurban vermesine mal oluyordu.)

Böylece kitleler, işgal yüzünden henüz erişilemeyen amaçlar için gelecekte yapılacak kesin savaşlara hazırlanıyordu. Bu savaş öyle kuvvetli bir düşmana karşıydı ki, onunla çatışmanın önü alınamıyordu. Bütün bu tedbirler, görüşme masasında Anayasacıların tutumunu kuvvetlendirmiş, düşmanın silâhlı bir saldırısını her zaman ve ne pahasına olursa olsun geri püskürtmeye kararlı olduklarını göstermişti.

Tekliflerin ve karşı-tekliflerin tartışılması süresince, Anayasacılar kampında durumu kötüleştirmek amacıyla karşı taraf konuşmaları uzatırken, emperyalizm tavizler vermek zorunda kaldı. Geçici hükümetin çalışmalarına düstur olacak «Kurumlar Belgesi» (Acto Institucional), istisnasız bütün sosyal özgürlüklerin yeniden sağlanmasını ve devlet mülkünün satılmasının ya devredilmesinin yasaklanmasını ön görmektedir. Görüşmelerin bitiş döneminde, «Santa Domingo Barışma Belgesi» tartışılırken, hiç gecikmeden baskı tedbirlerine baş vurmaya ve bu amaçla da, «Amerikalılararası Barış Kuvvetleri»-ni, sivillerin ellerinde bulunan silâhları toplamakla görevlendirmeyi denediler. Bu teklif, konuşmaların yarıda bırakılacağı ihtarıyla kesinlikle rededildi. Buna karşılık, bu karmaşık sorunun çözümünün Anayasacı subaylara bırakılması sağlandı ve bu da Anayasacıların düzenli bir biçimde geri çekilmeleri olanağını yarattı. Aynı şekilde, bütün Anayasacı subayların önceki görevlerine dönmelerini sağlayan bir anlaşmaya erişilebildi. Bu anlaşma, daha 24 Nisan ayaklanmasından önce demokratik inançları yüzünden ordudan çıkarılan subayları da kapsıyordu.

Görüşmeler sırasında emperyalizmle, birliklerini geri çekmesi için kesin bir tarih kararlaştırılmasına partimiz çok önem vermişti. Çünkü böylece ilerdeki savaşlar için devrimci hareketin çıkış noktası olacak bir istek sağlanacaktı. Fakat bu elde edilemedi. Çünkü bir kere görüşmeler düşmanın sınırladığı bir taslak içinde yürütüldü. Görüşmelere katılanlar her şeyden önce, Cumhurbaşkanlığına aday bulmak için çaba gösterdi ve temel sorunlar, başlıca yüklemelerin somutlaştırılması, «ilerde yeniden ele alınmak üzere» geri bırakıldı. İkincisi, devrimci hareket adına görüşmeleri yürüten komisyonun yapısı, silâhlanmış kitlelerin gerçek havasını tam olarak yansıtmıyordu. (Komisyonda sağcı kesim dengesiz ölçüde çoktu.) Üçüncüsü, – bir yandan bozgun havasının, öte yandan parçalama çabalarının yarattığı – fikir ayrılıkları, emperyalistlere yeni yeni istekler ileri sürme olanağını veriyor; devrimci hareketin temsilcileri ise zamanın kendileri yararına çalışmadığını biliyordu. Amerikan birliklerinin geri çekileceği kesin tarih üzerinde komisyonda çık fikir ayrılıkları vardı. Bazıları, bu konuda kararın Garcia Godoy'a bırakılmasını ileri sürüyor; bazıları ise bu konuda ek bir belgenin imzalanmasını istiyordu. Sonunda, daha muhafazakâr ve uzlaşmaya daha yatkın olan gurup kazandı. Aynı zamanda devrimci hareket, asıl amaçları uğruna ve işgal kuvvetlerinin ülkeden çıkması için savaşı devam ettirme hakkını tümünden korumuş oldu.

Bundan sonra – ABD müdahalesinin meyvası olan – geçici hükümet kuruldu. Bu hükümet, (olumlu ya da olumsuz ayrı ayrı davranışlarında ilerici ya da gerici gurupların desteğini sağlaması dışında) halktan ve milli siyasi güçlerden hiç bir destek görmemektedir. Garcia Godoy hükümetinin ordusu yoktur. Onun ordusu işgal kuvvetleridir. Dominik Cumhuriyetinin bugünkü durumunda bu yeni bir elemandır.

10. Ülkenin bugünkü politik durumu ve gelişme perspektifi

Geçici hükümetin kurulmasından sonra ülkenin her yanında, Nisan ayaklanmasında erişilen başarıların pekleştirilmesi süreci başladı. Devrimci harekete katılanlar Anayasacılar kesiminden kendi bölgelerine dönünce, 1963 hükümet darbesine ve baskı tedbirlerinin uygulanmasına katılmış olan devlet memurlarına karşı bir kampanya düzenlendi. Azucarera Haina devlet kuruluşunun (Aktifi 100 milyon dolardır ve ülkenin başta gelen şeker üreticisidir) işçileri önce bir genel grevle ve sonra da doğrudan doğruya kitle hareketleriyle, «Üçlü Yönetim» tarafından atanan müdürü görevinden attırdılar. Bütün devlet kuruluşlarında benzer olaylar geçti. Aynı zamanda, yurtsever eylemleri yüzünden işlerinden atılan işçiler ve memurlar yeniden işe alındılar.

Anayasacıların silâhlı birliklerinin geri çekilmesinden bir kaç gün önce, hareketi destekliyen güçler arasında, henüz erişilmemiş olan ortak amaç uğrunda savaş için bir tek cephe kurulması konusunda tartışmalar başladı. Bu konuda, ve her şeyden önce tek cephenin örgüt yapısı üzerinde, hâlâ fikir ayrılığı vardır. Devrimci Sosyal-Hristiyan Partisi, komünistleri içine alan bir tek cepheye «esasinda» karşı gelmekte ve örgütlenmiş bir birliğe gitmeden eylem-birliği istemektedir. Dominik Devrimci Partisi'nin sağ kanadı, pratikte komünistlerle işbirliği yaptığı ve eylem-birliğine gittiği halde, onlarla birlikte bir belge imzalamaya yanaşmamaktadır. Bu partinin en çok ilerici kanadının, bütün Anayasacı gurupların birleşmesine hiç bir itirazı yok. Üç solcu parti şimdi bütün ülkede bir tek cephe kurmakla uğraşüyor. Program konusunda bu üç parti arasındaki önemsiz fikir ayrılıkları pratik görüşmelerde gideriliyor.

Bizim görüşümüze göre, halk arasında savaşta çoktan kurulmuş olan birlik, ortaya çıkan görüş ayrılıklarının, bu savaşın pratikte daha da geliştirilmesi temeli üzerinde giderilmesi olanaklarını yaratmıştır. İşgal kuvvetlerinin geri çekilmesi ve 1963 Anayasası için bütün halk savaşa hazırdır. Bu temel üzerinde, işgalcilere karşı savaşacak ve onları yok edici bir yenilgeye götürecek olan bir tek cephenin kurulması, bugün halk hareketinin başta gelen örgüt ödevidir.

Dominik devriminin gelişmesini önleyen başlıca engel emperyalist birliklerdir. Halkın eylemleriyle bunların topraklarımızdan kovulması, ülkenin ekonomik yapısında devrimci değişimlerin hemen uygulanması olanaklarını yaratacaktır.

Düşmanı yenmek ve devrimci iktidara erişmek için, savaşın ana şekli olan silâhlı savaşa gitmek gerekecektir. Bu savaş, bizim koşullarımız altında yalnızca ardunun gerici çevrelerine karşı değil, aynı zamanda çok kuvvetli emperyalist saldırganlara karşı da silâhlı bir savaş olacaktır.

Dominik Komünist Partisi bu en yakın büyük ödevin çözümüne, ABD birliklerinin anayurdumuzdan kovulmasına hazırlanmakta ve bu amaçlar için savaşmaktadır. Biz aynı zamanda son amacımızın, sömürmeyi ortadan kaldıran tek toplum düzeni olan sosyalizmin ve komünizmin kurulması olduğunu ilân ediyoruz.

Dominik Cumhuriyetinde bugünkü durumun özelliği, kitle savaşının eşi görülmemiş bir biçimde yükselişidir. İşgalciler demokratları sindirmeye çalışıyor; askeri birliklerle gösterilere katılanlar arasında çarpışmalar oluyor; genellikle hiddet ve nefret artıyor. Hareketin temel amaçları için ve işgalcilere karşı savaşta halkın birliği devam ediyor. Denebilir ki, işte bu birlik ve halkın daha yüksek bilince ulaşması, beş aylık savaş süresinde kazanılan en önemli başarıdır.

Yenilgeye uğrayan ve kitleler arasında destek bulmayan oligarşi ve siyasetçileri baskıya baş vurmakta ve bazı generallerin diktatörlük hırslarını kamçulamaktadır. Gaddar bir askeri istibdad rejimi kurulması olanaklarını yok saymamak gerekir. Önemli olan, erişilen başarıları geliştirilmesi ve yabancı birliklerin geri çekilmesi için yürütülen savaş suikastçıların plânlarına karşı savaşla birleştirmektir.

Korunma guruplarının örgütlenmesi, sağcıların ezgisi yüzünden en önde gelen ödevlerden biri olmuştur. Daha Anayasacılar kesimindeki barikatlar kaldırılmadan ve savaşçılar ülkenin dört bir yanına dağılmadan önce bu ödevin çözülmesine başlanmıştır.

Dominik köylerinde ilk defadır ki toprak ve arsa için kudretli bir savaş alevlenmektedir. Köylü kitleleri, toprak beylerinin ellerindeki toprakların dağıtılmasını istemektedir. Bir zamanlar Trujillonun sahip olduğu bu topraklar daha sonra hükümet darbesini destekleyen subaylara ve çiftlik beylerine verilmiştir. La Vega ilinde yüzlerce köylünün tevkif edilmesi ve öte yandan bu somut soruna karşı nasıl davranılacağı konusunda çeşitli askeri guruplar arasında ortaya çıkan fikir ayrılıkları, köylülerin isteklerine dayanarak bu isteklerin gerçekleşmesi için savaşan kuvvetli bir partizan hareketinin gelişmesi olanaklarını yaratmaktadır. İlerisi için bu hareket, ayaklananların gelecekte bütün ülkede başlayacakları hücum için bütün halkı içine alacak örgütün bir bölümü olmalıdır.

Emperyalizmin giriştiği bütün oyunlar ve saldırılar, birleşmiş ve savaşa hazır olan halkın direnişiyle karşılaşmaktadır. Halkın Yenki'lerden istediği şudur: «Dominik Cumhuriyetinden defolun!»

Avusturyada emekçilerin ekonominin yönetimine katılma savaşı

Avusturya Komünist Partisinin XIX. Kongresinde tartışmaya sunulan dökümanlardan biriside işçi ve memurların ekonominin yönetimine katılma hakkını kapsıyordu.

1. Sosyalizme giden barışçı yol ve merhale amaçları

Bu dökümanın çıkış noktası, sosyalizme giden barışçı yola yönelimdir. Dünyadaki değişmeler; sosyalist kampın ortaya çıkışı, kapitalist ülkelerde işçi hareketinin güçlenmesi ve sömürgelerdeki kurtuluş hareketlerinin başarıları sonucunda burjuvazi ile proletarya arasında değişmeye uğrıyan kuvvet dengesi böyle bir yönelim olanağını ve gereğini yarattı. Bu ise aynı zamanda önümüze merhale-amaçları koyma ve bunlara erişme olanağı ve gereğine önayak oluyor. Bu merhale-amaçlarının günümüzde en önemli olanlarından biri işçi ve memurların ekonominin yönetimine katılma hakkıdır. Adı geçen döküman, sermaye egemenliğinin kısıtlanması ve demokrasinin genişletilerek yenilenmesi yolundaki genel isteklerin özel olarak nasıl somutlaştırılacağını ve gerçekleştirileceğini ayrıntılarıyla göstermiştir.

Bu döküman, Sovyetler Birliği Komünist Partisi XX. Kongresi'nin verdiği bilgilere ve Avrupa'daki kapitalist ülkelerin komünist partilerinin 1959-da Roma'da yaptıkları konferansa dayanarak, bugün çalışan Avusturya halkının % 70-ini kapsayan işçilerin ve memurların ekonominin yönetimine katılma haklarını en ilkel hak olarak dile getirmektedir. Ekonomik gelişme ve ekonomik yapı, herkese iş güvenliği, bilim ve tekniğin gelişmesi, halk gelirlerinin kullanılması ve buna benzer sorunlar, bugün işçi sınıfının üzerinde durmak zorunluğunda olduğu sorunlardır. Bizde henüz bir çok kere öne sürülen bir görüşe göre, toplum düzeni kapitalist bir düzen oldukça, işçi hareketi fonksiyonerlerinin ekonomik yönetimle ilgilenmemesi gerekir. Bu görüş, Avusturya gibi endüstrisi gelişmiş bir ülkedeki bugünkü verilere, olanaklara ve gereklere uygun düşmemektedir.

Bu döküman, pek çok yoldaşın daha parti kongresinden önce katıldığı uzun ve etraflı tartışmalardan sonra karara bağlandı. Bu heyecanlı tartışmalar, konunun önemini yansıttığı gibi, aynı zamanda ekonomik yönetime katılma hakkı uğrunda savaşın gerçekleştirilmesine karşı duran bir sıra politik, psikolojik ve pratik güçlüklerle de parmak bastı.

Daha, sosyalizme giden barışçı yola yönelim düşüncesi, bu temel düşünce, henüz herkesçe benimsenmiş olmaktan uzaktır. Bu fikri genel, teorik tez olarak destekliyen bazı yoldaşlarımız, bundan çıkan sonuçların pratikte kullanılması söz konusu olunca düşünceye dalıyorlar. İşçi fonksiyonerleri, işverenlerin çevresi içine girmekle, sınıf düşmanı durumuna düşmekten, savaşa girdikleri sosyal-ortaklık ideolojisine kaymaktan korkuyorlar.

Fakat, ekonominin yönetimine katılma hakkını almak istekleri aslında Avusturya için tümenden yeni bir şey değildir. Daha 1921 yılında, metal işçileri ve endüstri memurlarının işletme konseyi üyeleri yaptıkları konferansta, «kapitalist düzenin yeniden kurulması yolunda her denemeyi engellemek için» işletmelerin sosyalist düzene sokulmasında, işletme konseyi üyelerine birlikte karar hakkı tanınmasını istediler. 1945-de yapılan bir işletme konseyi üyeleri konferansında da bu istek benzer biçimde yine ileri sürüldü. Avusturya Sendikalar Federasyonu'nun 1963 yılı sonbaharında yaptığı V. Genel Kongresinde, «Ekonominin yönetimine daha fazla katılma hakkı» parolası boş şiar oldu.

2. Ekonominin yönetimine katılma isteğini nasıl anlıyoruz!

Şüphesiz 1921-deki ve 1945-teki isteklerle bugünkü istek arasında önemli başlıklar vardır. O zamanlar ekonominin yönetimine katılma hakkı isteği çok kısa bir perspektifle öne sürülmüştü. Bunun amacı, keskin devrimci gelişmeyi hızlandırmak ve doğrudan doğruya iktidar için savaşa ulaştırmaktı. Bugün ortada keskin devrimci bir durum yoktur; ekonomik yönetime katılma hakkı için savaşla iktidar için savaş arasında daha uzunca bir zaman sürebilecek bir ara olması beklenebilir. Fakat Avusturyada kapitalizmin yeni görüntüleri, ilim ve tekniğin düzenli yükselişi, gittikçe artan devlet müdahalesi, ekonominin büyümesi siyaseti, devletleştirme ve daha birçoğu, bugünkü devrimci olmayan durumda da yaygın merhale-amaçlarına erişilmesinin gündeme alınması olanağını yaratmakta, hattâ bunlar ekonomik yönetime katılma hakkı için savaş, tekel-lerin egemenliğini geriletmek için savaş gerektirmektedir. Çünkü, bu savaşta erişilecek her başarı, kapitalist devlet içinde kuvvet dengesini işçi sınıfı yararına kaydırmakta ve böylece sosyalizme barışçı bir geçişi sağlayacak koşullar yaratmaktadır.

Parti kongresinde karara bağlanan döküman amaçları şöyle tanımlıyor: «Bizim idrettiğimiz işçi ve memurların ekonominin yönetimine katılma hakkı, işletmeler ve işletme üstü düzeyde iktisat, maliye ve yatırım siyasetinin bütün sorunlarında gerçek bir denetleme, itiraz ve karar hakkı teme-

line dayanmaktadır. Bunun amacı, tekellerin egemenliğini geriletmek ve şimdiki merhalede emekçilere yetki üstünlükleri sağlamaktır.»

Bu somutlama içinde böyle bir istek Avusturya işçi hareketi için el değmemiş yeni bir alandır. Buna karşı bir sıra düşünce öne sürülmekte ve bunlar, bu şiarı reddetmeye kadar varmaktadır. Bu düşünce ve itirazlar anlaşılır bir şeydir; dökümanda da bunlar yer almaktadır ve kongreden önce olduğu gibi kongrede yapılan tartışmalarda da her alanda giderilmiş değildir. Yani, parti kongresinde karara bağlanmasına rağmen tartışmalar sürecektir demektir. Bu ise, konunun daha da derinliğine incelenmesine, delillerin parti örgütlerine ve her şeyden önce de işletmelere daha güçlü bir biçimde girip yerleşmesine ancak yardım edebilir. Burada yapılacak olan, başlıca itirazları ortaya koyarak cevaplandırmayı denemek; bunu yaparken kesin cevabı ancak hayatın kendisinin vereceğini iyice bilmek ve karar hakkı için savaşta edinilen pratik tecrübeleri tahlil etmektir.

3. Sermayenin egemenliği kısıtlanabilir mi?

«Kapitalizmde emekçilerin ekonominin yönetimine katılma olanağı yoktur; çünkü işverenler iktidar yetkilerinin bir kısmını işçilere bırakmaya hiç bir zaman yanaşmıyacaklardır.»

Bu itiraza pek sık rastlanmaktadır. Fakat bütün kapitalist ülkelerin ve Avusturya'nın da işçileri ve memurları bir bakıma bunu çoktan çürütmüşlerdir. Avusturya işletme konseyleri kanununa göre her işe alma ve işten çıkarma olayında işletme konseyine bilgi verme zorunluğu varsa; bir kimse ancak kanunda gösterilen ve kesinlikle belli durumda işten çıkarılabiliyorsa; çalışma süresi sınırlandırılmış, yıllık tatil ve tatillerin ödenmesi sağlanmışsa; hâmile kadınların işten çıkarılması yasaklanmışsa, bunlar ve buna benzer öteki bütün karar, sözleşme ve kanunlar işverenlerin karar egemenliğini sınırlandıran çok gerçek kısıtlamalardır. Bu haklardan hiçbiri işçi ve memurlara bağışlanmamış, her biri için, her zaman grev de gösteriler şeklinde olmamışsa da, işverenlere karşı savaşmak gerekmiş ve bu yolla sağlanmıştır.

İşçi sınıfı daha bu sosyal hakların çoğunu elde etmeden önce ilk *politik* haklarını sağlamıştır. Koalisyon hakkı, basın ve toplantı özgürlüğü ve nihayet genel seçim hakkı için yürütülen savaş ağır ve acı olmuş, fakat her başarı burjuvazinin egemenliğine karşı bir kısıtlama sağlamıştır.

Şüphe yok ki, sosyal ve politik düzeydeki başarıların hiç biri kapitalist egemenliğinin *ekonomik* ortamına bir giriş, bir sokulma sağlamamıştır. Her şeye rağmen işverenler evin-efendisi-tutumlarını korumuşlardır. İktisadi sorunlarda tek karar yetkisi bugüne kadar işverenlerle onların görevlilerinin elinde kalmıştır. Bu demektir ki, «bütün iktisat, maliye ve yatırım sorunlarında» işçi ve memurların ekonominin yönetimine katılmaları hakkı için savaş, var olanların genişletilmesi için değil, fakat işçi sınıfının yeni

haklar elde etmesi ve böylece kapitalist egemenliğinin sınırlandırılması için yürütülen bir savaştır.

4. Ekonominin yönetimine katılma hakkı için savaş yeni bir şey değil mi?

Böylece birçok yoldaşın ikinci bir itirazına geliyoruz. Bu yoldaşlar, aslında şimdiye kadarki amaçlara uygun olan şeylere «yeni» niteliği verilmemelidir diyorlar. Daha iyi hayat ve çalışma şartları için yürütülen geleneksel sendika savaşı ile ekonominin yönetimine katılma hakkı için savaş arasında nitelikte bir ayrılık olduğu; bu yeni amaçlar için gerekli koşulların ancak harp sonrası dönemindeki bir sıra temelli politik ve ekonomik gelişmelerle ortaya çıktığı herhalde bu yoldaşların gözünden kaçmaktadır. Fakat, şahsa tapma dönemindeki dogmatik kalıplaşma yüzünden bu gelişmelerin görülüp anlaşılmasının geciktiği ve bundan dolayı da gerekli sonuçların nisbeten daha geç çıkarıldığı doğrudur.

Bu yeni gelişmeler nelerdir? Bunlar kısmen XIX. Parti Kongresi materyallerinde gösterilmiştir; burada ancak kısa özleriyle anabiliriz. En başta tabii, dünyada kuvvet oranındaki değişme, sosyalist kampın ortaya çıkışı ve sağlamlaşması gelmektedir. Sosyalist kamp kapitalizm için, ona sürekli olarak meydan okuyan bir gerçektir. Biz daha önceki davranışlarımızda her ne kadar bu gerçeği sık sık belirtmişsek de, bunun kapitalist ekonomiye geniş etkisi çok defa gözden kaçmıştır.

Başka bir önemli olay, kapitalist ülkelerde işçi sınıfının sayıca ve örgütlenme bakımından güçlenmesi, sömürgelerde kurtuluş hareketlerinin başarıları ve bunun sonucunda kapitalistlerin komplo yeteneklerinin önemli ölçüde kısıtlanması, emperyalistlerin «harbe kaymalarını» olağanüstü güçleştiren yaygın barış hareketi ve yeni tekniğin, otomasyonun, atom enerjisinin kimyanın v.s. sonuçları olarak üretim kuvvetlerinin muazzam ölçüde gelişmesidir.

Bütün bunlar, işçi sınıfının yapısında ve şuurunda olduğu gibi burjuvazinin politik ve ekonomik yöntemlerinde de geniş değişmeler doğurdu. İşçi sınıfı bütün bunlardan kendi stratejisi ve taktiği için gerekli sonuçları çıkarmaya nisbeten geç başladı. Sosyalizme götürecek barışçı yola yönelim, bu yolda stratejik merhale amaçlarına erişme savaşı, özellikle de işçi ve memurların karar hakkı için savaş, çıkarılan bu sonuçlar arasındadır. Bunlar, adı geçen değişiklikler temeli üzerinde gerekli ve mümkün olmuştur ve bu yüzden temelden yeni bir yönelim teşkil etmektedirler.

5. İşverenler, işçilerin ekonomik yönetime katılmasından yana mı?

XIX. parti kongremizde tartışmalar sırasında şu uyarı da yapıldı: Emekçilerin ekonomik yönetime katılmasını yalnız sosyal demokrat görüşlerin temsilcileri değil, aynı zamanda katolik kilisesi hattâ Batı Almanya işverenleri de desteklediğinden, bu bile şüpheler doğurmaya yeter.

Buna karşılık önce, bir savaş şiarının, diğer toplumsal guruplar tarafından da – şerefli ya da dürüst olmıyan niyetlerle – aynı şekilde destek-

lenmiş olmasına göre değerlendirilemeyeceğini belirtmek gerekir. Barış savaşı, buna Amerikan işverenleri ya da katolik kilisesi temsilcileri de katıldıkları hattâ bazı durumlarda bu savaşın başına geçtikleri için «şüpheyile» mi karşılanacaktır? Herkes bilir ki, böyle bir gelişmeyi biz ancak sevinçle karşılarız.

Gerçekte, ekonomik yönetime katılma savaşında işverenlerle böyle bir «eylem birliği» güç tasavvur edilebilir. Çünkü işçi ve memurların haklarındaki her bir artış, yukarda belirttiğimiz gibi, işverenlerin haklarının kısıtlanması demektir. Biri olmadan diğeri gerçekleşemez. Bunu işverenler de çok iyi bilmektedir. Onlar arada sırada ekonomik yönetime katılmayı, ya da çok defa kendi deyişleriyle «işçilerle görüşmeleri» lâfta doğrulamayı amaca uygun buluyorlarsa da, gerçekler, işverenlerin evin-efendisi-tutumlarını her araçla savunmaya kararlı olduklarını göstermektedir. Örneğin, Avusturya Sanayicileri Birliğinin başkanı Dr.Kottulinsky sendika fonksiyonlarına verdiği bir konferansta, «modern bir endüstri devletinde büyükçe ekonomik gurupların, ve böylece işçi ve memurların da ekonomik yönetime ve sorumluluğa katılmaları gerektiğini» belirtti; fakat bu çok genel düşünceyi hemen şu sözlerle kısıtladı: «Avusturya'da bugün ekonomik yönetime katılma yeteri kadar büyük ölçüdedir. Bunun daha da artması, ekonomik sistemimizde köklü bir değişme anlamına gelir. Ekonomik yönetime katılmanın sınırları gerçek kararlarda sona ermektedir; işverenin görevinin ve risikosunun kalması gereklidir.»

Sanayiciler Birliğinin tutumu, organları olan «Die Industrie» dergisinin (4. Haziran 1965) başyazısında daha açık olarak şöyle belirtiliyor: «İşveren özgürlüğünün sert bir çekirdeği vardır; bu da yatırımlar üzerinde karar vermesidir.» Bizim amacımız da işte bu «sert çekirdek»tir! Buna erişmek, işverenlerle kesin çatışmalarla sağlanabilir ve bu ancak geniş kitle hareketleriyle, işçi sınıfının geniş hareket birliği içinde yürütülürse başarılı olabilir.

Avusturya Komünist Partisinin XIX. Kongresi'nin dökümanında bu görüşten hareketle şunlar belirtilmektedir: «Bunun içindir ki, ekonomik yönetime katılma savaşı. sınıf savaşının bir bölümü ve bir biçimidir. Ekonomik yönetime katılma ve sosyal-ortaklık birbirine karşıt iki uçtur!»

6. Oyunlar ve hayaller

Bazı yoldaşlarımızın düşünceleri de şu yöndedir: Ekonomik yönetime katılma yolundaki istekler, işçilerle işverenlerin «ortak çıkarı» hakkındaki hayalleri yeniden besler ve böylece sosyal-ortaklık ideolojisine hız kazandırabilir. Bu düşünceler şüphe yok ki haksız değildir ve kolayca bir kenara atılmamalıdır. Çünkü işverenler, ekonomik yönetime katılma adı altında, bundan yana olan işletme konseylerini işveren çıkarları yararına arabaya koşmayı pek isterler. Sonra, sağcı sosyalist çevreler de «ekonomik yönetime katılma» şiarını, sosyal-ortaklık düşüncesinin doğrulanması olarak göstermeye daima çalışmaktadırlar.

Bizim cevap vermemiz gereken soru şudur: Ekonomik yönetime katılma savaşına kötü anlam vermek ya da bunu kötüye kullanmak yolundaki niyetler, bizim bu istekten vazgeçmemiz için bir sebep olabilir mi, yoksa ekonomik yönetime katılma savaşının amacını açık sınırlarla belirterek, bunu yanlış anlaşılmaktan ve buna yanlış anlam verilmesine karşı koruma olanağı daha kuvvetli değil midir.

Parti kongresi ikinci yolu destekledi. Kabul edilen dökümanın bütün bir bölümü, ekonomik yönetime katılma savaşının amacının sınırlarına ayrılmıştır. Özellikle, çok tartışılan sorumluluğa katılma sorunu aydınlatılmakta ve şunlar belirtilmektedir: «*Ekonomik yönetime katılma demek, işverenin refahı ve kârı için sorumluluk yüklenmek demek değil, fakat, her zaman sorumluluğunu duyduğumuz ülkemizin ekonomik, teknik ve politik gelişmesini doğrudan doğruya etkileyebilmek demektir.*»

«Bugün işverenlerin yanlış yatırımlarının bütün yükünü işçiler ve memurlar taşımaktadır. Bizim amacımız, yatırımlar ve bunlarla ilgili plânlarda verilen kararlara katılmak; bu işlerin, sendikalarla işçi odaları tarafından hazırlanmış uzun vâdeli yatırım plânı temeline dayanarak yürütülmesini sağlamaktır. İşçiler, gerçekten katıldıkları ekonomik kararlarda kendilerine düşen sorumluluk payını da üzerlerine alırlar.»

Bu tanımlamada, ekonomik yönetime katılma hakkının kötüye kullanılması ve işveren çıkarlarına âlet edilmesine karşı önemli bir sınırlama vardır. Ekonominin yükselmesinde, bir işletmenin büyümesinde sözü edilen çıkar-birliği, ekonominin bütünüyle ilgili görüşlerin dikkate alınması söz konusu olunca hemen sınırlarını ortaya koymaktadır. Yalnızca kâr çabasıyla hareket eden işveren, ister istemez tüm ekonomik ihtiyaçlarla çelişmeye düşmektedir; bu ihtiyaçları, ister bir işletme çerçevesi içinde olsun, ister devlet ölçüsünde olsun ısrarla hesaba katan da ancak işçi sınıfı olmaktadır. Bunun içindir ki ekonomik yönetime katılma savaşının amacı, işçi ve memurların haklarını genişleterek işveren haklarını kısıtlamaktır. Amaç, işletme içinde ve dışındaki ekonomik anahtar noktalarını işçi ve memurlar tarafından ele geçirilmesi yoluyla işverenlerin egemenliğine el koymaktır.

İşletmelerde ve işletmeler üstünde ekonomik yönetime katılma hakkının kazanılmasında da, sosyal-ortaklık taraftarıyla önemli başkalıklar vardır. Sosyal-ortaklık taraftarları ekonomik yönetime katılmayı, karma komisyonları, her iki hükümet partisinin eşillik temeline dayanan karma komisyonları ve buna benzer işletmeler üstü düzey içinde sınırlandırmak istemektedirler. Ekonomik yönetime katılmayla sağlanacak olan ekonomik hayatta gerçek demokratikleştirme ise ancak, geniş işçi ve memur yığınlarının kararlara katılması ve bu kararları eylemleriyle desteklemeleri yoluyla gerçekleşebilir.

Savaşta bundan sonraki gelişmeler, savaş boyunca edinilecek tecrübeler, bu konuyu üzerinde daha da düşünülürken ve sonuçlar çıkarılırken temel olmalıdır. Parti kongresinin kararında deniyor ki: Tek anlamlı bir

tanımlamanın ve sınırlamanın güçlüklerinin ve sosyal-ortaklık ideolojisine kayma tehlikesinin tam bilinci içinde, ekonomik yönetime katılma savaşının güçlendirilmesine yön verilmiştir. Yeni veriler, olanaklar ve zorunluklar ancak bu yolla tümünden hesaba katılmış olabilir.

7. Pratik tecrübeler

Ekonomik yönetime katılma hakkı henüz bir savaş amacı olarak kitleler için bilinçli bir şiar olmamışken, devletleştirilmiş işletmelerde işçiler ve memurlar son aylarda kendi çıkarlarıyla ilgili ekonomik kararlara çok geniş etkiler yapmışlardır. Krems madeninin 1.200 işçi ve memurunun Viyana'ya yaptığı bir protesto yürüyüşü sonucunda, VÖEST Tröstüne bağlı olan ve aşağı Avusturyada bulunan bu madenin kapatılması önlenmiştir. Batı alman Siemens-Tröstünün Avusturyada devletleştirilmiş elektrik sanayiini ele geçirme çabaları, çok geniş bir protesto kampanyası ile suya düşürülmüştür. Devletleştirilmiş olan petrol sanayiinin kendi dağıtım ağını kurması yolunda yıllardan beri ileri sürülen fakat gerçekleştirilmiyen istekler, petrol işçilerinin maliye bakanlığı önünde birlik halinde yaptıkları gösteriler ve grev hareketlerine başlayacakları yolundaki tehditleri sonucunda nihayet kabul ettirilmiştir.

Bütün bu olaylarda, bir kapitalist toplumda işletmelerin geleceği ya da iktisadi yönetim hakkında komünistlerin sözü geçemeyeceği yolundaki tutum aşılmıştır. Gene bütün bu olaylarda aynı zamanda, ekonomik yönetime katılmanın sosyal-ortaklık ruhu içinde bir uzlaşma sorunu olamayacağı, aksine bunun ancak işveren çıkarlarına karşı savaşla sağlanabileceği de ispat edilmiştir.

Alfred Margulies

Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesine

Değerli yoldaşlar,

Fransız Komünist Partisinin 45-inci kuruluş yılı dolayısıyla Türkiye Komünist Partisi Merkez Komites Sizleri ve bütün Fransız komünistlerini hararetle kutlar.

Kırkbeş yıl önce kurulan Fransız Komünist Partisi, Fransız işçi hareketi tarihinde yeni bir devir açtı; işçi sınıfının ve Fransız halkının devrimci geleneklerini geliştirdi; uzun ve çetin mücadeleler içinde gelişti; dünya komünist hareketinin bugünkü temel direklerinden biri haline geldi.

Fransız Komünist Partisi, işçi sınıfının birliği uğrunda, memleketin bütün ilerici, barışsever kuvvetlerinin tekel egemenliğine, gericiliğe, saldırgan emperyalist kuvvetlere karşı birleşmesi uğrunda, demokrasi uğrunda, barış ve sosyalizm uğrunda savaşıyor.

Yaratıcı Marksizm-Leninizmi kılavuz edinen Fransız komünistlerinin, kendi özel şartlarının gerektirdiği en doğru yola tuttukları ışık, ayrı şartlar altında ve ayrı şartların gerçekleşmesi için mücadele eden biz Türk komünistlerinin savaş yolunu da aydınlatmaktadır.

Enternasyonalizme her zaman bağlı kalan Fransız Komünist Partisinin, milletlerarası komünist hareketinde birlik ve dayanışmanın 1957, 1960 Moskova kararları temeli üzerinde kuvvetlendirilmesi ve korunması yolunda sarfettikleri büyük gayretler şükranla anılmaya değer.

Barış, demokrasi ve sosyalizm uğrundaki mücadelede Sizlere yeni başarılar dileriz.

Yaşasın Fransız Komünist Partisi!

Yaşasın dünya komünist hareketinin birliği!

Yaşasın komünizm!

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ

(1) Bir düzeltme:

«Yeni Çağ»ın 10-ncu sayısının «Özel Sayfaladımız» bölümünde yayınlanan. Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Yakub Demir yoldaşın raporunun, *Yakub Demir* yoldaşın konuşması şeklinde okunması rica olunur.

İÇİNDEKİLER

Johann Koplenig

Leninist taktik ve stratijinin tipik bir özelliği 1

Dolores Ibaruri

Komünist Enternasyonalinin VII. Kongresi ve İspanyanın geçirdiği
tecrübeler 7

Jacques Düclos

Demokrasinin sağlayacağı yeni zaferler 15

Dozsö Nemes

Halk cephesinden halk demokrasisine geçiş 23

Viladimir Kouskiy

Demokrasi uğrunda yürütülen savaşla sosyalizm uğrunda yürütülen
savaş arasındaki bağlar 29

Enço Staykov

Komünist Enternasyonalizminin VII. Kongresi ve Bulgar Komünist
Partisi 36

Franz Dalem

Birlik fikri üstün geliyor 43

MILLİ KURTULUŞ HAREKETİ BUGÜN

J. I. Quello, N. Isa Conde

Dominik Cumhuriyetinde devrimci savaş onun öğrettikleri 50

KOMÜNİST VE İŞÇİ PARTİLERİNDE

Avusturyada emekçilerin ekonominin yönetimine katılması savaşı 73

ÖZEL SAYFALARIMIZ

Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesine 80

İngilizcesi:

Central Books Ltd., 37 Grays Inn Road, London, W. C. 1.

İtalyancası:

Libreria Rinascita, Via delle Botteghe, Oscure 2. Roma

Almancası:

«GLOBUS»-Vertrieb ausländischer Zeitschriften, Wien XX,
Höchstädtplatz 3

Yunancası (Kıbrıs'ta):

Laikon Praktorion, Tricoupi Street, 53 r., Nicosia

Rusçası:

Stredisko pro rozširovani tisku, Praha 6, Thákurova 3

Fransızcası:

Societe d'Edition et d'Enformation 9, Boulevard des Italiens Paris (2e)

İspanyolcası:

Ediciones Pueblos Unidos Casilla Correo 589, Montevideo

Japancası:

Nauka Ltd., 2, Kanad-Zinbocho 2-chome, Chiyoda-ku, Tokyo

İsveç dilinde:

Arbetarkultur, Söderarmsvagen 36, Johanneshov 6, Stockholm

Bulgarcası:

Raznoiznos, I, Rue Tzar Assen, Sofia

Türkçesi:

«YENİ ÇAĞ» – Stredisko pro rozširovani tisku, Praha 6,
Thákurova 3

Fiyatı 1 lira